

Livet på Jagtvej 6

kvalitativt casestudie af Ungdomshusets betydning

Speciale på Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde.

Aalborg Universitet.

Udarbejdet af: Camilla Boelskifte.

Anslog incl. fodnoter og abstrakt: 238.803.

Vejleder: Marianne Skytte.

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	4
1. INDLEDNING	5
1.1 Præsentation af forskningsfelt	5
1.2 Konflikten omkring Ungdomshuset	8
1.3. Afgrænsning af forskningsstudie	9
1.4. Studiets analyseniveauer og afgrænsning af Socialt Arbejde	11
1.5 Problemformulering og begrebsafklaring	13
2. METODE	15
2.1 Videnskabsteoretisk forankring	15
2.2 Præsentation af forforståelse og placering i forskningen	17
2.3 Casestudie	20
2.4 Interviews	20
2.5 Observationsdata.	22
2.6 Interviewempiriens anvendelighed, position og kontekst	23
2.7 Interviewform og forskningsetiske overvejelser	25
2.8 Analysestrategi	27
2.9 Litteratursøgning og anvendelsen af litteratur	28
3 EN TEORETISK HISTORISK OG BEGREBSMÆSSIG INTRODUKTION	28
3.1 Fra 1960'erne til i dag	29
3.2 Ungdom, ungdomskultur og modkultur	31
4 EMPIRISK ANALYSE OG DISKUSSION	34
4.1 Præsentation af interviewinformanter	35
4.2 Del. 1. Ungdomshuset og inklusion/eksklusion	35

4.2.1	<i>Hvem er brugere/aktivister i Ungdomshuset?</i>	35
4.2.2	<i>Ungdomshusets ansigt udadtil og indadtil</i>	40
4.2.3	<i>Det frivillige element og Ungdomshuset som eneste alternativ?</i>	45
4.2.4	<i>Afrunding af 1. del</i>	49
4.3	Del 2. Ungdomshusets anerkendende betydning	50
4.3.1	<i>Accept og solidaritet</i>	50
4.3.2	<i>Mødet med ligesindede</i>	53
4.3.3	<i>Anerkendelse uden et Ungdomshus?</i>	57
4.3.4	<i>Afrunding af 2. del</i>	59
4.4	Del 3. Ungdomshusets sociale betydning	59
4.4.1	<i>Betydningen af netværksdannelse</i>	59
4.4.2	<i>Fællesskabet</i>	63
4.4.3	<i>Den kollektive støtte og omsorg</i>	67
4.4.4	<i>Afrunding af 3. del</i>	70
4.5	Del 4. Ungdomshusets udviklende og dannende betydning	71
4.5.1	<i>Fascinationen af miljøet og Ungdomshuset som læringsrum</i>	71
4.5.2	<i>Livet efter Ungdomshuset. Ny identitet?</i>	76
4.5.3	<i>Afrunding af 4. del</i>	79
5	KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING TIL SOCIALT ARBEJDE	80
5.1	Casestudiets resultater	80
5.2	Empowerment og selfefficacy.....	82
5.3	Empirien sammenholdt med diskurser i Socialt Arbejde	84
6	CASESTUDIETS VALIDITET	85
	LITTERATURLISTE:	87
	ABSTRAKT	92

Forord

"Livet på Jagtvej 69" handler om Ungdomshusets betydning set i forhold til at forebygge og afhjælpe sociale problemer. Specialeafhandlingen er blevet til i kraft af, at jeg har fået mulighed for at interviewe brugere/aktivister af det tidligere Ungdomshus, og det er dem jeg her i forordet, vil rette en særlig tak til. Da interviewene blev afholdt lige efter Ungdomshusets nedrivning, har dette været en særlig sårbar situation for informanterne, hvilket fremkom meget tydeligt under interviewene. Til trods herfor tog hver enkelt sig tid til at fortælle om livet i Ungdomshuset med et meget personligt engagement, hvilket gjorde det muligt at operationalisere mit studie. Én aktivist stod for koordineringen af kontakter og selvom flere aftaler blev aflyst på grund af varetægtsfængslinger, lykkedes det alligevel for mig, i kampens hede i bogstaveligste forstand, at ende op med flere henvendelser til sidst. En særlig tak til denne informant.

Jeg vil endvidere rette en tak til den journalist, som indgår i undersøgelsen. Dette interview har indeholdt særlig nyttig information, som ikke mange journalister har været i besiddelse af og det har derfor været givtigt for mit speciale, at vedkommende ønskede at stille op til et anonymt interview.

Jeg vil endvidere i dette forord præsentere specialets opbygning. Specialet består først af en præsentation til feltet, herunder studiets problemformulering, efterfulgt af et kapitel der omhandler studiets metodeovervejelser. Herefter følger en teoretisk og begrebsmæssig introduktion til feltet. Undersøgelsens analyse og diskussionen præsenteres i kapitel 4, i fire dele som på hver sin måde, behandler et selvstændigt tema. Disse dele sammentrækkes sidst til en fælles konklusion og perspektivering. En mere uddybende læsevejledning er integreret løbende i specialet, hvor jeg finder denne relevant.

God læselyst!

1. Indledning

1.1 Præsentation af forskningsfelt

"Ungeren blir", "Vi giver plads til dem, der giver plads til alle", "Ryd Rådhuset" var nogle af slagordene! Mit speciale har som overordnet formål at bidrage til den samfundsvidenskabelige debat omkring eksistensen af det nu tidligere Ungdomshus på Jagtvej 69. Jeg mener, at der har manglet bevågenhed i debatten omkring hvorledes Ungdomshuset kan betragtes som et tilholdssted for marginaliserede unge, der ikke passer ind i de sociale og ordinære tilbud. Indenfor forskningen i Socialt Arbejde har der ikke været fokus på hvorledes sociale selvorganiserende bevægelser kan anskues både som nødvendige for samfundets mangfoldighed men også som et nødvendigt naturligt fællesskab for unge. Jeg finder det derfor interessant at kaste mig ud i en specialeafhandling der har til opgave at undersøge hvordan man kan forstå det forhenværende Ungdomshus på Jagtvej 69 i konteksten af Socialt Arbejde.

Det faglige formål er, udover at bidrage til det fagets tænkning, at studere den aktuelle samfundsbegebenhed i et socialvidenskabeligt lys. Med dette fokus vil jeg bidrage til en øget synliggørelse af faget Socialt Arbejde, hvis særlige vinkel jeg finder vigtig i dette forskningsfelt. Det overordnede formål er altså, samlet set, at bidrage både til en udvikling og manifestering af faget. Jeg mener i øvrigt det er vigtigt, at både forskningen i Socialt Arbejde og det kvalitetsudviklende arbejde er rettet "bredt", for at nye opdagelser kan opspores. Specialet tilstræber dette ved at sætte fokus på et fænomen, der ikke tidligere har været genstandsfelt for faget. Min forskning vil således være inspireret og have rod i den filosofi om kvalitetsudvikling som Vilde Læreprocesser¹ repræsenterer.

Jeg mener i øvrigt at kunne antage, at der generelt indenfor samfundsvidenskaben mangler konkret forskning indenfor feltet. Dette da jeg i min forskningsvandring ikke er stødt på konkrete undersøgelser, der har beskæftiget sig med egentlige analyser af Ungdomshuset. Antropolog Dennis Nørmark har dog forsket i Ungdomshusets miljø gennem et antropologisk feltarbejde i den autonome bevægelse, hvor han i sin forskning interesserer sig for, hvorvidt der kan siges at eksistere en modkultur. Han forholder sig

¹ En lærende organisation, der arbejder for kvalitetsudvikling i arbejdet med "vilde unge". Deres filosofi er at tænke udover de traditionelle Socialt Arbejdes forskning og metoder samt inddrage de unge i læringen (Langager & Skov 2004:5-13).

kritisk til, at der er tale om en modkultur i de radikale venstreorienterede miljøer, når han definerer modkultur som et mere psykosocialt fænomen og globalt populært brand (Jalving 2007). Hermed tilslutter han sig de to filosoffer Joseph Heath og Andrew Potters betragtninger, der på baggrund af deres studier af modkulturen påstår, at den "moderne rebel" principielt blot er blevet et nyt trendy brand i en velorganiseret modkultur, hvor det modkulturelle oprør har givet forbrugerkapitalismen nyt liv (Heath & Potter 2006:17& 333). Jeg vil ikke forfølge denne forskning yderligere, da dette speciale ikke interesserer sig specifikt for analyse af selve begrebet modkultur eller det venstreorienterede politisk orienterede arbejde, hvilket er Nørmarks kardinalpunkter i debatten. Mit afsæt er således ikke at finde i en eksplicit forskning, men nærmere i et mindre litteraturstudie om afvigende miljøer og sociale bevægelser. Sociolog Joi Bay beskriver fra 1980'erne BZ-bevægelsens oprindelige og særlige karakteristika. Bevægelsen bestod af to polariserende grupper hvilket på den ene side var de samfundskritiske velformulerede unge, hvis sociale baggrund havde lighedspunkter med bohemerne. Den anden gruppe var unge, som blev kendetegnet "sumperne", hvilket var unge der havde store økonomiske, sociale og psykiske problemer, og som hos BZ'erne havde fundet et fristed, hvor de kunne være i fred for de professionelle (Bay 1984:59). Af de autonomes egne beskrivelser, bestod initiativgruppen for Ungdomshuset i 1980'erne af unge fra punkmiljøet, Børnemagt, flippere og unge fra venstrefløj. De forskellige grupper havde det tilfælles, at de havde brug for et sted som alternativ til de utilstrækkelige og bureaukratiske tilbud (DA 1994:8). Det er blandt andet disse beskrivelser i litteraturen der fungerer som afsæt for studiet. Jeg vil altså forfølge en antagelse der går på, at Ungdomshusets miljø i dag kan karakteriseres som ovenstående, og derfor kan bidrage til social inklusion af marginaliserede unge.

Trods den spæde forskning har der i debatten om Ungdomshuset været skrevet en del avisartikler, hvor bl.a. sociolog Rasmus Willig har udtalt sig om Ungdomshusets brugere og identitet. I en diskussion, omkring en eventuel rydning af huset, udtaler han: "*Det handler ikke bare om husets formelle og reelle rammer. Der findes en identitet i de mursten som i ethvert andet sted. Fjerner man huset er det det samme som at fjerne deres grundlæggende identitetsmarkør*" (Skov 2007). Han påpeger endvidere, at konflikten er med til at styrke de unges fællesskab: "*De unges fælles identitet har rod i en vis type af modstandskultur, og den kultur forstærkes jo mere at konflikten eskaleres*" (ibid). Sociolog René Karpantschof er også inde på dette i et interview omhandlende konflikten set ud fra et historisk og internationalt perspektiv. Han mener at: "*Fordi kampen har stået på så*

længe, har den rystet folk sammen, og huset har fået en stærkere symbolværdi i udlandet. Ungdomshuset er blevet et sted man kan sammenligne med gallernes kamp mod romerne” (Jensen 2006). Filosof Asger Sørensen udtaler i den forbindelse, at de unge der kæmper for frihed, solidaritet og retfærdighed tager deres ansvar som unge alvorligt ved netop at være idealistiske. Han påpeger, at samfundet skal være stolt over at: ”vi har et samfund hvor utilpassede unge ikke behøver at blive kriminelle, men kan vie deres liv til en politisk kamp for hele menneskeheden” (Sørensen 2007).

Debatten om Ungdomshusets betydning har ikke været mindre aktuell efter selve nedrivningen af huset. I en artikel i Weekendavisen umiddelbart efter nedrivningen skrives: *”Mens snurrende helikoptere og hylende sirener er blevet en obligatorisk del af Københavns lydteater, er det således ikke spørgsmålet om hvad samfundet kan gøre for Ungdomshuset, men spørgsmålet om hvad Ungdomshuset kan gøre for samfundet der presser sig på” (Dalholm 2007).* I debatten efter nedrivningen optræder både tidligere og nuværende Ungdomshusbrugere/aktivister mere synligt. Der tegner sig et billede af, at medierne, særligt efter Ungdomshusets nedrivning, begynder at interessere sig for aktørernes personlige historie frem for den politiske konflikt. Journalist Kristian Dalholm skriver i Weekendavisen, at han har mødt en række af Ungdomshusets oprindelige rebeller, som er blevet til gode samfundsstøtter. Ungdomshusveteran og tidligere aktivist Nikolai Lang udtaler således i et interview om sin tidligere tilknytning til Ungdomshuset: *”Vi var jo ikke velbjergede middelklassebørn. Men et miskmask af Johnny som er løbet hjemmefra, mærkelige omrejsende, udflippede bøsser, psykisk syge og lignende eksistenser fra provinsen som er vant til at få tæsk af de lokale fiskere og bønder og blive kaldt bøssekarle fordi vi gik med eyeliner” (Dalholm 2007).* Han udtaler endvidere at: *”Ungdomshuset har kureret mig for venstrefløj retorikken om at det er de andre eller samfundets skyld. Samtidig har det gjort mig blødere, fordi jeg er kommet i kontakt med folk der har haft et forfærdeligt liv eller nogle forfærdelige oplevelser, og været med til at skulle få dem til at fungere” (ibid).* Eksungdomshusbruger Anders Nielsen er også inde på dette og modargumenterer endvidere synspunktet om, at Ungdomshuset kun har været for én bestemt samfundsgruppe. Om spørgsmålet om hvorvidt et sådan hus kan tilbyde samfundet noget udtaler han: *”Tro mig, der er mange folk der har været inde over Ungdomshuset som i dag er markante personer i mediebranchen og som har fået deres uddannelse og dannelse i Ungdomshuset” (ibid).*

Spørgsmålet om hvad Ungdomshuset betyder, herunder hvilke samfundsborgere Ungdomshuset "producerer" til nytte for samfundet, ser jeg hellere reformuleres til de retoriske spørgsmål om, hvad der i virkeligheden er en god samfundsborger? - Hvilket liv dette indebærer, og hvordan man herud fra defineres som afviger contra ikke-afviger? Jeg ønsker altså at vende fokus væk fra et udefinerbart spørgsmål om tilpasning, til at se på hvilken betydning Ungdomshuset har, set i forhold til at forebygge/løse sociale problemer og varetage en gruppe marginaliserede unges behov og trivsel.

Min motivation for temaet udspringer således af en samfundsbegivenhed der har fået mig til at stille ovennævnte faglige antagelse. Lad mig fortsætte indledningsvis med en kort tidslinje, som led i præsentationen af dette specialetema.

1.2 Konflikten omkring Ungdomshuset

1982, Oktober	Efter diverse skiftende ejere gennem de sidste 20 år, beslutter Københavns kommune at købe bygningen og overdrage brugsretten til en ikke nærmere defineret gruppe benævnt "brugerne af Ungdomshuset".
1999, Maj	Københavns kommune beslutter at sælge huset.
2000, November	Jagtvej 69 sælges til firmaet Human A/S.
2001, September	Frikirken Faderhuset køber Human A/S.
2003 – 2006	En lang retssag mellem Ungdomshuset og Faderhuset, der kæmper for brugsretten til huset.
2006	Østre Landsret stadfæster Byrettens dom, der har afgjort, at Faderhuset er ejerne af huset og derfor har brugsretten. Den private fond "Fonden Jagtvej 69" er oprettet som en konfliktmæglende part. Den varetager de unges interesser og forsøger at købe huset tilbage af flere omgange men uden held. Sidst i december 2006 opstår der uroligheder og gadekampe på baggrund af konflikten.
2007 Januar	Ungdomshuset forelægges et tilbud, hvor fonden Jagtvej 69 for 12 millioner kan købe en del af en nedlagt skole. Tilbudet afvises af de unge, der stiller krav om at købe et hus for symbolsk 1 kr. De udtaler i et offentligt svarbrev til politikerne, at de ønsker at politikerne påtager sig ansvaret for salget af huset i 2000 og derfor må tilbyde de unge et nyt selvstyreende Ungdomshus for alternativ kultur på lige fod med kommunens andre ungdoms- og kulturtilbud. Forsøgene på forlig ender her.
2007 Marts	Ungdomshuset ryddes af politiet og overgives til dets ejer Faderhuset.

2007
Marts

Bygningen rives ned. Den langvarige konflikt mellem Ungdomshuset og politikerne kunne ikke løses og endte derfor ikke i forlig men i voldsomme uroligheder og gadekampe.

Kilde:

(Arbejderen 2006 & Kiesow & Madsen 2007)

KILDE: (Kiesow & Madsen 2007 & billeder fra Google.dk)

1.3. Afgrænsning af forskningsstudie

Med baggrund i denne introduktion vil jeg i det følgende præsentere studiets afgrænsende vinkel på konflikten.

Min ovenfor præsenterede faglige interesse i forskningsfeltet udgør en afgrænsning i sig selv forstået på den måde, at når jeg vil belyse Ungdomshuset i det Sociale Arbejdes kontekst, fremgår det implicit, at jeg ikke vil beskæftige mig med et politisk fokus eller indgangsvinkel i min tilgang til feltet. Jeg finder denne afgrænsning oplagt set i lyset af min fagdisciplin, og særlig vigtig at ekspliciteres, da der i kølvandet af kampen om Ungdomshuset, har været et stort fokus på politiske divergerende holdninger og diskussioner. Der har været massiv medie- og pressedækning omhandlende forskellige synspunkter, vinkler og politisk stillingtagen til konflikten, hvilket har bidraget til, at fokuset i stor grad har omhandlet en debat omkring ansvarsplacering.

Fokuset på urolighederne, i kølvandet af Ungdomshusets nedrivning, har tillige omhandlet hvordan de voldsomme gadekampe og brug af militante metoder kan forstås. Jeg vil endvidere afgrænse mig fra dette fokus, og således ikke beskæftige mig med ellers vedkommende spørgsmål til debatten så som: Hvad bevirker brug af voldelige metoder? Hvordan kan gadekampe og hærværk forstås som udtryksform? Og hvordan legitimeres den symbolske handling? Disse spørgsmål har til hensigt at illustrere bare nogle få af mange typer interessante spørgsmål i samfundsvidenskaben, og samtidig figurerer de i min afgrænsning af studiet, da de repræsenterer nogle af de mange vinkler til

forskningsfeltet. Et studie af gadekampe, militante metoder og radikale bevægelser kan i øvrigt betragtes ud fra en historisk forankret optik. I sociolog René Karpantschofs ph.d. afhandling om hvorledes gadekampe skal forstås i en historisk kontekst, tilskriver han årsagen til gadekampe de oversete store uroligheder og gadekampe i 1885. Han mener at gaden fortsat, som tidligere, er en vigtig politisk kampplads, især for de marginaliserede grupper som bruger gaden til at skabe opmærksomhed om deres politiske mål (Brix 2007a). I forlængelse heraf finder jeg det relevant at påpege, at mit studie ikke anlægger en historisk forankret optik. Min analyse vil nærmere være historisk kontekstuel forankret ud fra den enkelte bruger/aktivists erfaring.

Der har ydermere i debatten efter urolighederne været et stort fokus på grupperinger. Hvem den inderste hårde autonome kerne har bestået af? Og hvilke unge der har været organiseret i huset? Der har i medierne været fremført holdningsanalyser af de unge. Antropolog Dennis Nørmark karakteriserer de unge som en gruppe forkælede middelklassebørn, der gør oprør, fordi de ikke får deres vilje (Nielsen 2007). I opposition hertil fremhæver flere brugere/aktivister af huset, andre sympatisører og aktive omkring Ungdomshuset, at huset har rummet en alternativ kultur, der ikke findes andre steder i samfundet. I et brugerinterview i Universitetsavisen udtrykkes: *"Huset udfylder en vigtig social betydning. Unge som ikke lige passer ind i de traditionelle kasser kan finde et værested og fællesskab. Alt i alt synes jeg vores aktiviteter er udtryk for stor omsorg for lokalsamfundet"* (Brix 2007b). Ifølge foreningen "Forældre mod politibrutalitet" kan huset iøvrigt forstås som et socialt projekt som alternativ til ordinære behandlingshjem eller sociale tilbud. De mener, at huset har taget mange unge til sig. Unge der, hvis de ikke havde haft sammenholdet i Ungdomshuset, havde været på behandlingshjem eller på anden måde en byrde i det offentlige system (Toft & Lenskjold 2007). Man forsøger altså fra forskellige sider, med forskellige holdningsanalytiske tilgange, at tegne et billede af hvilke grupper, der udgør Ungdomshusets brugere. Dette indkredser netop mit studiefokus, da jeg ønsker at forfølge denne debat omkring "brugertype".

Der har endelig været et stort fokus på de sociale strukturer i huset, omhandlende hvorvidt der fandtes hierarki i huset, hvordan beslutningsprocesserne i Ungdomshuset fandt sted, herunder hvordan det såkaldte direkte demokrati i huset blev udført. Jeg afgrænser mig fra at beskæftige mig med selve den beslutningsmæssige struktur, men finder det interessant at se nærmere på de sociale strukturer i huset. Det er herud fra jeg vil forfølge både spørgsmålet om grupperinger, inklusion/eksklusionsparametre, samt den enkelte brugers

formål med at benytte Ungdomshuset og hvad dette har betydet for den enkelte. Det er min hensigt, gennem en belysning af dette, at opstille nogle forskellige bud på hvorvidt man kan tale om, at Ungdomshuset bidrager til social inklusion.

1.4. Studiets analyseniveauer og afgrænsning af Socialt Arbejde.

Specialet vil anlægge forskellige analyseniveauer i behandlingen af ovenstående. Jeg vil i afgrænsningen af disse niveauer og nærmere definition heraf anvende sociolog Thomas Brantes analytiske niveauopdeling.

Brante opererer med 5 forskellige niveauer/analyseperspektiver² man kan sondre mellem når et givet fænomen skal studeres. Sociologien beskæftiger sig generelt med hvorvidt de generative mekanismer til et givet samfundsproblem optræder pga. strukturelle forklaringer på makro niveau, eller hvorvidt de skal forklares ved at anlægge et mikro- eller mesoniveau, hvor det er den sociale interaktion eller de institutionelle påvirkninger, der udgør kausalforklaringerne. Klassisk sociologi bliver ofte kritiseret for at anlægge et funktionalistisk perspektiv, der kun anerkender strukturelle forklaringer. Moderne klassikere har forsøgt at anlægge en mere konsistent helhedsbetragtning, der netop prøver at gøre op med mikro/makro opdelingen og struktur/aktør niveauet. Brante forsøger at tage højde for dette, når han påpeger de enkelte niveaues relativitet og indflydelse på hinanden. Med andre ord kan et niveau ikke ses uafhængig af det underliggende niveau og overliggende niveau, og på den måde relaterer niveauerne til hinanden. Men hvert enkelt analyseniveau har også sin egen autonomi i kausalitet, og indeholder derfor forskellige generative mekanismer (Brante 1997:324-329).

Jeg vil ud fra Brantes analyseniveauer forsøge at belyse Ungdomshusets betydning gennem et interpersonelt, institutionelt og interinstitutionelt perspektiv. De generative mekanismeforklaringer og min teorirelatering vil placere sig indenfor disse afgrænsende analyseniveauer. Der vil ikke blive anlagt et intrapersonelt og et internationalt perspektiv. Dette betyder samtidig at jeg fravælger at inddrage hvad det internationale fokus på Ungdomshuset har haft af betydning, og hvordan støtten og anerkendelsen i de internationale radikale miljøer har været afgørende i forhold til at legitimere Ungdomshusets eksistens. Dette internationale perspektiv har været anlagt i debatten omkring Ungdomshuset, hvor Karpantshof mener, at det internationale fokus har haft stor

² Disse analyseniveauer er det intrapersonelle niveau, det interpersonelle niveau, det institutionelle niveau, det interinstitutionelle niveau samt det internationale niveau (Brante 1997:324-329).

betydning da kampen om huset har skrevet sig ind i historien om internationale undergrundmiljøer og vundet stor opbakning i miljøet i udlandet (Jensen 2007). Når jeg fravælger det intrapersonelle perspektiv, afgrænser jeg endvidere mig fra at beskæftige mig med den enkelte aktørs samlede livshistorie. Jeg interesserer mig med andre ord for den livshistoriefortælling, der knytter sig til mit afgrænsende fokus, altså aktørens tilknytning til Ungdomshuset. Når denne afgrænsning foretages, skal mine perspektiver i analysen således læses ud fra Brantes forståelse på den måde, at disse i bund og grund ikke kan/eller skal betragtes isoleret.

Jeg vil her til sidst tydeliggøre en afgrænsning af, hvilke elementer i Socialt Arbejde specialet relaterer sig til, da studiet som tidligere nævnt, både har til formål at bidrage til en udvikling samt manifestering af faget. Når jeg ønsker at undersøge Ungdomshusets betydning set i forhold til Socialt Arbejde, vil jeg inddrage et perspektiverende fokus til empowerment tilgangen samt til kontraktliggørelsesdiskursen og kategorisering-/manual diskursen indenfor Socialt Arbejde. Undersøgelsen har tillige et advokerende og selvadvokerende sigte, hvilket kan betragtes som en væsentlig del af det Sociale Arbejde. Empowerment og advokering er begge: ” (...) *connected with self-help and the participation of individuals and communities in decisions that affects them*” (Payne 2005:295). Begge tilgange relaterer sig til kritisk teori, der sigter mod at give undertrykte og svage grupper magt gennem emancipation og selvhjælp, samt at tilføre denne gruppe synlighed overfor majoritetssamfundet og magten (ibid). En deltagende tilgang er værdifuld, da mennesket ønsker at have en ret til at blive involveret i beslutninger og handlinger om dem selv (ibid:301). Et element i en sådan deltagende praksis er bla. at *“Equipping people with personal resources to take power, by developing their confidence, self-esteem, assertiveness, expectations, knowledge and skills”* (ibid).

De empiriske fund vil muligvis kunne bidrage til at belyse nogle af ovenstående elementer. Disse elementer kan samtidig virke styrkende for den enkelte brugers/aktivists ”selfefficacy”³. Begrebet kan sammenkædes med empowerment tilgangen og omhandler troen på egne evner til at organisere og udføre de handlinger der kræves for at mestre

³ Et begreb fra psykolog Albert Banduras social læringsteori der kan kobles til empowerment begrebet på den måde, at selfefficacy handler om indlæring af overbevisninger om at kunne handle og tro på, at ens situation kan ændres. Bandura tydeliggør 4 forskellige bud på opnåelse af selfefficacy, hvilket sker gennem den sociale læringsproces (Bandura 1997:3-5)

fremtidige situationer (Payne 2005:131). Ud fra analyseresultaterne relateres der således også til dette begreb.

Med advokering vil jeg stille mig som talsmand overfor en gruppe udsatte unge "(...) *advocacy can mean a service that argues clients' views and needs, a set of skills or techniques for doing so and the interpretation of powerless people to powerfull groups*" (ibid:298). Når jeg mener det Sociale Arbejde har en særlig opgave i at udføre "*cause advocacy*" i debatten om Ungdomshuset, er dette et af de faglige formål med specialet; altså at bidrage til en manifestering af faget Socialt Arbejde. "*Cause advocacy is provided by professionals to enchance people's acces to provisions designed to benefit them*" (ibid:298). Det at høre de unges stemme har samtidig et selv-advokerende sigte. Gennem at gøre Ungdomshusbrugere/aktivisterne til talsmænd for dem selv, deres behov og erfaringer, og en analyse heraf, kan dette bidrage til synliggørelse af den "svage" gruppe af ungdomshusbrugere/aktivisterne, der muligvis ikke kommer frem i lyset og får tilkendt opmærksomhed i debatten.

Det er altså disse elementer i Socialt Arbejde specialet vil berøre, hvilket samtidig indsnævrer et fokus, der fravælger andre elementer af faget. Ud fra de nævnte afgrænsende analyseniveauer vil der inddrages sociologiske og socialpsykologiske forståelser og analyser, som altså skal relateres til netop ovenstående begreber og netop forstås i denne kontekstuelle afgrænsning af faget.

1.5 Problemformulering og begrebsafklaring

Min problemformulering tager således afsæt i de citerede udsagn i præsentationen af forskningsfeltet, de eksplicite antagelser og efterfølgende afgrænsninger, når jeg i et eksplorativt lys ønsker at undersøge:

- *Jeg vil undersøge Ungdomshusets betydning, herunder om Ungdomshuset har forebygget og afhjulpet sociale problemer og dermed bidraget til social inklusion af marginaliserede unge.*

Dette undersøges nærmere gennem følgende underspørgsmål:

- *Hvilke kodekser for inklusion og eksklusion findes i miljøet?*
- *Hvilken betydning havde Ungdomshuset for den enkelte bruger/aktivist?*
- *Hvilke konsekvenser har nedrivningen af Ungdomshuset haft?*

Da begreber ikke rummer entydige forståelser, vil jeg ekspliciterer i hvilken forståelse begreberne, anvendt i ovenstående problemformulering, skal fortolkes i konteksten af dette studie.

Begrebet *betydning* skal forstås som hvilken mening der kan afsøges i den enkelte bruger/aktivists fortælling og hvordan jeg herud fra kan udtale mig om Ungdomshusets betydning set i forhold til at forebygge og løse sociale problemer. Der er altså ud fra de oplevelser som Ungdomshuset genererer, jeg vil kunne udtale mig om betydningen af Ungdomshusets aktiviteter.

I min anvendelse af begrebet *sociale problemer* trækkes på forståelser af et socialt problem som en objektiv og subjektiv eksisterende tilstand, der er uønsket. Earl Rubington og Martin Weingberg beskriver et socialt problem som: "*an alleged situation that is incompatible with the values of a significant number of people who agree that action is needed to alter the situation*" (2003:4). Det objektive element i definitionen forklarer sociale problemer som en tilstand der enten er skabt på grund af strukturelle forhold, eller på grund af afvigende adfærd fra gængse normer og værdier. Med andre ord eksisterer der et socialt problem når der er betydelig diskrepans mellem den eksisterende situation og hvordan mennesker synes at situationen bør være (Merton 1976:7). Det subjektive element afspejles i definitionen ved, at en situation blot skal være påstået; altså at der gennem påstande genereres afvigelser. Her defineres sociale problemer som den tilstand der opstår enten gennem en såkaldt *labeling*, eller *claimsmakingsproces*, hvor den sociale konstruktion af mennesker eller tilstande er den generative mekanisme i forklaringen af sociale problemer (Meuwisse & Svård 2004:79-81). Disse divergente subjektive og objektive afvigersociologiske betragtninger forklarer altså, samlet set, hvordan adfærd kan fremstå afvigende for nogle og ikke for andre, og hermed hvordan sociale problemer er et definitionsspørgsmål.

Med *social inklusion* menes at blive optaget i et fællesskab eller et miljø, der bidrager til, at den unge oplever sig som værende "en del af noget". At være inkluderet kan defineres som en position, hvor individet har haft en mere eller mindre sikker position inden for et eller flere livsområder. Man kan være inkluderet, deltagende og forankret i et eller flere livsområder. Social inklusion er derfor ikke en entydig størrelse, da man kan være indenfor i én social sammenhæng og udenfor i en anden (Thomsen 2005).

Med *Marginaliserede unge* menes unge som er truet af social eksklusion, da de enten er (eller oplever sig) ekskluderet fra mange af samfundets bestående sociale og kulturelle

tilbud. Endvidere menes der her unge som kan betegnes udsatte, utilpassede eller særlig sårbare.

En *aktivist* skal forstås som et medlem af en bevægelse der vil skabe opmærksomhed om en sag gennem forskellig former for direkte aktion. Dette til forskel fra en *bruger* der er kendetegnet ved at komme i huset, og benytte sig af de forskellige arrangementer, men ikke er aktiv i planlægningen af diverse aktioner.

2. Metode

I dette kapitel redegøres for den metodologiske ramme for specialet. Jeg vil først introducere specialets videnskabsteoretiske forankring, for dernæst at gå i dybden med selve undersøgelsesdesignet og andre metodologiske overvejelser af relevans for selve undersøgelsen. Med denne fremstilling tilstræbes metodologisk transparens.

2.1 Videnskabsteoretisk forankring

Mit valg af en hermeneutisk/fænomenologisk videnskabsteoretisk position skal forstås ud fra en interesse for at gå i dybden med mine enkelte datakilder. Jeg vil på baggrund heraf gøre mig nye opdagelser, således at min forforståelse vil fungere som afsæt for videre meningsdannelse, men *ikke* være styrende for mit studiets vidensindsamling og vidensproduktion. Jeg mener, at denne tilgang er særlig vigtig i et forskningsfelt, der er præget af bias, hvoraf nogle er ekspliciteret indledningsvist. For at kunne frigøre mig så vidt muligt fra disse bias, ønsker jeg at anlægge en åben tilgang, hvor fokus i højere grad tillægges de enkeltes aktørers egne beskrivelser og forståelser frem for på forhånd fastlagte undersøgelsesvariabler. Jeg ønsker altså at belyse min problemformulering gennem en så åben tilgang til mit studie som mulig, hvor det skal være forståelsen, fortolkningen og meningsdannelsen, der er erkendelsesinteressen. Når jeg vil belyse hvilken betydning Ungdomshuset har haft, er det således ud fra en tænkning om, at aktørers beskrivelser og indhentelse af observationsempiri vil kunne give nogle interessante bud på dette. Ordet *betydning* kan altså tilbageføres til ovenstående interesse for at gå i dybden med mit materiale, hvor den enkeltes fortælling og beskrivelse tilkendes forrang.

Grunden til at en fænomenologisk og hermeneutisk tilgang kobles skal ses i lyset af, at en ren fænomenologisk tilgang ikke vil være mulig. Dette da jeg indledningsvist har opstillet nogle antagelser i forskningsfeltet, som problemformuleringen bygger på. Denne

forforståelse gør, at en ren fænomenologisk beskrivende tilgang ikke vil være mulig, da der allerede er fastlagt en bestemt vinkel på mit speciale, som til en vis grad vil virke styrende for studiet. Hermed opfylder jeg ikke det afgørende kriterium i fænomenologiske studier, der omhandler, hvordan fænomener viser sig spontant i livsverden uden inddragelse af forskerens forforståelse af det studerende. I fænomenologiske studier lægges der vægt på, at forskerens forforståelse skal sættes i parentes, og at det er afgørende at tage udgangspunkt i erfaringen hver gang den viser sig. På den måde er fænomenologiens videnskab en beskrivelse af hvordan vor erfaring af verden er konstitueret (Rendtorff 2005:285-286 & Syltevik 2005).

Det er på denne baggrund den hermeneutiske tilgang inddrages, der netop anerkender at forskeren er i besiddelse af en forforståelse der inddrages i videnskaben under den præmis, at forudforståelsen er objektiveret. I den hermeneutiske kundskab er der gennem en sådan objektivering tale om en horisontal sammensmeltning mellem erfaringer og bias, og denne vekselvirkning danner ny meningserkendelse (Gulddal & Møller 2002:35). Grunden til at jeg ikke vælger en rendyrket hermeneutisk tilgang, er, at de to retninger netop komplementerer hinanden på spørgsmålet om at tilkende det enkelte subjekts egen virkelighed forrang. Da denne virkelighed er erkendelsesinteressen, ønsker jeg at benytte både de beskrivende og fortolkende elementer. Jeg vælger altså elementer fra begge retninger, men er samtidig opmærksom på at retningerne adskiller sig, netop ved spørgsmålet om forforståelse. De fænomenologiske elementer viser sig i specialet, når jeg induktivt vil interessere mig for de enkelte aktørers beskrivelser og meningsdannelser, for herefter at inddrage min hermeneutiske forståelse i min analyse af disse beskrivelser. Denne hermeneutiske analyse vil desuden indeholde deduktive slutninger, da min forforståelse udgør mine teoretiske forståelser og betragtninger, og inddrages i erkendelsen. I metodelitteraturen påpeges i øvrigt, at det rent forskningsmetodisk i praksis viser sig meget vanskeligt at skelne mellem induktive og deduktive tilgange, da de tit er vævet ind i hinanden på grund af forhåndskendskab til feltet. Det er på denne baggrund vanskeligt at forestille sig et induktivt ræsonnement, hvis der forefindes et kendskab enten teoretisk eller praktisk til det studerende objekt i forvejen (Andersen 1997:40).

Min videnskabsteoretiske forankring afspejles i de følgende afsnit der uddybende bl.a. berører min forforståelse, valg af undersøgelsesdesign og analysestrategi.

2.2 Præsentation af forforståelse og placering i forskningen.

I det følgende afsnit ekspliciteres min egen forforståelse og andre væsentlige forhold der indvirker på min undersøgelse.

I hermeneutikken betragtes det som en vildledende påstand, at forskning kan være objektiv. Forskningen vil derimod altid være præget af hvordan forskeren placerer sig i forhold til forskningsfeltet; hvilken position forskeren indtager og gennem hvilken forforståelse forskeren betragter et fænomen (Østerberg 2005). Min forforståelse har først og fremmest været styrende for, hvad jeg ønsker at belyse. I min indledning til dette speciale, opstilles nogle faglige spørgsmål og antagelser, som jeg ønsker at forfølge. Disse har, som nævnt, rod i en aktuell samfundsbegebenhed og er med til at forklare, hvorfor jeg finder det interessant at undersøge Ungdomshusets betydning særligt i relation til Socialt Arbejde. Jeg har gennem et tidligere arbejde som sagsbehandler på en børnefamilieafdeling erfaret et fænomen, jeg her vil kalde unge "systembrydere". Unge der enten ikke modtager hjælp eller ikke kan og vil hjælpes i det ordinære system. Jeg har erfaret, at nogle af disse unge søger andre græsgange eller miljøer. Jeg vil forfølge den antagelse, at Ungdomshuset kan have en sådan betydning for nogle. Den antagelse eller forforståelse ønsker jeg at illustrere gennem en case, der således fungerer som en af indgangsvinklerne til mit studie. Casen omhandler en ung pige, som jeg tidligere har været sagsbehandler og siden kontaktperson for. Den inddrages her da den illustrerer og indkredser min forforståelse til feltet ret nøje. Det har, som oprindeligt tilsigtet, ikke kunnet lade sig gøre at inddrage casen som forskningsempiri. Jeg havde fra starten planlagt at pigen skulle udgøre en af informanterne i forskningsempirien, men har på grund af pigens situation ikke kunne få operationaliseret et sådan interview. Derfor vælger jeg at benytte casen i forforståelseøjemed som præsentation af selve studiets udgangspunkt. Pigen i casen optræder anonymt, men har givet samtykke til at blive nævnt:

Casen omhandler en ung pige på 18 år. Hun har været tilknyttet socialforvaltningen i mange år, blev første gang tvangsanbragt som 8-årig på grund af omsorgssvigt i hjemmet. Siden har hun været anbragt forskellige steder, hun har modtaget særlige skoletilbud og har af flere omgange været indlagt på ungdomspsykiatrisk afdeling. Pigen blev i systemet karakteriseret ved store psykiske og sociale vanskeligheder, og det lykkedes ikke på succesfuld vis at hjælpe pigen gennem de forskellige foranstaltningstiltag. Forvaltningens forsøg på et skræddersyet tilbud til pigen med mest mulig inddragelse, indflydelse og selvbestemmelse lykkedes heller ikke. Efter en mislykket anbringelse, begyndte pigen at komme i Ungdomshuset, Hun opholdte sig der, deltog i diverse arrangementer, og beskrev at hun kunne være fri i dette miljø. Hun udtrykte klart at hun ikke ønskede det etablerede systems hjælp, men fandt sin egen overlevelse. Hun ønskede ikke at modtage hjælp eller støtte gennem de professionelle hjælpere. Hun havde aldrig følt sig som en del af samfundet, og havde nu fundet et tilholdssted. Efter Ungdomshusets

nedrivning begyndte pigen at opsøge Gaderummet. Hun er efterfølgende blevet tvangsindlagt på psykiatrisk afdeling. Hun har efter udskrivning opholdt sig primært på Christiania og i Gaderummet og ønsker stadig ikke professionel hjælp.

Ovenstående case bidrager altså til at tydeliggøre min forforståelse og position i feltet, da min interesse og problemformulering, til dels, er formuleret ud fra casen. Indledningsvis til dette speciale har jeg præsenteret denne case i mere overordnede betragtninger, og disse antagelser indgår, selvsagt, også i min forforståelse.

Min socialrådgiver profession vil ydermere have betydning for min optik som forsker, hvor mine fag-teoretiske begreber vil udgøre en del af min forforståelse. Jeg har med andre ord jongleret med nogle bestemte teoretiske begreber, som har forbindelse til min problemformulering. Jeg har dog ikke udpeget bestemte begreber eller teorier som styrende for min belysning af problemformuleringen, da dette ville være i modstrid med min videnskabsteoretiske tilgang. Den induktive tilgang gør, at jeg ikke har sat mig fast på bestemte teorier på forhånd. Der vil således ikke indgå et særligt teori-afsnit, men teoriens præsentation og anvendelse vil blive inddraget løbende i opgaven i forlængelse af empirien (jf. afsnit 2.8) Mit speciale indeholder dog et introduktionskapitel til feltet, som præsenterer min teoretiske forforståelse (jf. kapitel 3). Når det er sagt, altså at empirien bestemmer teorirelateringen, vil jeg alligevel som delvist hermeneutikker argumentere for, at en forsker aldrig vil kunne sætte sig fri for sin teoretiske forforståelse. Hermeneutikken kan netop karakteriseres ved at være for tanken om metodologisk objektivitet, men imod tanken om ontologisk objektivitet (Gulddal & Møller 2002:35). Beskrivelsen eller iagttagelsen af et givent fænomen bunder altid i de begreber og teorier forskeren har til rådighed. Derfor vil forforståelsen også være præget af nogle bestemte begreber, selvom man som forsker vil undgå at være teoretisk styret i sin tilgang (Nielsen & Repstad 1993:19,29). Min professions teoriapparat vil derfor kunne afspejles i det der vælges at iagttages, til trods for at jeg anlægges en åben beskrivende tilgang.

Endvidere følger en redegørelse for hvordan jeg selv som forsker er placeret i feltet i forhold til egeninteresse. Da jeg i undersøgelsen skal bruge data til udarbejdelse af et Universitets speciale, er jeg ikke styret af en økonomiske ramme, men jeg vil være styret af en interesse i at få belyst et fænomen, jeg kan forvalte i et videnskabeligt øjemed. Heri har jeg som forsker en egeninteresse i at få mit speciale så velbelyst som muligt ud fra nogle klare præmisser til og omkring videnskaben. Man kan sige, at jeg som en teoretisk funderet person, indsamler eller formidler mit datamateriale på anden vis end eksempelvis

den populistiske journalistik, der har interesseret sig for nyhedsstof omkring Ungdomshuset. Dette kan implicit påvirke min datagenerering. Jeg placerer mig yderligere ved ikke at være en person, der præsenterer en bestemt social bevægelse, politisk retning eller tro. Tilgangen til specialet, herunder mit undersøgelsesfokus, er ydermere medvirkende til at jeg bliver positioneret som en person, der ikke har et konfliktorienteret budskab. Flere informanter valgte at takke mig for, at jeg ville skrive om emnet ud fra den vinkel der er valgt, da de oplevede denne vinkel som en vigtig problematik.

I samfundsvidenskabelig metodelitteratur diskuteres forskerens placering endvidere gennem et fokus på hvorvidt forskeren besidder enten nærhed eller distance til det givne forskningsfelt. Forskeren kan anlægge et indefra- eller udefraperspektiv, der kan forskes i eller udenfor egen praksis, eller forskningen kan være tilrettelagt som intervenerende aktionsforskning (Nielsen & Repstad 1993:19-25 & Gundelach 2000:170). Der skelnes mellem hvorvidt der forskes i et velkendt felt, hvor forskeren er præget af de logikker og rationaler, der hersker, eller hvorvidt forskningen besidder et ud fraperspektiv og en distance til forskningsfeltet, hvor forskeren ikke har kendskab til feltet i forvejen, og derfor ikke er indfiltret i praksis. Der er forskelle og ulemper ved begge perspektiver. Peter Gundelach er kritisk overfor praksisnær forskning, da han mener, at forskning skal besidde en akademisk distance. Ry Nielsen og Pål Repstad påpeger, at fordelene ved praksisnær forskning er, at tætheden til et felt giver adgang til frugtbare data (ibid).

Min forforståelse, herunder særligt den beskrevne case, gør, at jeg har en nærhed til feltets problematikker, og dermed ikke forsker i noget fjernt fra egen fagprofession. Dette da jeg vil anskue mit felt ud fra en særlig fagteoretisk position, som jeg givetvis ikke ville anlægge, hvis jeg bestred en anden fagdisciplin. Jeg antager således, at professionen indvirker på, at der i højere eller mindre grad vil ske en form for selektiv perception i det der iagttages, hvilket skaber et indefraperspektiv. Jeg mener samtidig, at jeg placerer mig distancerende til feltet ved netop at forsker i et felt, jeg ikke har et stort forhåndskendskab til. Min empiri er ikke velkendt for mig, og derfor betragter jeg ikke mig selv infiltreret i rationaler eller logikker. Ydermere betragter jeg min rolle neutral og tydelig, idet jeg ikke forsker i egen praksis, hvor der kan sås tvivl om forskerrollen. Samlet set angives min placering derfor som et sted midt imellem et ude- og indefra perspektiv.

Jeg vil nu bevæge mig over i at konkretisere selve undersøgelsesdesignet for specialet.

2.3 Casestudie

Specialet udformer sig som et casestudie særligt med det fokus at studere Ungdomshusets betydning. Når jeg ønsker at gå i dybden med dataene antydes også, at der anlægges en eksplorativ strategi, der belyser undersøgelsesfokuset ud fra få undersøgelsesenheder og mange variabler. Dette er netop hvad Ib Andersen definerer et casestudie ud fra, når han påpeger, at få undersøgelsesenheder og mange variabler er det som kendetegner et casestudie for hermed at tilkendegive den eksplorative interesse (Andersen 1997:163). R.K Yin definerer et casestudie som følgende: *"A case study is an empirical inquiry that investigates a contemporary phenomenon within its real-life context, especially when the boundaries between phenomenon and context are not clearly evident"* (Yin 1989:13). Selve afgrænsningen af det fænomen der studeres er endvidere væsentlig i casestudier, hvorved der tages stilling til, hvorvidt studiet er tilrettelagt som et single eller multisingle casestudie (Andersen 1997:164-166).

I afsnit 1.3. vedrørende afgrænsning af forskningsfeltet fremgår det med hvilket fokus jeg ønsker at studere Ungdomshuset, hvorfor jeg samtidig her påpeger, at specialet er udformet som et single-casestudie. Som beskrevet indledningsvis er hensigten at specialet skal være fænomenafslørende. Andersen påpeger, at casestudiet netop vil være dette, hvis det studerede fænomen ikke før har været genstand for en undersøgelse (1997:166). Andersen påpeger i øvrigt, at det som gør casestudier interessante er at der "håndplukkes" i metoder alt afhængig af formål og problemstilling til at belyse, forstå og forklare studieenheden (ibid). I det følgende afsnit præsenteres casestudies empiri der har til hensigt at være kvalitativt metodetrianglerende på den måde, at disse er valgt, dels ud fra min videnskabsteoretiske forankring, dels ud fra at jeg netop finder disse metoder mest velegnede til at belyse studiet i dybden.

2.4 Interviews

Med baggrund i ovenstående redegøres der i det følgende for den empiridel af casestudiet, der består af kvalitative interviews.

Mit valg af interview som forskningsmetode er ud fra et ønske om, at det er selve brugerne/aktivisterne selv, der skal fungere som videnskilde, da jeg mener, at deres forståelser og fortællinger vil kunne belyse fokuset i casestudiet særligt frugtbart. Denne aktørgruppe er blevet meget fortolket i medierne. Jeg ønsker med et forsøg på at høre deres stemme og inddrage deres synspunkter, forståelser og oplevelser, at rejse nogle

temaer af relevans for studiefokuset. Valget af forskningsinterviewet som datakilde sker altså ud fra en interesse i at få den enkelte bruger/aktivist i tale og ud fra disse fortællinger opnå viden. I Steiner Kvaales definition af forskningsinterviewet fremgår denne hermeneutiske/fænomenologiske tilgang, når han definerer forskningsinterview som: *"et interview der har til formål at indhente beskrivelser af den interviewedes livsverden med henblik på at fortolke betydningen af de beskrevne fænomener"* (1997:19).

Jeg har valgt at udføre enkeltinterviews. Da min interesse er at få den enkelte aktørs stemme og egen fortælling i fokus, anskuer jeg ikke et diskuterende forum som eksempelvis fokusgruppeinterview som oplagt. Empirien bygger således på 6 enkeltinterviews af Ungdomshusbrugere/aktivister samt 1 interview af en journalist der har gået "undercover" i Ungdomshuset fra januar 2007 indtil kort tid forinden rydningen. Sidstnævnte interview har et særligt fokus på observationer i Ungdomshuset, som inddrages, da det kun lykkedes mig selv, i begrænset omfang, at få adgang til huset op til rydningen. Dette interview behandles nærmere i kommende afsnit, da denne videnskilde adskiller sig fra de øvrige interviews ved at bygge på andenhånds miljøobservationer.

De 6 informanter i alderen 15 til 28 år deler én fællesnævner; nemlig deres tilknytning til Ungdomshuset. Valget af antal informanter er af pragmatisk karakter, da det i empiriindsamlingsperioden lykkedes at få etableret kontakt til dette antal. Dog er valget ligeledes truffet ud fra en tænkning om, at jeg med dette antal vil kunne tilstræbe en spredning i alder. Selve validitetskravet om repræsentativitet af en population er ikke gældende i kvalitative analyser, der netop tilkender den enkeltes udsagn forrang (Glavind Bo 2002:70-72). Der foretages dog alligevel en udvælgelseskriterium omkring alder, da mine informanter skal afspejle et bredt udsnit af den aldersgruppe der kommer i Ungdomshuset. Således består tre af informanterne af "gamle" Ungdomshusaktivister i 20'erne som jeg har etableret kontakt til gennem selve Ungdomshuset. De resterende tre informanter er under 20 år og tilknyttet AFUK produktionsskole, hvor skolen har fungeret som "gatekeeper". Der er ikke opstillet yderligere udvælgelseskriterier, for at undgå kategoriseringer på baggrund af sociale konstruktioner. Jeg har således ikke ønsket at opstille et kriterium om, at mine informanter skal udvise et socialt problem. Dette diskuteres mere indgående i et senere afsnit (jf. afsnit 2.6). En nærmere præsentation af informanterne vil blive fremført i kapitel 4.

2.5 Observationsdata.

Jeg vil her præsentere den anden empiridel til casestudiet som består af både første og andenhånds observationer foretaget i Ungdomshuset. Interviewempirien vejer tungest i analysen og fungerer som primær datakilde, hvorefter denne empiridel vil fungere som mere understøttende til interviewempirien. Denne vægtning foreligger primært, da jeg ikke har fået adgang til så mange observationsdata som ønsket. Førstehåndsobservationerne kan bære præg af en vis skrøbelighed forstået på den måde, at jeg ikke har haft adgang til Ungdomshuset i mere end en aften og derfor ikke har studeret miljøet af flere omgange. Og derfor fremgår egne observationer ikke så fyldestgørende i analysen som interviewene og andenhåndsobservationerne. Hermed påpeges ikke, at den ene metode er mere frugtbar end den anden, men at interviewmetoden har været nemmere at operationalisere. Valget af observation som anden metodekombination er begrundet ud fra en tænkning om, at jeg gennem observationer i feltet vil kunne gøre iagttagelser som bidrager til en dybere forståelse. Jeg vil kunne få en fornemmelse af miljøet som en informant (som medlem af miljøet), ikke på samme distancerende vis vil kunne give. Derfor ønskes observationsmetoden for at være et godt supplement.

Chicagoskolen⁴ har gennem længere tid interesseret sig for netop observationsmetoden, når ungdomskulturer og subkulturer studeres nærmere. Metoden kan her betragtes som anvendelig, da ungdomskulturer er levende kulturer, hvis udtryksformer kun i begrænset omfang lader sig analysere ved hjælp af traditionelle videnskabelige metoder (Bay & Drotner 1986:88). Det er en metode, der forudsætter, at forskeren forsøger at leve sig ind i og forstå sammenhænge i de livsformer og holdninger der udfolder sig i kulturen (ibid:10). Netop denne subjektivitet i forskningen udgør samtidig kritikken fra andre positioner, der stiller spørgsmål til hvorvidt metoden kan leve op til de traditionelle videnskabelige krav om validitet og reabilitet (ibid:88). Jeg vil forhold mig hertil i mine metodekritiske overvejelser sidst i specialet.

Førstehåndsobservationsdataene er indhentet aftenen inden rydningen, hvor jeg var til folkekøkken i Ungdomshuset. Disse observationer bygger ikke på deltagende observation (Kristiansen & Krogstrup 1999:7), da jeg ikke har interageret med de mennesker, jeg ønsker at forstå nærmere. Da brugerne/aktivisterne ikke har været vidende med formålet

⁴ Det første sociologiske institut i USA der repræsenterer retningen symbolsk interaktionisme, som modsvar og alternativ til den amerikanske funktionalisme og systemteori (Dingstad & Steiro 2005)

med min tilstedeværelse, er der nærmere foretaget "skjult" observation. Jeg har desuden deltaget i 2 demonstrationer, og har efter nedrivningen af Ungdomshuset, været forbi grunden af flere omgange.

Andenhåndsobservationsdataene, som indgår i studiet, er derimod deltagerobservationer foretaget af en journalist, der har haft adgang til huset i ca. to måneder inden rydningen. Journalisten udgav sig ikke for at være journalist, og deltog på den baggrund som bruger af Ungdomshuset. Han var deltagende i forskellige arrangementer, bla. besættelsen på Dortheavej sidst i februar 2007. Observationer indebærer i sin ekstreme form, at observatøren antager en dækidentitet for at kunne indgå ubemærket i miljøerne (Bay & Drotner 1986:88). Journalisten har beskrevet, at han ud fra en afkodning af dresskode og stil, klædte sig med et udtryk som passede til kulturen. Med denne dækidentitet indgik han således som bruger af Ungdomshuset, hvor han fik adgang til sin research. Han fortæller: *"Jeg deltog i forskellige arrangementer, selvfølgelig med pressekortet langt væk uden at fortælle hvem jeg var, og jeg forsøgte på den måde bare at snakke uformelt med folk"*.

Jeg har ønsket adgang til journalistens deltagerobservationer, da disse data kan indeholde væsentlig viden og iagttagelser, netop i forhold til casestudiets fokus. En væsentlig kritik ved brug af denne information, er dog at iagttagelserne vil være farvet af journalistens egen forforståelse. Brug af andenhåndsobservationsdata er dog en anvendt metode jf. Margaretha Järvinens undersøgelse af hjemløse flygtninge og indvandrere (Järvinen 2004a:131-134).

2.6 Interviewempiriens anvendelighed, position og kontekst

I det følgende diskuteres hvordan interviewempirien findes anvendelig til at belyse problemstillingen. Når problemformuleringen opstiller et eksplorativt spørgsmål om Ungdomshusets betydning set i forhold til Socialt Arbejde, synes det oplagt at udvælge en gruppe af informanter, der ligner den case der er introduceret som led i min forforståelse (jf. afsnit 2.2). Dette da jeg herud fra relativt simpelt ville kunne svare min problemformulering. Med andre ord, hvis der opstilles et udvælgelseskriterium om, at informanten skal udvise et socialt problem, og informanten får det godt/har det godt med at komme i Ungdomshuset, kan det relativt simpelt påvises, at Ungdomshuset afhjælper sociale problemer.

Da jeg dels ikke har haft adgang til denne brugergruppe. Dels ikke har ønsket at foretage kategoriseringer af Ungdomshusets brugere/aktivister med hensyn til hvorvidt det enkelte

individ udviser et socialt problem eller ej, vil jeg hellere se på den enkelte informants erfaringer og ud fra disse analyseresultater rette et fokus til problemformuleringen. Jeg vil altså ikke problematisere, at mine informanter udgør relativt ressourcestærke individer, da det afgørende er deres fortælling, som informationskilde til at finde svar på hovedproblemformuleringen. Informanterne skal således betragtes både som informationskilder i forhold til deres konkrete viden om Ungdomshusets miljø, men også i forhold til deres egen historie. Dette betyder, at fortællingerne vil bære præg af både et retrospektivt element, hvor informanterne ser tilbage på deres egen personlige tilknytning til Ungdomshuset, samt et deskriptivt element af husets miljø. Fortællingerne vil desuden bære præg af både et nutidigt og et fremtidigt element omkring konsekvenser af husets nedrivning.

En væsentlig refleksion ved de retrospektive studier er validiteten af dataene. Metodelektor Ib Andersen påpeger, at individet generelt har en tendens til at beskrive tidligere hændelsesforløb og oplevelser mere rationelle. Rationalitetsnormerne er i samfundet så stærke, at vi ubevidst indtolker dem i et givet hændelsesforløb (Andersen 1997:161). I livshistoriefortællinger sker der ofte det, at huller i hukommelsen fyldes med ren fiktion der fortælles som den skinbarlige sandhed. Fortællingerne indeholder derfor ofte et element af forestillelse, og det er derfor at den narrative analyse angriber livsfortællingerne som en tekst, som en meningsskabende konstruktion, hvor man ikke er interesseret i sandheden eller nogen præcis beskrivelse. Når livsfortællinger bygger på minder, kan de ikke betragtes som endegyldige sande (Antoft & Thomsen 2002:166). Socialpsykolog G.H. Mead er også inde på dette, når han påpeger, at livshistorier altid vil være konstrueret ud fra den gældende nutid. Han mener hermed, at der ikke gælder en objektiv fortid hos det enkelte individ, men den til enhver tid subjektive konstruerede fortid er ud fra det "point of view", at nutiden altid er i forandring (Järvinen 2004:45-47). Med disse overvejelser ønsker jeg at påpege vigtighed i at reflektere over den enkeltes informants egen positionering.

Livshistorier kan desuden fortælle noget om den enkeltes positionering på den måde, at fortællingen fortæller noget om hvordan personen gerne vil opfattes (Antoft & Thomsen 2002:166). Sidstnævnte betragtning gælder i øvrigt også ved nutidige og prospektive studier, når kontekstuelle faktorer overvejes. Man kan med andre ord sige, at informanten altid er positioneret i forhold til hvilken kontekst og på hvilken arena, vi bevæger os på. Vil informanten tale som aktivist, som ung i samtidens Danmark, som studerende? Sociolog

Erving Goffmann taler om de forskellige roller og positioner som individet indtager alt efter hvilke strukturer, der eksisterer. Hvert individ er altså underlagt sociologiske strukturer, der automatisk medfører et sæt af roller. Goffmann udtrykker *"It is a basic assumption of role analysis that each individual will be involved in more than one system or pattern and therefore perform more than one role. Each individual will therefore have several selves, providing us with the interesting problem of how these selves are related"* (Goffman 1997:36). Informanternes rolle og position som bruger/aktivist i konteksten af Ungdomshuset vil altså også have betydning for deres fortællinger. Man kunne altså med afsæt i Goffmann forestille sig, at fortællingerne ville lyde anderledes, hvis informanterne skulle udtale sig ud fra andre roller/positioner? Disse overvejelser er alle nogle, som i højere eller mindre grad påvirker datamaterialets reabilitet hvorfor de ekspliciteres her.

Konteksten omkring selve konflikten betyder endvidere, at de enkelte informanter kan have en interesse i at fremstille deres fortællinger mere positive. Det kan altså antages, at informanterne finder interesse i at tvinge dataene i retning af en slags "forsvarstale". Når denne betragtning fremhæves er det ikke med det for øje at forholde mig skeptisk til troværdigheden af mit datamateriale. Udgangspunktet er netop informanternes forståelse og meningsdannelse, men jeg mener samtidig, at konteksten har betydning for den samlede vidensproduktion og reabilitet. Det at interviewene afholdes på et meget intenst tidspunkt af konflikten er tillige en betydningsfuld kontekstuel faktor. Dette fremgik meget tydeligt under interviewene. Mange af informanterne var, i perioder, meget følelsesmæssig påvirket, hvilket efterlod mig et indtryk af nogle mennesker i frustration og sorg. I forhold til kontekstuel "setting" er tre af interviewene foretaget på café som et neutralt sted, mens de tre andre blev interviewet på deres skole. Af etiske årsager har den enkelte informant bestemt interviewets rammer. I det følgende redegøres der nærmere omkring det enkelte interviews form.

2.7 Interviewform og forskningsetiske overvejelser

Kvale skriver, at interviewet skal betragtes som en samtale mellem to ulige parter, hvor samtalen har struktur og formål og bliver til gennem en omhyggelig lyttende og udspørgende metode (1997:19).

Interviewguiden er konstrueret så åbent som muligt, dog med en vis styring for nærmere at præcisere mit undersøgelsesfokus. Min videnskabsteoretiske position kan afspejles eksempelvis i følgende spørgsmål fra interviewguiden: *"Hvordan så din tilværelses ud*

inden du engagerede dig i ungeren? "Vil du fortælle hvilken rolle Ungdomshuset har haft i dit liv?". Jeg har tilstræbt en eksplorativ retorik og for at sikre validiteten i udsagnene bruges der vendinger som *"skal jeg forstå det sådan at...?"* Jeg har været bevidst om, at spørgsmålene kan bære præg af mine logikker og forforståelse, men har samtidig tilstræbt en fortællende tilgang, hvor interviewguiden blev selektiv, hvis samtalen var godt i gang. Min tilgang peger derfor i retning af en form for sammensmeltning mellem en semistruktureret interviewform og en aktørorienteret narrativ tilgang, hvor det er fortællingen, der styrer fokuset for samtalen.

Der inddrages således elementer fra den kvalitative livshistoriemetode⁵, hvor en aktørtilgang præsenterer et fokus hvor personens egen mening synes væsentligere snarere end de historiske facts. Det interessante i denne tilgang er derfor, som nævnt i ovenstående afsnit, hvordan personen konstruerer sin egen livshistorie (Antoft & Thomsen 2002:159 & Järvinen 2004: 45-68). Jeg ser på personens biografiske fortælling vedrørende sin tilknytning til Ungdomshuset, men ikke på personens samlede livshistorie (jf. afgrænsning af analyseperspektiver) Dette gør netop, at metoden ikke anvendes rendyrket i studiet, da jeg så ville have haft et andet undersøgelsesfokus. Jeg anvender istedet ideen om den enkelte persons livshistoriefortælling og forbinder den med en semistruktureret interviewform, der strukturerer samtalsindhold og formål. Dette præsenterer samlet set et forsøg på en interviewform med en eklektisk tilgang i selve min interviewform.

Ifølge Kvale må et interview af etiske årsager bestå af en forudgående briefing og en efterfølgende debriefing (Kvale 1997:132-133). Jeg har tilstræbt dette ved at informere informanterne om formålet med studiet, og har ved den afsluttende debriefing gået ind i en nærmere dialog om hvad der har manglet i interviewet og i debatten om Ungdomshuset generelt. Dette er et af flere forskningsetiske hensyn, samtidig med at informanterne er blevet sikret løbende frivilligt samtykke, anonymitet og tilbudt gennemlæsning af eget interview. Casestudiets relevans for netop mine informanter er endvidere overvejet, herunder hvilken etisk risiko der er forbundet med at få informanterne til at udtale sig om

⁵ Denne metode bliver defineret nærmere ved at indeholde elementer fra både den hermeneutiske og fænomenologiske tradition. Forskeren får herigennem indsigt i det levede liv – livshistorien – gennem det fortalte liv - livsfortællingen. Der kan overordnet anvendes fire forskellige tilgange til at bedrive biografisk forskning, hvoraf jeg har anvendt elementer fra den aktørorienteret og narrativ tilgang (Antoft & Thomsen 2002: 157-159)

personlige og måske sårbare erfaringer. Kvale påpeger netop vigtigheden i at følge det etiske princip om "tilgodeseende", hvilket betyder, at risikoen for at skade en person skal være mindst mulig (Kvale 1997:121). Jeg vurderer, at hensigten med studiet er i informanternes interesse, hvilket flere informanter direkte har givet udtryk for i interviewsituation. Studiets advokerende formål vil tilgodese både de informanter der har deltaget i undersøgelsen, men ikke mindst de brugere og "svage" unge, som ikke er synlig i debatten og ikke bliver hørt eller har kræfter til at kæmpe for egen sag. Jeg tillader dog, med en vis kritisk optik at tilstræbe en nuancering i de diskussioner der følger af de teoretiske analyser. Dette for at den værdiorientering⁶ som mit studie anlægger, ikke bliver styrende for studiet.

2.8 Analysestrategi

I det følgende ekspliciteres min analysestrategi og bearbejdning af data. Analysen starter under selve interviewet og iagttagelserne, hvor der sker en fortolkning i mit forsøg på at overføre disse til noter og transskriptioner (Kvale 1997:163). I interviewene sker der en yderligere selektion ved, at den nonverbale kommunikation fravælges. Kvale påpeger netop, at transskriptioner ikke kan betragtes som interviewforskningens grunddata, da de er kunstige konstruktioner fra en mundtlig tale til en skriftlig kommunikation (ibid). Noter af observationsdata er tillige forskerens fortolkning af en given virkelighed (jf. afsnit 2.5). Studiets analyse er derfor allerede trådt i kraft allerede under selve genereringen af data. Observationerne er overført til noter umiddelbart efter mine studier, hvor journalistens deltagerobservationsdata fremgår i transskriberet interviewform. Interviewene er transskriberet uden kondenseringer af den enkeltes udsagn. Der er foretaget tematisk transskribering undervejs, hvor kontinuiteten og konteksten ikke er nedbrudt. Beslutning om transskriptionsstil er, ifølge Kvale, en særlig beslutning set i lyset af dets karakter og anvendelse (Kvale1997:171). Transskriberingerne er udført på baggrund af interviews af ca. en times varighed, og de enkelte kondenseringer er foretaget ud fra en vurdering af karakter og relevans i forhold til belysning af problemformuleringen.

Herefter er der foretaget en bearbejdning af interviewmaterialet, hvor jeg gennem en åben kodning har dekontekstualiseret materialet, stillet spørgsmål, afkodet mønstre og temaer

⁶Når mit personlige standpunkt om Ungdomshuset er, at det skulle være blevet bevaret, vil denne værdiorientering have indvirkning på genereringen af videnskab. Ligesom min iøvrigt ekspliciterede forforståelse har indvirkning på det der iagttages og den efterfølgende vidensproduktion (jf. afsnit 2.2)

der dukkede op i materialet. Analysen er herefter kategoriseret ud fra de fundne temaer, der således kontekstualiseres i ny meningssammenhæng. Denne kategorisering fremgår ved de fire analysedele. Heri indgår de fortolkende interviewudsagn, observationsdata, og nye teoretiske konceptualiseringer. Med andre ord anvendes den hermeneutiske cirkel, som bestemt analysestrategi, hvor der under de opstået temaer foretages en vekselvirkning mellem induktiv og deduktiv slutning. Der bevæges altså mellem del og helhed, fortolkning og konceptualisering. Dette kommer til udtryk i analysen ved, at hvert analyseafsnit starter med en empirisk fremstilling der herefter relateres til en teoretisk kontekst. Denne analysestrategi følges konsistent under hvert tema/afsnit. Studiet har således et teorirelaterende og vidensbrugende men også et vidensgenererende sigte.

Med denne eksplicite gennemgang af metodologiske procedurer tilstræber jeg en gennemsigtighed i fortolkningen. Dette for at kunne dokumentere hvordan min forskning er kommet frem til sine resultater, da det er på den måde jeg sikrer studiets validitet. Validiteten af studiet vil iøvrigt blive vurderet ud fra en metodekritisk vinkel sidst i specialet.

2.9 Litteratursøgning og anvendelsen af litteratur

Forskningsvandringen har taget afsæt i artikler om Ungdomshuset søgt på infomedias artikeldatabase, og andre tidsskriftarkivsøgninger. Jeg har endvidere søgt på DSH, DPU og sociologisk biblioteks databaser og orienteret mig på svenske og norske databaser i søgning på undersøgelser og litteratur vedrørende emnet på søgeordene: *Ungdomshuset, kulturhuse, ungdomskulturer, modkultur, subkultur, bz-bevægelsen, punkbevægelsen, autonom, modmagt og ungdomsidentitet*. Endvidere er der indhentet information fra relevante informerende og debatterende internetsider.

I specialet inddrages der pensum fra studiet og anden fordybende litteratur om emnet. Som delvis hermeneutikker er jeg bevidst om, at der ud fra tekstmaterialet sker en fortolkningsproces. Teorier inddrages således ikke som absolutte sandhedsforståelser, da fortolkningsudlægningen kan være forskellig. Behandlingen og inddragelsen af konkret teori vil derfor være præget af, hvilken mening jeg finder med at inddrage denne.

3 En teoretisk historisk og begrebsmæssig introduktion.

Følgende kapitel har til hensigt både at udgøre en historisk samt begrebsmæssig baggrundsintroduktion til forskningsfeltet som udgangspunkt for den kommende analyse

og diskussion af empiri. Det er vigtigt *ikke* at forstå følgende kapitel som en teori jeg analyser min empiri ud fra, men som en del af min teoretiske forforståelse.

3.1 Fra 1960'erne til i dag

Studenteroprøret i 1968⁷ bliver ofte markeret som en historisk milepæl i samfundsudviklingen, da dette oprør var et brud mod de daværende herskende normer og værdier. Oprøret havde ud fra et konfliktorienteret marxistisk synspunkt nogle politisk samfundskritiske overbevisninger og fokusområder, som de studerende ønskede at synliggøre gennem aktion og opposition (Martinov 2000:37-40). Der kom i denne periode tillige et øget fokus på kvindefrigørelsen og andre ligestillingsprincipper. Græsrodsbevægelserne kæmpede mod undertrykkelse og for emancipation (ibid:287-288).

BZ-bevægelsen opstår i 1980'erne i kølvandet af ovenstående udvikling og blev på mange måder kaldt for det nye ungdomsoprør. Dog adskilte BZ-bevægelsen og 68-oprøret sig på flere punkter. Ungdomsoprøret rettede sig blandt andet mod gammeldags autoriteter og forældede systemer. Mange af 68'erne levede i håbet om et socialistisk samfund. 1980'ernes BZ'ere startede derimod fra et slags nulpunkt. Dels da de ikke blev betragtet som velansete samfundskritiske borgere. Dels da 68'ernes revolution og tro på arbejderklassen var en bristet drøm og fremtidsoptimismen indebar frygt for miljøkatastrofer, atomkrig, overvågningsstat og andre destruktive træk i samfundet. BZ-bevægelsen tog derfor udgangspunkt i egne behov ved netop at kæmpe for frirum frem for at formulere abstrakte teorier om hele befolkningens vej til socialismen. Med andre ord fik 70'er bevægelsernes teoretiske indsigter ikke opmærksomhed (DA 1994:13).

BZ-bevægelsen repræsenterede altså en radikal ungdomskultur, der især afveg på det politiske område. De solidariserede med ikke-privilegerede befolkningsgrupper og kritiserede magthaverne for at føre undertrykkende politik. De organiserede sig ikke i politiske partier, men i alternative organisationer eller græsrodsbevægelser og radikaliteten viser sig både i BZ-bevægelsens politiske mål og midler. BZ'erne var revolutionære og de var parate til at bruge lovovertrædelser for at revolutionere samfundet (Bay 1984:57-59). BZ'erne ønskede frirum, hvor de unge uden indblanding fra voksne

⁷ I Danmark besatte en gruppe danske psykologistuderende i maj 1968 Københavns Universitet, hvor de blandt andet protesterede mod de gammeldags autoritetsformer og Universiteternes dårlige økonomi. (Martinov 2000:37-40).

kunne eksperimentere med alternative samfundsformer. BZ'erne ønskede et direkte demokrati uden ledere eller repræsentanter. BZ'erne var kritiske overfor dem, der havde ordet i sin magt og på den måde havde magten i samfundet. De ønskede derfor i stedet, med handling, at fremprovokere umiddelbare resultater og reaktioner (ibid).

Selve starten til BZ-brigaden var en initiativgruppe, der startede en kampagne for ønsket om et Ungdomshus på Nørrebro i København. Initiativgruppen bestod på daværende tidspunkt af venstreorienterede fra forskellige miljøer, der var enige om behovet for et selvstyrende Ungdomshus som et alternativ til utilstrækkelige og bureaukratiske kommunale tilbud (DA1994:32-39). Da dette umiddelbart blev overhørt af de kommunale myndigheder, gik initiativgruppen over til at besætte tomme huse og fabrikker, der ville egne sig til et Ungdomshus. I løbet af nogle år bredte husbesættelserne sig og samtidig blev BZ-betegnelsen navnet og symbolet for de mange aktioner landet over. Ungdomshusets bygning var tidligere opholdssted for arbejderbevægelsen og fungerede som et folkets hus. Det stod tomt, da det blev besat, og efter forskellige besættelser og aktioner, fik BZ'erne i 1982 overdraget brugsretten til huset (ibid).

I løbet af 1980'erne var Rymsgade-besættelsen, gadekampene efter rydningen af et besat hus på Platanvej bare nogle af de aktioner BZ-bevægelsen har stået for. Efter de mange rydninger i 1990 begyndte BZ-bevægelsen at blive reelt truet på dens eksistens, da husbesættelserne var selve rammen for livet i bevægelsen. Tilbage var kun Ungdomshuset og aktivistkollektivet på Baldersgade. På trods af de mange aktioner begyndte det politiske budskab at blive udvandet, da aktionerne ikke længere vækkede opsigt (Blum 1984:192). Selve aktionernes mål blev ligeledes tilsløret, da det eneste væsentlige begyndte at blive det ideologiske budskab om, at være offensiv og angribe imperialismen. På nogle måder begyndte BZ'erne at befinde sig i en slags "politisk ghetto" afsondret fra resten af samfundet (DA1994:32-39).

Det blev langsomt slutningen på BZ-bevægelsen og starten på 1990'ernes nye autonome bevægelse og andre aktionsgrupper, herunder eksempelvis Børnemagten og Antifascistisk Aktion. Den autonome bevægelse har ved forskellige aktioner i løbet af 1990'erne (bl.a. de store uroligheder den 18. maj 1993 efter EU afstemningen), fremført deres politiske modstand og budskab, der i store træk kan beskrives som et forsøg på at udvikle og gennemføre alternativer til det borgerlige samfunds katastrofekurs. Den autonome bevægelse mener, at netop *autonomi* er et alternativ til den nuværende samfundsorden, hvor folket ikke har nogen reel indflydelse på konkrete livsbetingelser og den konkrete

samfundsudvikling. De autonome mener, at der må udvikles alternative sociale og demokratiske processer og værdier og er overbeviste om, at en samfundsomvæltning må udspringe fra et mangfoldigt og basisdemokratisk modmagtmiljø der gennem direkte interessevaretagelse og kollektiv selvorganisering, kæmper for et andet og bedre samfund (DA 1994:60-64).

Den autonome bevægelse har altså siden 1990'erne været kendt som den udenom parlamentariske venstreradikale bevægelse der præsenteres i Ungdomshuset og som bygger på BZ'ernes samfundskritiske politiske aktioner og ideologier. Det har været diskuteret, hvorvidt de seneste årtiers nye autonome bevægelse gør brug af mere militante metoder⁸. Dette vil ikke blive diskuteret nærmere (jf. afsnit 1.3.), da dette "historiske view" mere har til hensigt at give læseren en baggrundsviden for, i hvilken historisk kontekst Ungdomshusmiljøet kan forstås.

3.2 Ungdom, ungdomskultur og modkultur.

I det følgende afsnit introduceres nogle væsentlige begrebsforståelser som baggrundsviden for at forstå Ungdomshusmiljøet nærmere.

Ungdom er ikke et entydigt fænomen eller en afgrænset størrelse. Begrebet kan forstås forskelligt, alt efter hvilken kontekst det indgår og på den måde vil ungdomsforståelsen hele tiden være genstand for debat og tolkninger med hensyn til afgrænsning og indhold. Der kan dog peges på fire gennemgående ungdomsforståelser (Nielsen, Højholt & Simonsen 2004:27-31). Den første forståelse anskuer ungdommen som et ideal, og diskursen forbinder ungdommen med positive forestillinger som frihed, lethed, uforpligtethed mm. Den anden hviler på en betragtning af ungdom som et problem. Her forbindes ungdommen som arnested for samfundsproblematikker såsom ungdomskriminalitet mm, og den unge betragtes som utilpasset. I den tredje ungdomsforestilling beskrives ungdom som en midlertidig frigørelsesfase, hvor unge er idealistiske og oprørske på vejen til det voksne liv. I den fjerde forståelse bliver der lagt vægt på, at de holdninger og kulturelle mønstre der dannes i ungdomstiden, har varig

⁸ Der kan være tendens til at vold accepteres, når aktionen skrives ind i historien. Der stilles eksempel ikke længere spørgsmålstejn til den danske modstandsbevægelses aktioner, selvom den daværende presse kaldte modstandsfolkene for terrorister, voldsmænd og forrædere. Pressen er begyndt at fremstille BZ-bevægelsen som sympatiske og konstruktive i modsætning til dagens "voldsomme autonome", hvilket kan være et udtryk for ovenstående mekanisme (DA 1994:44).

karakter. De unges holdninger bliver altså betragtet som følsomme seismografer for hvad der rører sig i samtiden (ibid).

Ud fra disse forestillinger af ungdom ses der en polaritet i de sociale og kulturelle konstruktioner omkring unge, hvor ungdommen både fremstilles som fri men også problematisk. Ungdommen er i disse forestillinger både beskrevet som et overgangsfænomen og som et pejlemærke for fremtidens udvikling. Når forestillingen om ungdom er flydende sammen med det faktum at ungdomsfasen udvides både opad og nedad aldersmæssigt, kan det herud fra antages, at begrebet er ved at blive truet i dets konstruktion. Dette da begrebets sociale og kulturelle konstruktion er ved at bryde (ibid). Jeg vælger altså at introducere til en dybere forståelse af begrebets konstruktion, da jeg til trods for at jeg ikke er defineret konstruktivist, mener, at ungdomsbegrebet er til løbende debat og forandring og derfor vigtigt at forstå dynamisk.

Jeg læner mig samtidig op af sociolog Pierre Bourdieus tilgang, da han påpeger at: "*Det ligger som en professionel refleks hos sociologien at minde om, at opdelingerne mellem de forskellige aldre er arbitrære*" (Bourdieu 1997:147). Bourdieu påpeger, at strukturen i forhold til alder minder om, at det der står på spil i den logiske opdeling mellem de unge og de ældre er et spørgsmål om magt, en fordeling af de forskellige former for magt. Klassifikationerne ender med at opstille nogle grænser og producere en orden som hver enkelt må holde sig til. En orden hvor hver enkelt må holde sig på sin plads. Opdelingen er derfor et spørgsmål om magt ud fra generationskonflikter og med dette argumenterer Bourdieu for, at ungdom og alderdom ikke er givne størrelser, men at de derimod konstrueres på et socialt plan i kampen mellem de unge og de ældre. Han skelner derfor mellem den biologiske og den sociale alder. Han påpeger, at den biologiske alder er en given størrelse der bliver manipuleret med, da ethvert felt har sine egne logikker og specifikke love for hvad det vil sige at være gammel. Det er her at man misbruger sproget, når man underordner en række sociale universer, der praktisk talt intet har til fælles, under samme begreb, her ungdomsbegrebet (Bourdieu 1997:148-149).

Når begrebet ungdomskultur studeres nærmere, både hvad angår afvigende ungdomskulturer og ungdomskulturer generelt, er det vigtigt at være opmærksom på, at disse ikke kan forklares ud fra et resultat af en generationskløft; altså ungdommens forsøg på at vise sin egenart i forhold til den ældre generation. De forskellige ungdomskulturer er derimod et udtryk for sociale modsætninger, som kommer til syne og forstærkes netop af sig selv. På trods af disse forskelle flyder nogle kulturer da også sammen. Eksempelvis

har punk-stilen, som kultur, både bredt sig i mainstream miljøet, men samtidig været synlig i BZ-bevægelsen, og præger nu i stor grad den autonome bevægelse (Bay 1984:56, Bay & Drotner 1986:9). En given ungdomskultur bliver altså ofte defineret ud fra andre ungdomskulturer, og kan overlape hinanden i fællesstræk og særtræk. Et særligt fællesstræk ved forskellige ungdomskulturer er, at de ofte kommunikerer og udtrykker sig gennem symboler. Symboler er således et hemmeligt sprog, der taler følelsernes sprog. Joi Bay mener iøvrigt at: *"Man kan betragte ungdomskultur som et kunstnerisk følelsesbetonet "sprog"*" (1984:61). Symbolsk protest, såsom hærværk, er ydermere en velkendt symbolsk handling, der ved at sætte sit mærke på omgivelserne har til formål at markere et territorium og vise magt, eller snarere et udtryk for et ønske om at få magt. Når ungdommens BZ'ere og punkere eksempelvis klæder sig i stramme bukser, kan dette tolkes som et symbol for en militant holdning (ibid:61-66). Uniformen i den nuværende autonome bevægelse kan afspejles i følgende billeder.

Billederne illustrerer den uniformering der består af hættetrøje, kasket og tørklæde.

Kilde: Google.dk & Politikken.dk, offentliggjorte billeder.

Brug af symbolsk handling kan altså analyseres både som en mere eller mindre bevidst udtryksform. Brugen af symboler er særligt fremtrædende i ungdommen hvor der eksisterer et særligt behov for oprør og provokation (ibid & Nielsen, Højholt & Simonsen 2004:29).

De autonome og BZ'erne kan begge betegnes som ungdomskulturer, der anvender symbolske handlinger og udtryk, der afviger fra mainstreamkulturen. Det er kulturer, der er kendetegnede ved at være modkulturer frem for subkulturer, eller her, ungdomskulturer (Bay 1986:11-19). Subkulturer er nærmere defineret ved i mange tilfælde at være afvigende i forhold til de dominerende normer (sociale og kulturelle afvigelser skal dog

betragtes som relative på den måde, at disse ændrer sig både i forhold til samfundsudviklingen samt i forhold til hvilket socialt miljø de udspiller sig i).

Ifølge Birminghamskolen⁹ kan afvigelser fra mainstreamkulturen ses som rationelle og forståelige reaktioner på undertrykkelse i det kapitalistiske samfund. Afvigelse der organiseres i subkulturelle grupper ses altså som et udtryk for modstand mod undertrykkelse (ibid). En modkultur derimod, er netop defineret ved at være åbenlyst i opposition overfor det bestående samfund ved at udvise modmagt. Modkulturen består af samfundskritikere fra forskellige sociale miljøer, der ikke ligger skjul på at ønske synliggørelse i samfundet gennem aktioner. Modkulturen er altså eksplicit imod samfundets normer og regler og kan ikke kun aflæses gennem dens adfærd, udtryk eller symbolanvendelse (DA 1994:70). Modkulturen benytter sig med andre ord ofte af synlige dramatiseringsstrategier, og jo mere almindeligt det er at dramatisere, dets vanskeligere bliver processen og udtrykkene må følgelig antage mere og mere ekstreme fremtrædelsesformer, heraf flere og flere aktioner (Blum 1984:192). Den autonome ungdomsbevægelse kan altså nærmere forstås som en modkultur ud. Som indledningsvist beskrevet (jf. afsnit 1.1.) er der flere forskere, der diskuterer dette begreb ind en ny forståelse, hvor de påpeger at den oprindelige betydning af begrebet er udvandet. Jeg vil, som nævnt i indledningen, ikke forfølge denne begrebsdiskussion yderligere, men blot introducere til begrebets forståelse og en kritik heraf.

Med denne begrebsramme, vil empirien være styrende den videre vej frem i specialets teoretiske forståelse.

4 Empirisk analyse og diskussion

Den kommende analyse og diskussion udgør fire dele hvorunder der indgår en opdeling i underafsnit, med hvert sit tema. Disse temaer er blevet til ud fra en rekontekstualisering af empirien (jf. afsnit 2.8). Temaerne er struktureret ens på den måde, at den empiriske fremstilling først fremgår, efterfulgt af en teoretisk analyse og diskussion. Hvert afsnit afsluttes med en sammenfatning og hver analysedel afsluttes med en afrunding der delkonkluderer undervejs i specialet. Men først en introduktion.

⁹ Birminghamskolen er betegnelsen for *Centre for Contemporary Cultural Studies* (CCCS) ved Birmingham University som startede i 1964. En institution som siden sin oprettelse har udgjort det vigtigste miljø for ungdomskulturforskningen og som har været skole for udviklingen af subkulturteorier og forståelser. (Bay 1986:8)

4.1 Præsentation af interviewinformanter

Følgende udgør en præsentation af de interviewpersoner, hvis interviewudsagn indgår som den primære empiri i analysen. Disse personer tilkendes hver især en bogstavsidentitet. Jeg forestiller mig, at en sådan skelnen vil kunne tilgodese en gennemsigtighed i forhold til hvilken personkontekst det enkelte udsagn indgår i. De seks informanter er:

- **Informant A:** 25 år, går på Teknisk skole grundforløb, linie grafisk design. Startede med at komme i huset som bruger, da hun var 15 år. Blev aktivist som 19-årig.
- **Informant B:** 16 år, produktionsskoleelev på AFUK. Bor hos forældre i en lille by udenfor Roskilde. Kom i Ungdomshuset fra hun var 13 år. Betegner sig selv som bruger af Ungdomshuset.
- **Informant C:** 28 år, læser antropologi. Bor i aktivistkollektiv. Er kommet i Ungdomshuset i 10 år. Hun definerer sig selv som aktivist.
- **Informant D:** 19 år, går på daghøjskole på artistlinjen, er uddannet nycirkusartist. Bor i kollektiv der minder om et aktivistkollektiv. Kom i Ungdomshuset fra han var 14 år gammel. De første år som aktivist, de seneste år som bruger.
- **Informant E:** 25 år, læser antropologi. Bor i egen lejlighed. Har været tilknyttet Ungdomshuset i ca. 10 år fra hun var 14 år, men har haft berøring med miljøet mange år forinden. Betegner sig selv som aktivist.
- **Informant F:** 16 år, produktionsskoleelev på AFUK. Bor hos sin mor i København. Er kommet i Ungdomshuset ca. halvandet år. Hun betegner sig selv som bruger af huset.

4.2 Del. 1. Ungdomshuset og inklusion/eksklusion

4.2.1 Hvem er brugere/aktivister i Ungdomshuset?

Som et udgangspunkt i den samlede analyse forsøges at give en dybere forståelse af, hvordan Ungdomshusets brugere/aktivister kan karakteriseres. Med dette ønsker jeg at inddrage en forståelse af, hvorvidt der herud fra kan fastsættes bestemte kodekser for inklusion og eksklusion i miljøet.

I beskrivelsen af hvordan en Ungdomshusbruger/aktivist kan karakterises udtrykker informant F følgende:

I: (...)Hvilke fællestræk og hvilke forskelle ser du eksisterer brugerne mellem?

F: Jeg tror ikke man kan sige at der eksisterer bestemte typer. Min mor har været i Ungdomshuset. Min poptøsveninde fra Hvidovre har været i Ungdomshuset. Der er små børnemagts punkere, der er gamle halvalkoholiske punkere, der er masser af autonome, masser af flippere, hippiere, fashion mennesker. Jeg tror ikke man kan karakterisere et billede af hvad for nogle mennesker der kommer i Ungdomshuset (...).

Denne afvisning af at tale om bestemte typer, er informant E også inde på i sin fortælling:

"Altså jeg ser ikke nogle bestemte typer. På den måde er folk ligeså forskellige som hele verden. Hvis man så endelig vil kategorisere folk, så bliver det svært, fordi folk udspiller også mange facetter af sig selv. Jeg tror de fleste mennesker bruger huset på grund af alle mulige årsager. Et fællesstræk det er naturligvis en eller anden forkærlighed for venstreorienterede værdier (...)Men jeg kender også folk som har været medlem af VU som er kommet i huset, så det kan også godt lade sig gøre. Jeg kender Ungdomshusbrugere som også er fra alle mulige retninger. Jeg kan huske at vi holdt afskedsfest med en gut fra ungeren som skulle på politiskolen, og som godt var klar over, at så kunne han ikke komme i Ungdomshuset længere. På den måde er typer svært at se, for folk engagerer sig mange forskellige steder (...)Men vi er meget enige om vores værdier.. hvis man f.eks. er homofobiker, så er det nok ikke så smart at komme i huset".

Her ses ligeledes en kritik af at reducere en Ungdomshusbruger/aktivist til en bestemt kategori med dertilhørende bestemte kendetegn. Dog udtrykker informanten et fællestræk ved, at der til en vis grad er konvergens mellem grundliggende værdier og brugere af Ungdomshuset. Dette er informant B også inde på:

I: (...) hvordan skal jeg forstå huset, når jeg skal tegne et billede af brugerne?

B: Der er vel et fællestræk ved at de fleste er venstreorienterede eller anarkister eller sådan noget.

I: hvordan er aldersgruppen?

B: man kan sige fra 12 til nogen omkring 30. Meget bred, men de fleste er nok teenagere.

Her indeholder der altså både en afgrænsning eller et kendetegn i forhold til alder og politisk orientering, hvilket kan tolkes som kriterier for, hvorvidt man kan blive inkluderet i miljøet eller ej. Disse inklusionskriterier gør sig også gældende i C's beskrivelse:

I: (...) hvordan vil du beskrive brugerne af huset?

C: ja, altså det er alle mulige forskellige folk der kommer der, og det er både helt unge, og det er folk der er kommet der de sidste 20 år. Det er folk der er højtuddannede, det er folk der ikke har nogen uddannelse. Det er folk på bistand. Det er folk der har problemer, det er folk der ikke har nogle problemer, eller hvad skal man sige, velfungerende borgere i samfundet som lever op til de der idealer man skal leve op til. Det er folk der arbejder, det er ufaglærte. Det er alle mulige forskellige typer. Og det eneste vi egentligt har tilfælles det er huset, og med det følger også vores retningslinjer. Altså at vi ikke vil har nogen racisme, sexismen ingen hetrosexisme, ingen vold og hårde stoffer, og vi gør det på den måde vi gør det på. At vi ikke har nogen leder, at vi er basisdemokratiske. Så den måde huset fungerer på, det er, hvad vi har tilfælles (..) På den måde er det meget forskellige folk. Folk der har forældre, der er højesteretsdommere og folk der har forældre, der er narkomaner.

I: Hvad med aldersspredningen?

C :Aldersgruppen er nok mellem 15 og 35. Der er især ved skolestart en særlig eksklusiv interesse. F.eks. jeg kom først i huset, da jeg var 17, fordi jeg kom fra Jylland, Jeg gik fra jeg var 14 år og ledte efter sådan et sted i Kolding, men det var ikke til at finde... øhh, så det er egentlig meget med hvornår man selv er klar til det. Vi har også nogle ned til 12- 13 års alderen.

I denne beskrivelse fremgår det, at den måde huset fungerer på, er kendetegnende for det brugerne/aktivisterne har tilfælles. Jeg vil behandle dette nærmere i kommende afsnit, og fortsætte med følgende brugeroplevelse:

I: Er der noget du synes der er vigtigt i debatten om huset som der ikke har været fokus på?

F:(...) det er lidt noget andet men i forhold til at være en Ungdomshusbruger, hvor jeg personligt ikke går rundt og ligner en der kommer i Ungdomshuset. I hvert fald ikke sådan umiddelbart. Jeg tager ikke sort tøj på fordi jeg skal i Ungdomshuset. Det der med at folk tror at én der kommer i Ungdomshuset har sort hættetrøje, hanekam og piercinger i hele hovedet, det er så forkert. Det er jo ikke sådan en der nødvendigvis kommer i Ungdomshuset. Jeg kan gå ned af Nørrebrogade med en molotow i tasken uden at jeg bliver stoppet op en eneste gang. Jeg kan have 50 kander i min taske, fordi at jeg har lyst hår og pænt tøj på. Jeg skal f.eks. ikke være bange for der kommer nogle, jeg bliver aldrig standset. Jeg kan rende rundt til de vildeste gadekampe og ikke blive standset, og det synes jeg er forkert (...) Jeg synes bare at folk har tegnet et portræt af hvordan den Ungdomshusbruger ser ud, og jeg synes selv at jeg er et okay eksempel på at man ikke nødvendigvis... eller jeg føler bare jeg snyder folk.. eller sådan.. at jeg tænker bare så tit, at hvis du så mig indeni så vil du blive skræmt.

Ovenstående viser en oplevelse af kategorisering ud fra udseende og en oplevelse af ikke at bære et label, selvom personen dybest set oplever at repræsentere samme "afvigende adfærd" indeni. I forhold til kategorisering ud fra udseende, udtrykker journalisten om sine observationer:

"De er ligeså uniformeret udenpå som indeni. Man bliver ikke lukket ind hvis man har jakkesæt på, eller hvis man kommer i metro seksuelt tøj. Man kommer kun ind hvis man ligner en eller tilnærmelsesvis ligner en der er tilknyttet der her miljø. Jeg oplever det som et kulturelt og politisk ønske at rekruttere den type folk. På en eller anden måden lidt radikalt klædt, venstreorienteret. Det falder alt sammen ned i den samme kasse. Den her gymnasiehippie mentalitet. Det er den slags mangfoldighed der er tale om og det er jo mere enfoldighed (...) Det er stramme sorte jeans, tunge støvler, nittebælter, den famøse sorte taske af lærred. Stort sæt nøgle. Sorte hættetrøjer med tørklæde; klar til at maskere sig".

Billederne illustrerer ovenstående observationsudsagn.

Kilde: Politikken.dk, offentliggjorte billeder.

Journalisten er her divergerende til flere af informanternes oplevelse af "brugertype". I journalistens observation iagttages Ungdomshusbrugere/aktivister som uniformerede, hvor "dresscoden" virker som inklusions- og eksklusionsparameter. Empirien er modsættende på spørgsmålet om, hvorvidt Ungdomshuset inkluderer andre, end dem der opfylder udseende kodekset. Og hvorvidt at man på baggrund af kodekset kan tale om enfoldighed og typificering.

Det interessante i mine egne iagttagelser, i denne forbindelse, kan i korte træk beskrives som følgende; Da jeg trådte ind i huset, følte jeg mig som afviger eller en afstikker fra miljøet. Jeg havde en oplevelse af, at et individ der ville afvige udenfor Ungdomshuset ikke repræsenterede afvigeren i huset. På den måde fremstod huset, som et særligt samfund at træde ind i, men dertilhørende kodekser for fremtoning i form af et outreret look. Jeg mærkede samtidig en ånd af åbenhed og rummelig på den måde, at jeg som afviger ikke følte mig ekskluderet, hvilket gav mig en fornemmelse af, at andre der ikke fulgte det gængse look ikke ville blive ekskluderet. Med dette læner jeg mig op ad informanternes beskrivelser af, at for at få en dybere forståelse af hvem der bruger huset, må der trækkes på nuancerede beskrivelser, og så vidt muligt undgå kategorisering og typificeringer.

Med fare for kategorisering bed jeg dog mærke i, at der både i huset var repræsenteret en stor del, jeg her vil kalde ressource stærke unge, samtidig med at der var unge, der i mine øjne udstrålede en udsathed og sårbarhed. Informant C bekræfter dette gennem en fortælling om Ungdomshusets samarbejde med Gaderummet¹⁰

I: Kommer der unge fra Gaderummet?

C: Ja, det gør der. Vi havde en kontrovers for nogle år siden, hvor Gaderummet og Ungdomshuset blev meget uvenner. Det var åndsvagt, det var pga. nogle enkelte folk der brugte interne voldelige metoder. Dette gjorde, at Gaderummet og Ungdomshuset blev splittet op. Det er min udlægning. Men i perioder er der kommet rigtig mange fra Ungdomshuset til Gaderummet og omvendt (...)

Ovenstående citat illustrerer altså, at unge, der er særligt udsatte, er at finde i Ungdomshusmiljøet. Journalisten opstiller tre kategorier af brugere ud fra sine observationer:

"Det er mange forskellige folk der bruger huset, men det der kendetegner dem er, at de falder udenfor det etablerede, og det kan man så gøre på to måde. Der er dem der er faldet udenfor det etablerede, og på en eller anden måde er sære, hvor man tænker ok ham der han har nok haft svært ved at finde venner, eller sådan lidt man tænker unge der var mobbeofre (...) Og så er der alle dem som gerne vil være anderledes, og det sådan ligesom er en identitetsting (...). Så det er sådan ligesom de to typer, som jeg har bidt mærke til(...) Og så er der de nysgerrige, der bare godt kan lide at høre punk, og dem så bare gerne vil have fred. Dem som ikke er specielt outrerede at se på, men kommer mere stille og roligt".

Denne observation stemmer overens med tidligere studier af BZ-miljøet (Bay 1984:59 jf. indledning), og dokumenterer en beskrivelse af et miljø, der typisk består af unge med forskellig baggrund og ressourcer.

Når der i denne empiriske fremstilling er anvendt terminologier som afviger og labeling, er det for at demonstrere, hvordan kategorisering af Ungdomshusbrugere/aktivister kan

¹⁰ Gaderummet er et døgnstede/værested for socialt psykisk udstødte eller marginaliserede unge, som enten ikke modtager hjælp i det ordinære system eller på anden måde er i krise og har brug for et sted at være. (Gaderummet: http://www.gaderummet.dk/gaderummet_html/g_frameset.html)

medføre en definition af, hvem der repræsenterer en afvigende adfærd, og hvem der derfor skal have påført et label. Ifølge sociolog Howard Becker er typificering, generalisering og brug af stereotyper processer, der skaber eller forstærker en afvigelse. Ifølge Becker kan en Ungdomshusbruger/aktivist være en åben afviger forstået på den måde, at personen objektivt udviser en regelbrydende adfærd, samtidig med at omgivelsernes opfattelse af personen er sammenstemmende hermed (Becker 2005:39 & Järvinen 2005:9-14). En Ungdomshusbruger kan også være en hemmelig afviger. Beckers pointe er, at det netop er omgivelsernes opfattelse af et individ, der skaber selve afvigelsen (ibid). Under gadekampene vil en Ungdomshusbruger/aktivist som åben afviger derfor være i farezonen for politiet, mens en hemmelig afviger altså ikke opnår samme risiko for anholdelse. Dette kan netop afspejles i empirien, når informant F giver udtryk for en oplevelse af at føle sig som en hemmelig afviger ved ikke at bære et label, hvorfor hun derfor kan begå sig under urolighederne uden fare for anholdelse.

På baggrund af ovenstående analyse, kan det antages at hvis typificeringer opretholdes, kan det bidrage til et forfejlet forsøg på at afgøre, hvem der er tilhænger og ikke tilhænger i et givet miljø. Som flere af informanterne giver udtryk for, ønsker de netop at gøre op med et stereotypet billede af, hvad en Ungdomshusbruger er, samtidig med at de ikke afviser, at der kan iagttages bestemte kodekser og symboler i deres fælles udtryk.

Men hvordan kan årsagen til kategoriseringer og stereotyper forstås nærmere? Socialantropolog Richard Jenkins påpeger, at kategorisering og identifikationsprocesser er medvirkende i skabelsen af den sociale identitet. Han påpeger, at menneskets definering og forståelse af sig selv er afhængig af forståelsen af andre: "*At definere "os" indebærer, at en række "dem'er" også defineres*" (Jenkins 2006:105). Identitet er altså forbundet med klassifikation, da kollektiv identifikation og ligheder, implicit, er med til at markere forskelle og definitioner af "de andre". Jenkins påpeger med andre ord, at det et kollektiv har til fælles, ikke kan anerkendes medmindre forskelligheden også anerkendes og således indebærer inklusion logisk set eksklusion (ibid). Ifølge Jenkins er identitet og identifikation selve forudsætningen for samfundet, da vi med kategoriseringer forsøger, at danne os en forståelse af den anden. Uden viden om den anden, ville det ikke være muligt at interagere meningsfuldt med hinanden (Kristiansen & Jacobsen 2006:12). At undgå kategoriseringer er således, efter denne teoriforståelse, en umulighed da den sociale orden og den sociale identitet opretholdes heraf. Hermed kan kategorisering altså forklares ud fra et spørgsmål

om individets selvforståelse, hvor faren, ifølge Beckers teori, som tidligere nævnt, kan være, at kategorisering skaber labelingprocesser (Becker 2005:39).

Afslutningsvis kan det sammenfattes, at når Ungdomshusets brugere skal portrætteres viser min empiri, at der ikke kan foretages bestemte kategoriseringer. Det må samtidig anerkendes at observationsempirien indikerer, at der eksisterer et særligt udseende kodeks der kan fungere som inklusion/eksklusionsparameter. Flere af informanterne fremhæver, at der i miljøet desuden eksisterer et særligt værdikodeks, der er bestemmende for inklusion eller eksklusion. Værdiansartethed er altså det fællesstræk, informanterne vægter. Af empirien fremgår endvidere, at en særlig "sub-gruppe" af Ungdomshusets brugere kan kendetegnes som socialt udsatte unge, hvilket netop er en af de antagelser, mit studie bygger på.

4.2.2 Ungdomshusets ansigt udadtil og indadtil.

Det følgende afsnit vil se nærmere på selve Ungdomshusets karakteristik og kendetegn. Ungdomshuset har formuleret en række principper og retningslinjer, der repræsenterer brugernes/aktivisternes fælles værdisæt.

De grundprincipper som er omdrejningspunktet for husets eksistens, er formuleret som følgende: Mangfoldighed, Rummelighed, Kollektivism, Fællesskab og Solidaritet. Ud fra disse værdier har Ungdomshuset formuleret en række retningslinjer i huset, der lyder som følgende: Ingen vold, sexism, heterosexisme, stoffer og racisme (Ungeren 2007 & Jagtvej69 2007).

Informant D fortæller:

"(...) Ungdomshuset er et tomt rum, og ville ikke eksistere uden aktivisterne. Uden dem er der ligesom... ingen værdi i Ungdomshuset. Ungdomshuset har kun den værdi som folk lægger i det, og på den måde er det er fedt sted... øhh altså det svarer fuldstændig til at du har et tomt rum, som du kan gøre lige hvad du vil. Det samme som et atelier for en kunstner, det er også en slags fristad for en kunstner fordi han kommer ind, og der er de mest basale ting han har brug for, men eller skal du selv putte alle mulige ting ind i det... det kan man ligesom sammenligne det med."

I denne fortælling udtrykker informanten sin forståelse af, hvordan Ungdomshuset indeholder nogle grundlæggende fælles formulerede værdier, hvorud fra den enkelte er fri til at kreere eller skabe sit eget rum. Ud fra denne forståelse, kan Ungdomshuset altså anskues som et frirum for den enkelte, da informanten lægger vægt på det element, at Ungdomshuset kun består i kraft af den værdi og frivillighed folk ligger i det. Informanten vægter altså, at huset ikke er styret af andres værdier. Denne mening tolker jeg ud fra informantens egen analog til et kunstneratelier. Selve værdien i det frivillige engagement

behandles i et senere afsnit. Her fortsættes med en fortælling om hvordan Ungdomshusets fælles formulerede værdier og retningslinjer kommer til udtryk i praksis:

I: Er der strukturer opdelt efter de unge og de ældre?

C: Der er mere strukturer efter de helt nye og dem der har været i huset i noget tid. Man kan godt være 14 år og været i huset længe nok til at vide hvordan det fungerer. Og gerne vil tage ansvar. Der er også nogle der kommer i huset og er et par og tyve som ikke kan finde ud af det, så på den måde så er det mere noget med at man er ny, og måske ikke har lært eller prøvet at være et sted hvor folk de deler og tager sig af hinanden. Nogen gange bliver der råbt, og nogen gange så er der også virkelig beskidt og alt muligt andet, men vi forsøger, i hvert fald, at det ikke bliver sådan et kødmarked, hvor det hele handler om at tage så mange stoffer som overhovedet muligt. Vi forsøger også at lave et stoffrit miljø. Vi har en meget firkantet politik omkring stoffer.. Det er én måde at tage os af hinanden på.

I: Bliver folk smidt ud så eller?

C: Hvis man er på stoffer, så ryger man ud af huset, og ens stoffer bliver rullet ud i lokummet. Hvis man sælger det, får man livsvarig karantæne, og ens stoffer bliver også skyllet ud i toilettet. Hvis man skal have et sted hvor der er trygt og et frirum, så skal der ikke være stoffer. Det er meget unikt i Danmark i forhold til det miljø vi er en del af i resten af verdenen. F.eks. i Holland, hvor der er punkmiljøer og alternative miljøer, dér er der enormt mange stoffer. Når man rejser de steder, kan man blive chokeret over, hvor lidt de passer på hinanden på et eller andet niveau.

I denne fortælling fremgår, hvordan man bliver ekskluderet fra miljøet hvis retningslinjen omkring stoffer ikke overholdes. Dette gælder i øvrigt alle retningslinjerne. Informant F fortæller, at de forsøger at ekskludere folk, der synligt ikke overholder disse: "(...) Hvis der er en der har været ubehagelig overfor en homoseksuel, jamen så får du ikke lov til at vise dig i Ungdomshuset, så bliver du smidt ud. Selvom det jo bare er sådan nogle etiske ting som burde være der alle steder, er det der ikke." Det samme gælder anden oplevet adfærd, der er i modstrid med Ungdomshusets grundlæggende værdisæt.

Ud fra informant C's fortælling fremgår endvidere den bagvedliggende årsag til netop dette eksklusionskriterium, nemlig at de forsøger at passe på hinanden. Denne solidaritetsfølelse repræsenterer en af husets grundlæggende værdier, ligesom den kollektive ansvarsfølelse kan tilbageføres til ønsket om at tage vare på hinanden.

Lad mig endvidere tage fat på beskrivelsen i citatets begyndelse der omhandler, hvordan der i huset optræder strukturer, der også kan anskues som bestemmende for inklusion/eksklusionsprocessen. Af citatet fremgår, at der eksisterer en opdeling eller struktur alt efter om en bruger/aktivist er ny eller gammel i huset, hvor den "nye" ligesom kan lade sig inkludere i huset gennem det at tage ansvar og vise handling. Det kan forstås således, at den "nye" Ungdomshusbruger/aktivist kan vise en adfærd, der gør, at personen vil blive mere eller mindre inkluderet. Netop dette udtrykkes af flere af informanterne. Informant A fortæller:

"Der er hierarki, helt naturligt i kraft af erfaringen. Det kan være rigtig svært at komme udefra og komme ind i fællesskabet, men det er ved at lægge et stykke arbejde, dine handlinger tæller. Hvis du bare kommer fra gaden, så bliver det svært. Desværre er det sådan at dem der har lavet noget i mange år i huset har mere at skulle have sagt end dem der ikke har lavet så meget og så er det ikke alle folk der er lige gode til at arbejde med strukturer, for strukturer er der nogle af."

I forhold til hierarkisk opdeling af nye contra gamle brugere/aktivister giver informant F udtryk for at opleve sig ekskluderet fra at få ordet på mandagsmøderne:

"Jeg har aldrig formået at sige noget på mandagsmøderne. Der er helt klart hierarki, hvor det er de mere garvede der kommer til orde. Den holder ikke helt den der med at man bare kan komme på mandagsmødet og ta' ordet. Jeg har ikke haft lyst til at komme og sige noget."

I denne oplevelse, kan det tolkes, at netop i kraft af informantens strukturelle position, "hvor det er de mere garvede der kommer til orde", har informanten ikke haft mod på at sige noget, og hermed påtage sig ansvar eller handling til at lade sig inkludere, jf. ovenstående. I citatet fremgår endvidere, at disse strukturer ikke er kortlagt, men at der derimod i miljøet argumenteres for, at alle kan komme til orde. Det kan tolkes, at informanten altså har en oplevelse af, at der er uoverensstemmelse mellem huset ideelle contra reelle værdier. Informant A giver her udtryk for en modsat oplevelse:

I: De principper og de værdier der var i huset, hvordan blev de udlevet?

A: Når man kommer ind i huset, selvom der er de garvede og dem der har været der ikke så lang tid, så får man altså helt klart en følelse af, at man tæller. At hvis man har en mening og nogle ideer, så er de ligeså gyldige som andre ideer. Det er meget direkte og initiativrig. Det smukke ved det var at jeg kunne komme ind i Ungdomshuset og så kunne jeg gøre lige hvad jeg ville. Vores meget karakteristiske sætning "vi giver plads til dem der giver plads til alle", rammer bare synes jeg. Man kunne det man ville derinde.

Her kan tolkes, at informanten har oplevet sig inkluderet gennem det at være blevet hørt og inddraget. Ud fra disse empiriske modsætninger kan det tænkes, at den måde hvorpå der gøres op med hierarkiet, kan være, ikke at lade sig begrænse af de latente strukturer, men nærmere udfordre dem gennem handling og ansvar. Denne udfordring i forhold til afdækning af strukturer og gruppedannelse i Ungdomshuset udtrykkes af informant C:

C: Selvom vi prøver at have det antiautoritære, så er hierarkierne og grupperne der jo stadigvæk, udfordringerne bliver vel så at finde ud af hvor de er.

I: Hvordan kommer de svage grupper til orde?

C: Det gør de bl.a. ved, at der ikke bliver forlangt mere af dem end de er parate til at give selv, eller kan give. Det er fint hvis man bare vil lytte til møderne. Vi prøver at være opmærksomme på at lytte på hinanden.

I dette citat antydes netop en anden faktor der går på, hvordan man kan være en del af en gruppe, uden nødvendigvis at skulle fungere aktivt og handlende. Dette citat siger noget om, hvordan unge med færre ressourcer kan indgå i Ungdomshusmiljøet og være en del af miljøet på egne præmisser. Kan man således tale om at være inkluderet i et miljø på forskelligt niveau og herud fra foretage en skelnen mellem den *oplevede inklusion contra formelle inklusion*? Jeg vil uddybe dette yderligere i senere under temaet fællesskab (jf. afsnit 4.4.2) I forhold til sociale strukturer og grupperinger i huset fortæller journalisten her om sine iagttagelser:

"Dem der gerne vil komme langt ind i huset, skal nok komme det, men det tager lang tid (...). På et tidspunkt skal der nok komme hul igennem, og man behøver ikke være afsindig kreativ eller være i kamp med politiet. Det tager bare lang tid. Altså det er ikke sådan "kom indenfor i vores allesammens Ungdomshus!". Det er snarere "velkommen i Ungdomshuset".

Journalisten tilslutter sig oplevelsen af en tydelig hierarkisk struktur, hvor det inkluderingskodeks der gør sig gældende, er selve længden af deltagelse i livet i Ungdomshuset. Han fortæller endvidere at have observeret en anden opdeling, som ikke fremhæves af brugerne/aktivisterne. Opdelingen af en indergruppe og ydergruppe, hvilket han forbinder til opdelingen af nye og ældre aktivister. Journalisten fortæller:

"Det var forbløffende nemt at rende rundt inde i huset, men forbløffende svært at få nogle informationer. Folk virkede ligeglade med min tilstedeværelse. Det er efter min vurdering grupperinger, der er ligeglade med andre. Jeg mener, der er indergruppen, og gruppen udenom der også er inde i varmen. Det er meget præget af grupperinger".

At der er tale om grupperinger, som her nævnes som en indergruppe og en ydergruppe, fremhæves som nævnt ikke af brugerne/aktivisterne selv, men meningen kan tydes ud fra informant E's oplevelse, der fortæller:

E: (...) Der gik lang tid før jeg egentlig fandt ud af at folk boede oppe på 4. sal i kollektivet. Der gik lang tid før jeg fik bevæget mig helt derop. Der er nok gået to år før jeg rent faktisk bliver opmærksom på at der rent faktisk boede nogle mennesker deroppe. Og der var et andet liv i Ungdomshuset end det jeg oplevede når jeg lige var der.

I denne oplevelse kan afspejles, at personen ikke umiddelbart fik adgang til den gruppe, der opholdte sig på de øverste etager. Informanten har altså ikke været en del af det særlige fællesskab, der eksisterede i på 4. sal. Dette tolker jeg ud fra informantens beskrivelse af, at der eksisterede et "andet liv" i Ungdomshuset, end det informanten var en del af. Netop denne beskrivelse af at der har været levet to forskellige slags liv i et og samme miljø, beskriver journalisten også i sine iagttagelser:

"Noget af det jeg har bidt mest mærke i er, at der er en ret tydelig hierarkisk inddeling i huset og i miljøet i det hele taget. Der er nogle der styrer, og så er der medløberne. Over 1. etage kom jeg aldrig op. Der bor den her indergruppe, som ca. rummer 50 mennesker. Dem der overnattede i huset overnattede deroppe, og de sidste par måneder har de opholdt sig deroppe og været enormt meget sig selv."

Under mine observationer i huset, blev jeg afvist adgang til husets øvrige etager, hvilket gjorde at jeg ikke kunne danne mig et indtryk af det samtlige miljø. Jeg mærkede således ikke denne latente strukturelle opdeling, men anskuede nærmere forskellige manifesterede grupperinger i huset. Folk sad under folkekøkken ligesom i små klynger, rundt omkring, hvor det bar udpræget præg af at være grupperinger i forhold til sociale kontakter. Disse observationer behandles mere uddybende under teamet fællesskab (jf. afsnit 4.4.2). Om grupperinger udtrykker journalisten videre:

"Det at huset har været i krise, og det man pludselig kommer under pres, er klart med til at skabe hierarkiske strukturer. Der er simpelthen nogle der er nødt til at tage føring, når der går ild i huset. Der er simpelthen

nødt til at være nogle der tager styringen, så der kan man ikke bare sætte sig ned i en rundkreds med direkte demokrati og snakke om tingene. Og der er også på den måde de er blevet voksne inden i huset på meget få måneder, for de finder ud af, at de bliver nødt til at handle frem for sidde og snakke om vores idealer. Min helt klare fornemmelse er, at strukturerne og stemningen i huset har ændret sig i takt med at man har været i krig.”

Lad mig ud fra journalistens observationer diskutere spørgsmålet hvorvidt tryk avler modtryk der igen skaber bestemte handlingsstrukturer? Journalisten påpeger, at når Ungdomshuset har været truet gennem længere tid, har det angiveligt været en nødvendighed med et samarbejde omkring ”hvem gør hvad” i forhold til konflikten. Dette læner sig i øvrigt sig op af argumentet i hele Ungdomshusdebatten, der går på, at Ungdomshusets sammenhold og samarbejde netop skal forstås i lyset af den konfliktfyldte kontekst (jf. afsnit 1.1.) Jeg tænker derfor, at afdækningen af sociale strukturer i huset skal ses i sammenhæng med konflikten. Når huset er under pres, kan dette altså være medvirkende til skabelsen af nye strukturer i huset. Kunne man forestille sig et Ungdomshus der ikke var truet i dets eksistens med spørgsmålet om at være forberedt til kamp, være konstrueret anderledes og ikke bestå i en opdeling af inder- og ydergruppe? Netop dette kunne muligvis tænkes som en årsagsforklaring til, at informanterne er skeptiske med at give udtryk for denne opdeling. Og at de i mediesammenhæng er i opposition til denne beskrivelse, men samtidig anerkender, at der også i Ungdomshuset er subtile strukturer, der gør det lettere for nogle at få deres pointer igennem selvom dette strider imod de grundlæggende værdier i huset (Sperling 2007 & Basisgruppe69 2007). Jeg kan ikke på baggrund af empirien hverken be- eller afkræfte, hvorvidt der er tale om et sådan opdeling. Min hensigt er nærmere gennem min observationsempiri, der antyder en sådan opdeling, at diskutere nogle konkrete årsager hertil. Hvis vi ud fra ovenstående diskussion antager, at der er et behov for styring, når Ungdomshuset er under pres, kan det herud fra tolkes, at dem der påtager sig styringen, lader sig inkludere i en indergruppe. Anderledes betragtet kan det anskues som, at dem der tager styringen, afgrænser sig i en indergruppe og ekskluderer andre. Med andre ord giver det at være styrende automatisk adgang til indergruppen. Det kan endvidere overvejes hvorvidt det at være medlem af indergruppen nærmest automatisk giver adgang til at bo i Ungdomshuset.

Når den empiriske fremstilling fremhæver subtile strukturer som henholdsvis inklusions fremmende versus hæmmende, kan dette i øvrigt forstås ud fra en magtteoretisk betragtning. Ifølge Pierre Bourdieu vil der altid eksistere strukturer i et socialt miljø, hvor udfordringen kan bestå i at positionere sig på ny, og herigennem danne nye strukturer eller kapital. Bourdieu mener netop, at sociale strukturer i et felt i den sociale virkelighed er

determineret ud fra habitus og kapital. Han mener samtidig, at hvis disse dominansforhold fremanalyseres, giver det mulighed for den undertrykte at frigøre sig på ny, således at man undgår at reproducere de undertrykte forhold. Det emancipatoriske element ligger altså i, at mennesket kan frigøre sig fra en position i et felt over i en ny, der således vil medføre ny kapital (Bourdieu 1997a:19-23 & 52-56 & Todal Jenssen 2005). Ud fra denne forståelse kan dét, at den "nye" bruger/aktivist påtager sig handling og ansvar give ny kapital, som således virker ind på den strukturelle position i feltet. Udfordringen kan altså bestå i at afdække, hvordan magtstrukturen er konstrueret, hvilket også fremgår af informant C.

Man kan iøvrigt diskutere denne udfordring nærmere ved at se på Ungdomshusets ideelle contra reelle værdisæt, ud fra et normativt udgangspunkt om at opnå konvergens herved. Man kan stille spørgsmålstejn ved, hvorvidt de værdier som Ungdomshusets repræsenterer, reelt kommer til udtryk? Når jeg har analyseret, at der er særlige inklusionskodekser der gør sig gældende, kan det antages, at disse konflikter med det ideelle kollektivistiske og basisdemokratiske grundprincip. At der findes en hierarkisk struktur kan altså antages at konflikte med ovenstående grundprincipper og værdier, da der ud fra disse værdiprincipper, ideelt set, ikke burde forekomme inklusionskriterier i miljøet. Det må samtidig anerkendes, at empirien ikke fornægter denne divergens, men er eksplicit herom. Både informant C og A anerkender sociale strukturer og at udfordringen i huset består i at være åben omkring disse strukturer.

Sammenfattende indikerer empirien, at Ungdomshusets værdisæt og "ansigt udadtil" udgør særlige kodekser for inklusion og eksklusion, mens Ungdomshusets "ansigt indadtil" her med fokus på sociale strukturer ligeledes udgør bestemte kodekser herfor. Ud fra en analyse af disse subtile strukturer forekommer der ikke konvergens mellem Ungdomshusets ideelle og reelle værdisæt, hvilket bekræftes flere steder i empirien.

4.2.3 Det frivillige element og Ungdomshuset som eneste alternativ?

Ungdomshuset, som selvorganiseret hus, bygger på frivilligt arbejde blandt brugerne/aktivisterne. Netop dette aspekt fremhæver flere af informanterne som noget særligt. Informant A fortæller:

I: ja... for det er det der med huset. Hvad er det unikke?

A: jamen det er kærligheden der er i det hus. Det har været arbejderne som ikke har kunnet være med andre steder i samfundet som har givet kærlighed til vores bevægelse. Som priser nogle arrangementer, hvor alle kan være med. Du får ikke noget andet end det personlige og drømmen om en bedre verden. Du får ikke anerkendelse af at være med i form af penge eller berømmelse. Det er vel dels en politisk drivkraft og kærlighed til stedet, der gør, at du vælger at lægge det engagement i huset, som du gør. Ellers gider du sgu ikke rense lokummer, eller gå på arbejde gratis (...).

Her fremgår det at informantens motivation for det frivillige arbejde opstår ud fra den drivkraft, der ligger i at være en del af bevægelsen. Netop denne motivation bag den frivillige indsats er informant F også inde på i sin beskrivelse:

I: Er det rigtig forstået, at det du har givet udtryk for driver dig, det er nogle af de her principper?

F: Ja, jamen helt klart. Altså selvfølgelig hvis at de her grundprincipper var andre steder, så kunne det også godt være at jeg ville kunne finde på at komme andre steder. Fordi der ikke er nogle der får penge for det, så er der ikke nogen sur bartender. Fordi folk gør det fordi de brænder for det, så er det en stemning der ikke kan opnås andre steder.

I: ok... for jeg vil gerne have at du sætter nogle ord på hvad det er der gør, at det her er et helt unikt sted for dig?

F: Altså for det første synes jeg jo at hele husets historie er unik, men det med at det bliver gjort fordi folk brænder for det, det kan man mærke(...).

Her fremhæves også, at selve motivationen bag den frivillige indsats er medvirkende til at skabe en særlig stemning, der er anderledes end i de professionelle miljøer. Den frivillige indsats opleves altså baseret på grundlag af andre interesser, end hvis der havde været ansatte i huset, hvilket netop er én af de ting, som informanten fremhæver som det unikke ved Ungdomshuset. Informant A udtrykker i den forbindelse:

"Jeg er blevet meget forarget over det her med at vores forældre skulle have taget ansvar, og at vi er nogle møgforkælede unge. Prøv at hør. Alt det kulturelle og socialpolitiske arbejde vi har lavet det har vi lavet frivilligt i vores storby. Vi tager aktivt del i samfundet ved at prøve at forandre det, idet vi mener at det er det bedste, mens vi går i skole, på arbejde mm. Hvis jeg var forkælet, så ville jeg da have sendt en regning for alle de timers arbejde jeg har lagt i den bevægelse og i det hus. Hvor vover de at kalde mig for forkælet".

Her er informanten i opposition til et billede, der har været fremstillet i medierne. Informanten bygger sit argument på, at den frivillige indsats som brugerne/aktivisterne udfører netop kan betragtes som et forsøg på at gøre noget for samfundet. Informanten oplever ikke, at denne frivillige indsats anerkendes af samfundet, når brugerne/aktivisterne kaldes forkælede møgunger. Spørgsmålet om hvordan og hvorvidt en frivillig indsats anerkendes, kan diskuteres. Hvis anerkendelsen ikke finder sted gennem en økonomisk eller symbolsk profit, hvori skal den så bestå? Ligeledes kan det diskuteres, hvorvidt den anerkendelse, som bevægelsen kan give til dens medlemmer i kraft af det frivillige arbejde, er den vigtigste anerkendelse for det selvudviklende element hos en ung. Informant C udtrykker i den forbindelse:

I: Har det stor betydning at huset er brugerstyret?

C: Altså jeg synes f.eks. at man som 14-årig kan komme og være aktivist og bestemme mere end hvis der var pædagoger og sådan noget...altså hvis der i stedet var topstyring.

Informanten har altså en oplevelse af, at det enkelte individ får tilkendt mere selvbestemmelse, når huset er baseret på brugerstyret og frivilligt arbejde, frem for et professionelt miljø.

Under mine observationer spillede det frivillige arbejde tillige et afgørende element i min oplevelse af stemningen i huset. Jeg oplevede under min tilstedeværelse til folkekøkken i huset, en fundamental anderledes stemning end i et professionelt miljø hvor der er personale ansat, hvilket bekræfter mine informanternes udsagn. Jeg havde en oplevelse af, at dette havde stor indvirkning på selve motivationen for at komme i huset. Det er blandt andet på den baggrund, en stor del af informanterne fremhæver Ungdomshuset som eneste alternativ, og hermed, i deres beskrivelser, oplever sig ekskluderet fra andre miljøer. Informant B udtrykker:

I: Kan du sige lidt om, hvad dit formål var med at benytte huset?

B: Det var både pga. det politiske og det sociale. Der er ikke rigtig nogle andre steder. Der er ikke rigtig nogen alternativer

I: Hvad er det du synes at Ungdomshuset har som andre steder ikke har?

B: Det er svært at sætte ord på, men det har, eller havde, virkelig meget sjæl. Også det at man kunne komme der selvom man ikke var ligesom de smarte.

Denne informant har altså en oplevelse af, at det at være smart ikke er et gældende inklusions kodeks i Ungdomshuset men i andre miljøer. Det kan tolkes, at informanten har oplevet sig socialt inkluderet. Det at Ungdomshuset ikke rummer et alternativ udtrykkes videre af informant B:

I: Ok... hvad er det der gør huset så vigtigt?

B: Det er vigtigt fordi der var folk der bruger det, og som det betød meget for. Og der er ikke nogle alternativer til huset. Hvis man har de holdninger og er på den måde som vi er, så er der ikke rigtig andre steder hvor vi kan være. Der er ikke nogle steder hvor man kan gå i byen uden at blive generet. Og det gør man ikke derinde.

Denne informant giver udtryk for, at hun ikke oplever at passe ind andre steder, hvilket gør, at hun ser Ungdomshuset som eneste alternativ. Informanten udtrykker en følelse af at være ekskluderet fra andre miljøer, hvilket kan tolkes både som informantens egen oplevelse eller en reel hændelse. Det kan også tolkes hvorvidt informanten ekskluderer sig selv fra andre miljøer? Informant F beskriver også Ungdomshuset som eneste alternativ, når hun udtrykker:

"Når der er regler der fungerer, så giver det frihed. Altså jeg ved, at når jeg går i byen så skal jeg ikke bekymre mig. Altså når jeg går i byen med min bøsseven, så skal jeg ikke være bange (...) derfor var Ungdomshuset, for mig at se, det eneste alternativ".

Informant A udtrykker endvidere:

A: Der er kommet rigtig mange helt unge mennesker til, her indenfor de sidste halve måske indenfor de seneste to år, helt ned til 12 år.

I. Hvor tror du denne strømning kommer fra?

A: Vi har haft nogle udadvendte arrangementer, demonstrationer osv. der har lokket folk til. Og så er Ungdomshuset, sammen med Christiania så vidt jeg ser det, de eneste to rent alternative kultursteder og politiske steder man kunne komme, så derfor tror jeg at de er begyndt(...) Jeg tror ikke at de har kunnet komme andre steder, hvor de kunne være. Nogle af dem er politiske, nogle startede børnemagtgrupper op igen og andre, ved jeg ikke (...)

I denne beskrivelse bliver det fremhævet, at der i Ungdomshuset er plads til en yngre gruppe, der ikke findes øvrige alternative steder til. Informant B bevæger sig på et mere generelt niveau, når hun udtrykker: *Der er kommet en del i huset som ikke har haft det ret godt. Og så er det jo nok hjulpet at komme i huset og være et sted. Hvis man ikke har det så godt psykisk, så hjælper det ikke rigtig hvis man ikke har noget steder at gå hen, hvor man er okay som man er. Så bliver man jo mere dårlig hvis man ikke har noget sted at være.* Hun er altså inde på hvordan Ungdomshuset fungerer som et alternativ for unge, der ikke har haft det godt inden de kom i huset. Hendes argument for at der ikke findes et alternativ til Ungdomshuset, kan tolkes ud fra hendes statement om, at man bliver dårlig, hvis man ikke noget sted at være, *"hvor man er okay, som man er"*.

Det, at flere af informanterne fremlægger Ungdomshuset som eneste alternativ, kan betragtes ud fra en afvigelsesociologisk synsvinkel. Det kan tolkes, at brugerne/aktivisterne har brug for miljøet, da de ikke her føler sig som afvigere, hvilket de har en oplevelse af i de øvrige samfundstilbud. Jeg har tidligere anvendt Beckers forklaring på hvad der genererer afvigelser, og hvordan Ungdomshusets brugere/aktivister kan blive betragtet som afvigende ud fra en kombination af strukturelle og interpersonelle mekanismer. Denne forståelse diskuteres her op imod en mere funktionalistisk forståelse, hvor forklaringen til Ungdomshusbrugere/aktivisters positionering som afvigere kan forstås ud fra sociolog Robert Mertons Anomiteori¹¹. Her opstår social afvigelse nemlig som svar på et strukturelt pres i værdier. Afvigelsen, oprøret, finder sted når mennesker hverken accepterer majoritetssamfundets værdsatte midler eller mål for tilværelsen, men i stedet gør oprør og indsætter nye mål og midler (Merton 1997:40-42 & Nygren 2002:133-136). Man kan således herud fra diskutere hvorvidt brugerne/aktivisterne er ekskluderet, eller lader sig selv ekskludere/afvige fra majoritetssamfundets normer og værdier netop på baggrund af egne værdier som er i opposition til majoritetssamfundets værdier? Når Ungdomshusbrugere/aktivister bliver betragtet, og selv betragter sig som afvigende fra det øvrige samfund, kan dette altså forklares ud fra forskellige afvigelsesociologiske betragtninger/definitioner alt efter om der anlægges et funktionalistisk, interaktionistisk eller konstruktivistisk perspektiv (Ejrnæs & Guldager 2002:19-22). Afvigelse er på den

¹¹ Robert Mertons anomiteori har udgangspunkt i en strukturfunktionalistisk tænkning, hvor det er systemets dysfunktioner der skaber afvigelser. Afvigelsen forstyrrer den sociale orden, og social kontrol iværksættes for at opretholde konsensus i samfundet (Merton 1997: 40-42 & Nygren 2002 133-136).

baggrund et definitionsspørgsmål og et spørgsmål om hvorvidt at den enkelte internaliserer afvigelsen.

Sammenfattende viser min empiri, at Ungdomshusets frivillige arbejde er et vigtigt element i husets unikke træk og brugernes/aktivisternes motivation i miljøet. Dette påvirker desuden oplevelsen af, at flere informanter ikke kan finde et alternativ til Ungdomshuset, hvor de oplever at passe ind. De oplever sig altså ekskluderet fra de øvrige samfundstilbud, hvilket kan forstås ud fra både en strukturelt og interpersonelt afvigerperspektiv.

4.2.4 Afrunding af 1. del

Når Ungdomshusets brugergruppe skal portrætteres viser min empiri, at dette ikke kan ske ud fra bestemte kategoriseringer og typificeringer. Det må samtidig erkendes, at observationsempirien viser et særligt udseende kodeks, der fungerer som inklusion/eksklusionsparameter i miljøet. Faktisk samtlige informanterne udtrykker, at værdiansættelse er et fællesstræk ved brugerne, og på baggrund heraf viser empirien, at der også eksisterer et værdikodeks, der fungerer som inklusion/eksklusionsparametre. Af empirien fremgår der endvidere, at nogle af Ungdomshusets brugere kan kendetegnes som socialt udsatte unge.

I Ungdomshuset har flere af informanterne en oplevelse af, at husets retningslinjer og værdier, altså Ungdomshusets "ansigt udadtil", fungerer som specifikke inklusion/eksklusionsparametre. Empirien indikerer ligeledes, at Ungdomshusets "ansigt indadtil" her med fokus på de sociale strukturer i miljøet, udgør bestemte kodekser for inklusion/eksklusion. Her er ansvar og handling, samt den tid den enkelte bruger/aktivist har været i huset, særlige inklusionskodekser.

Den frivillige indsats i Ungdomshuset, beskrives af flere af informanterne som et afgørende element i deres oplevelse af husets unikke træk og deres motivation for at komme i miljøet. Empirien peger på, at det frivillige arbejde skaber en særlig stemning i huset, der virker fordrende for miljøet. Desuden har flere af informanterne en oplevelse af, at der ikke eksisterer et alternativ til Ungdomshuset, hvor de oplever at passe ind. Det kan herud fra tolkes, at informanterne oplever sig ekskluderet fra de øvrige samfundstilbud hvilket kan forstås ud fra både et funktionalistisk (interinstitutionelt) og interaktionistisk (interpersonelt) analyseperspektiv på afvigelse.

4.3 Del 2. Ungdomshusets anerkendende betydning

4.3.1 Accept og solidaritet

Denne 2. analysedel har til hensigt at give en dybere forståelse af den enkelte bruger/aktivists tilknytning til Ungdomshuset. Som informant B udtrykker: "altså jeg synes mest bare at der har været fokus på gadekampe, men ikke fokus på hvad Ungereren egentlig betyder for folk". Netop dette behandles i det følgende. Et gennemgående tema i flere af informanternes beskrivelser omhandler accept. Informant F giver udtryk for følgende:

I: (...)Altså hvordan vil du beskrive Ungdomshuset, som kultursted, gå i byen sted, opholdssted eller..?

F: Måske det der med at der er plads til én. Selvfølgelig er det unge mennesker der kommer, eller er stor del af dem er unge mennesker, og unge mennesker er mærkelige og fordømmende også selvom de måske er venstreorienterede eller kalder sig anarkister. Så derfor kan det jo godt være der er nogle der skæver mærkeligt til en eller anden kiddie punker, for det gør unge mennesker lige meget hvilket miljø de kommer i. Der vil altid være nogle der ser lidt ned på andre, men det er ikke så meget det, jeg synes, det handler om. Det handler mere om, at der er plads til en (...).

Informanten har her en oplevelse af, at et ungdomsmiljø ikke kan undgå til en vis grad at være præget af fordømmelse, hvilket informanten anerkender også eksisterer i Ungdomshuset. Informanten vægter dog samtidig, at det ikke går ud over en grundlæggende oplevelse af, at der i huset eksisterer en stemning og ånd, hvor der er plads til én. Netop denne følelse af rummelighed er informant B også inde på i sin fortælling:

I: (...)Hvad tiltrækker dig ved dette punkmiljø?

B: Det er ikke så meget fordi det er punk. Det er fordi det er mere frit i de miljøer og folk er mere åbne overfor hinanden og andre ting. De accepterer folk selvom de ikke er ligesom alle andre.

I: Ok... jeg tænker på om det har hjulpet dig at være i miljøet?

B: Ja, altså det har helt klart været godt. Bla det at der er en masse mennesker som har de samme holdninger som én selv og som ikke tænker... ej, hun er da underlig. Man kan høre noget musik som man godt kan lide.

I: Kan man sige at huset har betydet noget forskelligt alt efter hvem man er?

B: Ja, det kan man nok. Jeg tror helt klart at folk har brugt huset på forskellige måder... altså jeg ikke helt hvordan jeg skal forklare det, men det betyder bare meget at have et sted hvor man kan føle sig velkommen, og ikke bliver stødt af nogle.

Ud fra dette citat kan tolkes, at det har stor betydning for informanten, at hun i miljøet har følt, at der har været plads til hende, da hun ikke er blevet stødt af nogle. Det kan tolkes, at netop denne informant har haft et særligt behov for at føle sig accepteret, da hun også giver udtryk for følgende:

B: Altså, jeg ved ikke rigtig hvor jeg skulle have endt, hvis jeg ikke havde haft det sted.

I: Tænker du på at du ville have haft det svært så?

B: Ja, det er jo svært at leve hvis man ikke har et sted hvor man føler at man hører til og har det godt. Jeg kan være bange for at gå på gaden derhjemme eller i Roskilde fordi at jeg ser anderledes ud. Folk er jo sindssyge og tæsker hinanden for ingenting... det oplevede man jo overhovedet ikke i ungeren (...) Hvor skal vi nu slippe for trusler og tæsk (...)

Informanten fortæller her en oplevelse af ikke at føle sig accepteret i sit lokalmiljø, hvilket har haft betydning for hendes trivsel. Dette da B i øvrigt fortæller:

"Det har bare været en stor hjælp at have et sted hvor man kunne komme (...) altså det er vel bare noget med at man kan komme det sted uden at der er nogen der skal se ned på en, eller synes man er mærkelig. Jeg ved ikke om jeg selv kan sige at jeg har store psykiske problemer. Men jeg har været meget deprimeret på grund af nogle forskellige ting, og der har det helt klart været rart at have et sted hvor man kunne være, hvor der ikke var nogen der synes det var underligt (...).det er bare sådan at når man har det skidt så har man stadig lov til at være der".

Denne beskrivelse af rummelighed forstået på den måde, at der i Ungdomshuset er plads til en, selvom man har det skidt, kan også anskues som, at der eksisterer en gensidig accept eller anerkendelse i huset. Informant C fortæller:

"Det er nogle der kommer specielt i starten hvor de har det skidt, og drikker måske en masse eller er uvenner med deres forældre eller et eller andet, men der er ikke nogen der spørger. Der er ikke nogen der siger jamen du er også løbet væk hjemmefra, eller du kan vist heller ikke finde ud af noget. Man får ligesom lov til at løbe hornene af ved at være vild, og det betyder selvfølgelig ikke at folk ikke forholder sig til én, men det er ikke på sådan en bedrevidende nu skal jeg fortælle dig hvad du skal gøre måde. Det er mere sådan noget med. du skal ikke pisse i vores sofaer. Hvad fanden tænker du på. Du kan selv gøre rent. Så man stiller krav til hinanden uden at være fordømmende eller sende signaler om at du bare er en taber, og man giver folk lov til at være den de er."

I denne beskrivelse fremgår der en oplevelse af, at rummeligheden eksisterer ved at individet kan være sig selv samtidig med, at der stilles krav til den enkeltes adfærd, hvis denne bliver særlig grænseoverskridende. Journalisten fortæller om både oplevelsen af rummelig og solidaritet på baggrund af følgende observationer:

"Jeg oplevede en stor grad af solidaritet. En fantastisk grad af solidaritet, hvor der var en punkrocker der virkelig var punk fra hoved til ben gav mig sin sidste kop kaffe da jeg lignede en der trængte til den mere end han gjorde. Og det var jeg jo dybt overrasket over han gjorde. Det var vel solidaritet og vi lignede ikke hinanden på nogen måde. Man taler meget om solidaritet".

Solidaritet og rummelighed er begge nogle af Ungdomshusets grundprincipper (jf. afsnit 4.2.2). Journalisten fortæller her om en oplevelse af hvilken solidarisk handling og social værdsættelse, der fandt sted på tværs af livsstil og livsform. Dette kan afspejle eller give mig en fornemmelse af, at der i miljøet eksisterer social værdsættelse og solidaritet overfor den enkelte, hvilket kan anskues som en vigtig anerkendelsesform i miljøet. Journalisten fortæller endvidere i sine observationer:

"Mit indtryk af huset er, at man hiver flere op frem for at nedbryde nogle. Jeg vil sige, at jeg har set mere godt end skidt derinde (...) jeg tror at man redder nogle folk fra rendestenen, frem for folk ender med at sidde derhjemme fordi de ikke kan finde nogen venner eller ryge ud i alt mulig lort. Der er hvad jeg kan fornemme efter at have været inde i huset".

Denne iagttagelse fortæller om Ungdomshuset som et miljø, der afhjælper problemer for nogle af husets brugere/aktivister. Lad mig illustrere dette med et eksempel fra informant E's fortælling:

"(...)Jeg kan huske en fyr som jeg var kæreste med, som var droppet ud af 7. klasse, og som ellers bare hærgede rundt i KBH. Da han ligesom skulle gøre hans folkeskole færdig, snakkede vi meget om det, og der var ikke nogen der i baghovedet havde en eller anden agenda, en eller anden handlingsplan for hvad der skulle gøres i forhold til skole, uddannelse eller noget. På den måde var der frit rum til bare at skribe at det hele var noget lort, og den frihed, tror jeg man har brug for, for overhovedet at finde et sted at stå. Det er noget med at have lov til at være desperat, frustreret og vanvittig uden at der er nogle der skal dømmes, uden der er nogen der skal dømmes årsag/virknings sammenhænge. At der er frit rum til bare at gå amok over sin egen situation, det tror jeg sgu er en forskel der vil noget."

Det interessante i denne fortælling er, at informanten påpeger en tro på, at anerkendelse finder sted gennem en accept af at give den enkelte et "frirum", uden at være udsat for det pres som unge normalt er underlagt, i forhold til at udvikle sig indenfor på forhånd definerende områder. Ved at give slip herpå og lade den unge få et frirum til at være, er pointen, at udviklingen netop således finder sted.

Under mine observationer var det, at Ungdomshuset fremstod som et frirum, en af de ting jeg bed mest mærke i. Når man træder ind i huset, mærkes der en særlig stemning svarende til den sindsstemning, som Christiania afføder. Der går løse hunde rundt, folk sidder rundt omkring på gulvene og graffitien anvendes som husets udsmykning, både indvendig og udvendig. Denne organisering efterlader et indtryk af en fristad og et frirum der altså ikke er præget af det øvrige samfunds organiseringstendenser. Det, at opleve Ungdomshuset som et frirum bliver i øvrigt fremhævet af flere af informanterne som havende stor betydning, da de er fri for professionelle. Her kan ligeledes afspejles et implicit behov for accept og anerkendelse.

Når empirien viser, at flere informanter beskriver selve *accepten* som en særlig betydningsfuld oplevelse, kan dette forstås ud fra filosof Axel Honneths normative anerkendelsesteori¹². Ud fra denne teoribetragtning er selve fundamentet for menneskets identitet og opblomstring gensidig anerkendelse. Som modstykke hertil findes de krænkelsererfaringer, som tilhører hver enkelt form for anerkendelse, og de

¹²Anerkendelsesteorien udgør en kritisk teori, da den bygger på normative idealer defineret ud fra en førvidenskabelig praksis om dårligt stillede menneskers moralske erfaringer og den sociale foragt (Honneth 2003:47-48). Teorien har til hensigt at påpege, hvilke formelle forudsætninger der må stille stilles til rådighed for individets selvrealisering. I forhold til vurderingen af det normative mener Honneth, at den kritiske teori altid skal være knyttet til transcendentens verdensimmanente instans, hvilket vil sige, at de anerkendelsesrelationer som eksisterer indenfor modernitetens rammer, altid kan transcenderes til et nyt idealiseret niveau for hvad, der kan karakteriseres som mere retfærdigt. Teorien er rekonstruktioner fra Hegels teorier og Meads intersubjektive forståelse vedrørende konstitueringen af jeget gennem andre. Teorien differentierer mellem tre anerkendelsesformer som forudsætninger for hinanden: den emotionelle, retslige og solidariske anerkendelse (Willig 2006:7-17).

anerkendelseskampe som opstår i forbindelse hermed (Honneth 2003:21-23). Jeg vil her forbinde den af Honneths tre anerkendelsesformer, der omhandler social værdsættelse/solidaritet til analysen. I forhold til ovenstående kan udledes, at brugerne/aktivisterne oplever sig socialt værdsatte gennem deres beskrivelser af, at der i Ungdomshuset eksisterer en anerkendelse og accept af deres livsform. Når informant D udtrykker at: *"Det at jeg har været i det her miljø har hjulpet mig. Hvis jeg var blevet i Albertslund var jeg blevet klemt, og havde haft det dårligt, og højst sandsynligt udstødt"* og informant F udtrykker: *"i Ungdomshuset skal du ikke føle dig udstødt fordi du er på en eller anden måde eller fordi du handler på en eller anden måde. Her er der fandeme plads til at du kan tænke og se ud som du gør"* fortæller dette altså, at flere af informanterne enten har oplevet eller frygtet at opleve krænkelse, hvis de ikke havde haft Ungdomshusmiljøet. Da modstykket til social værdsættelse er nedværdigelsen af livsformer, kan denne despekt fører til mistro og anerkendelseskampe, hvor det enkelte individ må kæmpe for at blive accepteret. Det er herud fra at der etableres alternative anerkendelsesfællesskaber, som miljøet i Ungdomshuset altså kan være et udtryk for. Man kan forstå det således, at anerkendelseskampene ikke er trængt igennem det offentlige rum, men altså i stedet er blevet til subkulturer som udtryk for alternative anerkendelsesfællesskaber, der ikke kan accepteres af det dominerende samfund (Willig 2006:16). Menneskets mulighed for selvrealisering og identitetsdannelse er med andre ord afhængig af ikke at opleve anerkendelseskampe og krænkelse (Juul & Højlund 2005:25-29).

Når flere informanter endvidere fremhæver oplevelsen af frirum som særlig betydningsfuldt, kan dette endvidere forbindes til det at opleve sig anerkendt. Dette da teorien netop vil påpege, at der sker udvikling, hvis der opstår gensidig anerkendelse, hvilket kunne formodes at ske, hvis den unge altså fik mulighed for et slags frirum, hvilket min empiri peger på. Med andre ord, er det altså friheden der bliver anerkendelsesmarkør og hermed genstand for den unges trivsel og udvikling.

Jeg kan således sammenfattende konkludere at der, på baggrund af informanternes oplevelse af accept og journalistens oplevelser af solidaritet, tegner sig et billede af, at Ungdomshusets miljø har haft en anerkendende betydning i form af social værdsættelse.

4.3.2 Mødet med ligesindede

Dette afsnit vil behandle et andet tema (udsprunget fra empirien), som flere af informanterne har fremhævet som særlig betydningsfuldt for deres tilknytning i Ungdomshuset, nemlig mødet med ligesindede.

Flere af informanterne har givet udtryk for at det at møde nogle mennesker, de kunne identificere sig med, har haft stor betydning. Informant E fortæller:

"(...) altså jeg har aldrig været sådan rigtig belastet. Jeg har haft en tryk baggrund, men jeg havde det frygtelig skidt alligevel i nogle år, og jeg drak fuldstændig vanvittigt og røg afsindig meget hash, og teede mig som en vanvittig fordi jeg ikke synes jeg selv eller livet var noget som helst værd. Jeg tror at det jeg bla. fandt i Ungdomshuset, det var nogle mennesker der faktisk havde det på meget samme måde. Af forskellige årsager, men hvis udtryk på en eller anden måde var det samme, og det snakkede vi sgu ret meget om, selvom vi nærmest ikke kendte hinandens navne. Det betød rigtig meget for mig, og jeg kunne se at det betød rigtig meget for andre også(...)"

I denne fortælling giver informanten netop udtryk for, at det at møde ligesindede har haft stor betydning for vedkommende. Flere informanter fremhæver endvidere, at en af årsagerne til de frivilligt har truffet valg om at være en del af miljøet netop er på grund at de kan møde ligesindede. Udover at lægge vægt på dette sociale aspekt, fremhæves det at møde politiske ligesindede også som et formål med at komme i Ungdomshuset. Informant E fortæller herom:

I: Ok, så hvad var dit formål med at benytte huset, var det politisk, socialt eller andre ting?

E: Det var nok en blanding, for rent politisk kunne jeg godt mærke at det var de mennesker som kom i Ungdomshuset som jeg var enige med... og så var jeg allerede total punk på det tidspunkt, så hvad skal man sige, hele det kulturelle udtryk som var i Ungdomshuset tiltrak mig meget (...)

Her fremhæves altså, at den enkelte informant både fandt det politiske og kulturelle udtryk særligt tiltrækkende, netop da hun oplevede sig enig politisk, samtidig med at hun oplevede at hendes kulturelle udtryk passede ind. Hun placerede altså sig selv i et miljø med ligesindede, hvilket beskrives af informanten som et af formålene med at komme i Ungdomshuset. Informant D fremhæver i sin fortælling, hvordan han ligeledes blev en del af Ungdomshusmiljøet på baggrund af en slags "matching". Han fortæller:

"Jeg boede i Albertslund hos min mor, og det er der jeg er vokset op indtil jeg blev 14(...)og vi var en gruppe venner som ikke syntes at passe ind i det der miljø. Der var mange af os der eksempelvis ikke drak alkohol, og der var mange af os der havde en politisk overbevisning. Der var mange der ikke spiste kød. Hele den kultur interesserede os på ingen måde. Vi var en gruppe der lavede alt muligt andet fredag aften, og ellers tog i skoven og alle mulige ting. Og så flyttede jeg så ind til min far på Nørrebro da jeg bliver 14 stykker. På det tidspunkt er jeg blevet sådan lidt punk eller fået sådan et punkagtigt udseende, og jeg kan huske at der på det tidspunkt var et besat kollektiv der hed det blå hus. Min far sagde til mig at der passede jeg ind, for det var alligevel det miljø jeg passede i. Der tror jeg at jeg, lige der, fik åbnet op for en hel masse ting(...)"

I denne beskrivelse oplever informanten altså, at han ligeledes blev en del af miljøet, da han passede ind. Han beskriver endvidere en oplevelse af, at "få åbnet op for en hel masse ting". Om dette er informant A også inde på i sin fortælling:

"Min kæreste, han er nu 32 og begyndte at komme i Ungdomshuset da han var 14 år efter han var stukket af hjemmefra, og han havde et damp-stempel. Han følte sig afskrevet for han kunne ingenting, og han var også ordblind. Så kom han ind i Ungdomshuset, og så fandt han ud af nogle andre ting der tæller. Nogle ting tæller ikke i huset. Det der tæller inde i huset det er hvad du gør, og hvordan du behandler folk. Han skrev en ret flot kærlighedserklæring da huset blev nedrevet, hvor han skrev at det var der, han lærte det hele. Han kørte Ungdomshusets bank alene, selvom han altid havde fået at vide at han ikke kunne regne. Han har virkelig udviklet sig i kraft af den tillid og kærlighed han fik derinde. Og der er faktisk ret mange af de

historier. Der er mange folk som har været omsorgssvigtet som også er kommet i det hus. Det er som om at folk genkender hinanden i samme situation, og så samler vi op på hinanden. Og mange folk har været der for mig, når jeg har haft brug for det. Det synes jeg er meget smukt”.

I denne fortælling fremhæver informanten, at hendes kæreste udviklede sig gennem den tillid og anerkendelse han oplevede i Ungdomshuset. Hun fremhæver endvidere en oplevelse af, at folk har været der for hende, når hun har haft brug for det, hvilket kan tolkes som anerkendende og derfor identitetsskabende for personen. Journalisten fortæller i den forbindelse om sine observationer:

”Der var navnlig en enkelt pige som jeg bare kan se for mig. Hun råbte og skreg da politiet tog hende under besættelsen på Dortheavej, og kradsede og gjorde alt mulig modstand. Der var egentlig en ok stemning, men hun ville så gerne slås. Og hun er helt tydelig sådan en hvor man tænker at hun har fandeme haft det svært i folkeskolen. Og nu har hun fundet det her sted og nu er hun lige pludselig blevet enormt selvstændig fordi hun har så meget identitet i det her hus, og hvis hun ikke har haft det her hus, så var hun på røven.”

I dette observationsudsagn ses en fremstilling af hvordan huset forstås som identitetsskabende. Jeg fornemmede tillige denne identitetsskabende atmosfære i huset under mine observationer. Da stemningen i Ungdomshuset bar præg af at være dette eksperimenterende og alternative miljø, opstod der for mig, ved første møde, en tydelig fornemmelse af et miljø hvor der var legitimt at eksperimentere med identiteter.

Når flere af informanterne vægter, at det har betydning for dem at møde ligesindede kan det i øvrigt forstås ud fra en oplevelse af samhørighed. Det at man ikke nødvendigvis deler samme baggrund, men at samhørigheden opstår ud fra det at være i samme situation forekommer ofte, da det at være en del af en gruppe ligesindede kan give stor grad af tryghed samt bekræfte en følelse af ikke at opleve sig alene med sine værdier, holdninger eller problematik (ker). Mødet med ligesindede bidrager således til selvhjælp, til at kunne håndtere sin egen situation, hvilket bidrager til individets såkaldte selfefficacy. Dette ses blandt andet i ”selfdirected groupwork”, hvor ligesindede arbejder ud fra en selvstøttende empowerment orienteret tilgang (Payne 2005:308-310). Mødet med ligesindede kan altså både have en psykologisk effekt, men også en selvforstærkende effekt på den måde, at ens værdier, for eksempel, bliver særligt bekræftet. De unge kan med andre ord spejle sig i hinanden, og på den måde opleve en styrket identitetsfølelse og tilknytning til miljøet, hvor der er tale om en gensidig påvirkning. Denne mekanisme kan ifølge Mead, forklares ved, at mennesket søger at være en del af et sammenhold og en gruppe, da det netop er gennem den sociale interaktion individets selvforståelse og selvudvikling finder sted. I udviklingen af selvet tager individet den andens perspektiv, og den spejling har afgørende betydning for socialiseringen. Det er herigennem, at individet udvikler ”den generaliserede anden”, hvor individet optager de normer og værdier, som de

oplever gruppen omkring dem har (eller samfundet har), og herefter internaliserer disse (Mead 1967:153-163 & Honneth 2006:103-113). Med denne forklaring kan brugernes/aktivisternes møde med ligesindede altså både tolkes som identitetsskabende og værdiskabende/forstærkende.

Betydningen af at møde ligesindede kan ligeledes forstås ud fra den af Honneths anerkendelsessfære, der omhandler den retslige anerkendelse (jf. fodnote 11). Empirien viser, at informanterne har oplevet sig gensidigt anerkendt, netop fordi de har kunnet spejle sig i hinanden gennem Ungdomshuset som fælles kontekst og herved kunnet dele samme politiske holdninger og kulturelle udtryk. Det kan tolkes, at de i andre sociale sammenhænge og i samfundet generelt har oplevet sig retsligt krænkede, da huset ikke har været retsligt anerkendt, men truet i dets eksistens. Brugere/aktivisterne har derfor, gennem konflikten, oplevet anerkendelseskampe gennem den at kæmpe for husets eksistens. Efter selve nedrivningen kan det tænkes, at brugere/aktivisterne oplever sig særligt krænkede, da de kan føle sig betragtet som en moralsk uanset gruppe eller bevægelse i samfundet med en etikette af at være problemskabende. Dette kan i værste fald påvirke deres selvagtelse og selvrespekt. De oplever sig ikke retfærdigt behandlet og mener at have ret til et Ungdomshus på lige vilkår med andre kulturtilbud til unge i Københavns kommune. Brugere/aktivisterne fremhæver endvidere dette i den offentlige debat i medierne, når de formulerer en oplevelse af at føle sig krænkede på deres rettigheder, når kommunen vælger at sælge Ungdomshuset og dermed inddrager deres brugsret til dette (Jagtvej69 2007). Det kan således antages både ud fra empirien og ovenstående, at det at opleve ligesindede i miljøet har stor betydning for den enkelte, da de her ikke skal kæmpe for deres legitimitet og retfærdighedsfølelse.

Empirien kan endvidere forbindes til den tredje anerkendelsessfære, privat og kærlighedssfæren, som skiller sig ud fra de øvrige anerkendelsesformer fordi den udgør selve forudsætningerne for at kunne indgå i et intersubjektivt forhold (Willig 2006:11). Når informant A fremhæver oplevelsen af at have modtaget emotionel støtte i huset, repræsenterer dette netop denne anerkendelsessfære, hvor emotionel anerkendelse er medvirkende til at skabe en grundlæggende tillid til omverdenen (ibid). Informantens udsagn viser altså en oplevelse af, hvordan den emotionelle støtte i huset har været årsag til opblomstring og selvtillid.

Til trods for at anerkendelsesteorien ikke placerer sig som en ren intersubjektiv identitetsteori, men nærmere som en kritisk samfundsteori, forsøger den at se bagom og

forklare de sociale konflikter og dynamikker i samfundet (Willig 2006:7-8). Teoriens pointe er, at identiteten er afhængig af og skabes gennem anerkendelse, hvorved anerkendelseskampene i samfundet bliver et udtryk for dette. Teorien kan derved anvendes som en mulig årsagsforklaring til, at Ungdomshuset betragtes som identitetsskabende. Empirien bekræfter således sociolog Rasmus Willigs udsagn om, Ungdomshuset kan betragtes som identitetsmarkør for de unge (jf. afsnit 1.1.).

Sammenfattende beskriver flere af informanterne en oplevelse af at blive anerkendt gennem det at møde ligesindede. Det er ud fra denne empirien og den offentlige debat, jeg har diskuteret hvorvidt brugerne/aktivisterne har oplevet moralske retslige krænkelser, gennem deres kamp for bevarelsen af Ungdomshusets eksistens.

4.3.3 Anerkendelse uden et Ungdomshus?

Når ovenfor behandlede afsnit har analyseret, at Ungdomshuset har haft en anerkendende betydning for den enkelte bruger/aktivist, synes det oplagt at indsnævre et fokus på hvad der sker, når Ungdomshuset ikke længere eksisterer. Om livet efter Ungdomshuset fortæller informant F:

I: Ok... kan du prøve at fortælle hvad det betyder personligt for dig, og de andre brugere at Ungdomshuset ikke eksisterer længere nu. Hvad tænker du konsekvenserne er for dig?

F: Fordi jeg ikke har forstået det endnu, så har det ikke haft andre konsekvenser endnu end at jeg er enorm ked at det, og at jeg ikke har nogen steder at tage hen. Jeg føler ikke det er rart at tage nogle andre steder hen. Jeg har jo et sted at bo hos min mor, så det har ikke på den måde konsekvenser, men det har gjort helt klart at. Okay jeg har aldrig haft en tillid til staten eller Københavns kommune. Men den kan helt klart ikke opbygges efter det der er sket. Det er selvfølgelig også efter det der står i avisen. Men det er virkelig sådan at det jeg har mistet her, det kan jeg ikke få igen.

Her gives der udtryk for en oplevelse af både at mangle et tilholdssted, men også en oplevelse af at have oparbejdet en særlig mistillid til staten og medierne. Dette kan (jf. ovenstående og Axel Honneths terminologi) forstås som, at informanten har oplevet en krænkelsererfaring i den retslige anerkendelsessfære. At konsekvenserne af nedrivningen bliver individets møde med fornyet anerkendelseskampe, udtrykker informant B:

"Altså det betyder virkelig meget, at man ikke har stedet længere. Jeg ved ikke helt hvordan jeg skal forklare det. Altså alle har jo brug for et sted at være hvor man ikke bliver stødt ud, og man kan lave de ting man gerne vil lave".

Her omtaler informanten en konsekvens ved ikke længere at have et sted, hvor man kan opholde sig uden at blive udstødt eller marginaliseret. Overført til anerkendelsesteoriens begrebsapparat er informanten her inde på, at en risiko ved Ungdomshusets nedrivning kan være, at en gruppe vil opleve krænkelsererfaringer i form af manglende solidaritet/social værdsættelse. Informant C fortæller herom:

I: Ja, Konsekvenserne må være forskellige, hvad tænker du om det?

C: Ja, jeg har en ven fra huset. Han er psykisk syg og han har det svært for Ungdomshuset var det eneste sted han kom. Jeg kan ikke have ham boende og mine andre venner kan ikke have ham boende. Han er ligesom "ladt i stikken" nu, og det er virkelig et problem. Jeg ved ikke hvad han gør, eller om han søger andre steder hen, for der er ikke mange steder han kan komme på samme måde som han kom i huset.

I dette citat fremgår der en risiko for utilsigtede sociale problemer, eller risiko for en øgning af sociale problemer for den bruger/aktivist, der nu "lades i stikken". Hvis vedkommende og ikke finder andre miljøer som alternativ, kan det formodes, at individet vil befinde sig i en konflikt med samfundet i forsøget på at opnå anerkendelse på andre arenaer. Dette illustrerer en social konflikt der muligvis kan opstå i samfundet, som konsekvens af Ungdomshusets manglende eksistens. Kan Ungdomshuset således betragtes som forebyggende for sociale problemer og anerkendelseskampe i samfundet? Herom fortæller journalisten ud fra sine observationer:

"For den gruppe af mennesker der er tættest i huset, dér taler de sandt når de siger at de slutter ikke med at slå, så konsekvensen af nedrivningen er vold og gadekampe og i et længere perspektiv vil de måske forårsage andre problemer. Mere kriminalitet. Der vil også være mange unge som vil komme tilbage til deres egne miljøer, og ganske langsomt miste sig selv på grund af manglende tilholdssted. Vi vil samfundsmæssigt set, se nogle dårlige borgere, nogle mere kriminelle borgere, og altså dem der blev radikaliseret af Ungdomshuset de bliver mere radikale og dem der blev hjulpet af Ungdomshuset de bliver hjulpet mindre".

Her fremføres en overbevisning om, at Ungdomshusets nedrivning vil forårsage øgede problemer i form af kriminalisering og yderlige social klassificering af ungdomshusbrugerne. Med social klassificering menes, at de i forvejen radikale vil manifestere sig endnu mere i deres kamp for et andet samfund, hvor de i forvejen dårligt stillede, vil blive endnu dårligere stillede og hjulpet mindre. Denne forestilling om at Ungdomshusets nedrivning har konsekvenser i form af større skrævvridning i samfundet, kan netop forklares ved, at de forskellige anerkendelsesformer er forudsætninger for et fuldt integreret samfund, hvor solidaritet for eksempel bygger på en fælles værdihorisont, åben for pluralitet. Ungdomshusets nedrivning kan tolkes som udtryk for mangel på dette, hvilket er medvirkende til at skabe sociale konflikter og skævvridninger i samfundet. Det kan således diskuteres hvorvidt den anerkendelse som Ungdomshusets brugere/aktivister er afhængige af, har svære præmisser for at fungere i det øvrige samfund? Denne diskussion kunne uddybes i anden sammenhæng.

Empirien viser sammenfattende, at det at miste anerkendelse gennem Ungdomshuset, er for flere informanter en stor konsekvens. I empirien fremhæves der endvidere en bekymring for, at nogle brugere/aktivister vil opleve nye anerkendelseskampe, hvilket kan forårsage risiko for øget problemer for det enkelte individ.

4.3.4 Afrunding af 2. del.

På baggrund af flere af informanternes oplevelse af accept og journalistens oplevelser af solidaritet indikerer empirien at Ungdomshusets miljø, i Honneths terminologi, har haft en anerkendende betydning i form af social værdsættelse. Der er endvidere flere af informanterne der påpeger, at mødet med ligesindede har været særlig betydningsfuldt, hvilket ifølge Mead kan have en forstærkende virkning på brugernes/aktivisternes værdier og identitet. Empirien beskriver tillige, at den emotionelle anerkendelse bliver opfyldt gennem det at møde ligesindede ligesom det ud fra nogle af informanternes fortællinger kan tolkes, at de kan have følt sig moralsk retsligt krænket grundet anerkendelseskampe under og efter Ungdomshusets nedrivning.

Ud fra empirien kan der endvidere tolkes en bekymring for, om en konsekvens af Ungdomshusets nedrivning bliver større skævvridning på den måde, at de radikaliseret bliver mere radikaliseret, samtidig med, at det starter en yderlig marginaliseringsproces for de i forvejen udsatte og sårbare unge. Efter Ungdomshusets nedrivning giver nogle af informanterne netop udtryk for en frygt for at møde krænkelser. Det kan herud fra diskuteres hvorvidt den anerkendelse som Ungdomshusets brugere/aktivister er afhængige af har svære præmisser for at overleve i det øvrige samfund? Dette kan forårsage øgede problemer for det enkelte individ.

Denne analysedels interpersonelle analyseniveau forklarer altså, at Ungdomshuset kan betragtes som anerkendelsesmarkør for de unge.

4.4 Del 3. Ungdomshusets sociale betydning

4.4.1 Betydningen af netværksdannelse.

Denne tredje analysedel vil omhandle Ungdomshusets sociale betydning. Konkret vil dette afsnit se på hvorvidt Ungdomshuset kan betragtes som katalysator for sociale kontakter. Analysedelen vil fortsat beskæftige sig med identitetsanalyse ud fra hvilken betydning sociale kontakter har. Jeg vil altså gå dybere ind i den sociale identitetsforståelse, som også er en del af anerkendelsesteoriens fundament.

Det viser sig, at samtlige informanter giver udtryk for, at Ungdomshusets har haft en stor betydning for deres netværksdannelse. Informant F fortæller:

I: Hvad skete der så med dig selv efter du begyndte at komme derinde... du siger du begyndte at forstå miljøet kan du uddybe det lidt?

F: Ja, altså for det første er Ungdomshuset hele grunden til at jeg har et netværk. Altså stort set. Vi lavede ting sammen. Det betød, at jeg vidste jeg havde et sted hvor jeg kunne komme (...) Men der skete det med

mig, at jeg fik det her fantastiske netværk, og fandt ud at den her helt anderledes måde at tænke på.(...) At Ungdomshuset bare var et sted hvor man kunne komme, og hvis man ikke rigtig kendte nogle kunne man bare sætte sig lidt hen i hjørnet, eller måske spille lidt bordfodbold, og så på den måde begynde at lære nogle at kende.

Informanten udtrykker her en oplevelse af, at kunne komme alene i huset og blive socialt integreret ved gradvist at få kontakter i huset. Ungdomshuset gav altså informanten mulighed for at få skabt et netværk, som igen gav mulighed for et tilholdssted. Informant B fremhæver også dette, når hun fortæller: *"Jeg er tit gået derind alene, men så har der været nogle venner, eller jeg har fået nogle venner derinde"*. Samme informant fortæller ligeledes en oplevelse af, at Ungdomshuset har givet hende nogle værdifulde sociale kontakter, når hun udtrykker:

*I: Kan du prøve at fortælle hvad der skete efter du begyndte at komme i Ungdomshuset – med dig selv bl.a.?
B: Altså, der skete rigtig mange ting, jeg ved ikke om det hele havde noget med Ungeren at gøre, men altså det var ligesom der hele min ungdom startede ikke. Jeg fik nogle ordentlige venner, som jeg ikke havde før i tiden.*

I dette udsagn kan det tolkes, at når Ungdomshuset ikke bare har været netværksdannende, men også været katalysator for *"ordentlige venner"*, har informanten muligvis ikke oplevet sig socialt integreret tidligere. Det at have betydningsfulde sociale kontakter har stor betydning for identitetsdannelsen, hvilket informant A omtaler i sin fortælling:

A: (...) Mine gamle venner havde ikke samme fascination af miljøet som jeg. Det blev lidt for punk'et for dem tror jeg. De var mere hippieagtige stille og rolige hvor de røg nogle joints og sådan, og kunne ikke forholde sig til demoer mm. Og lynhurtigt var jeg en del af dem jeg havde noget tilfælles med. Og den dag i dag. Hele mit netværk er fra Ungeren og miljøet omkring. Så det har betydet utrolig meget for hele mit netværk, og noget af det som jeg altid lægger meget vægt på det er, at det har gjort mig til den jeg er i dag, fordi det har formet mig. Det var jo det sted jeg kom allermest, og følte mig hjemme. Da jeg var 18 år til jeg fyldte 21 var ungeren ganske enkelt min livsbasis.

I: Det lyder som om at det har været nogle ressourcer du har fået fra huset?

A: Ja, altså hele min hverdag og omgivelser, Hele mit netværk er blevet meget familiært. Bevægelsen er jo nærmest som en hel familie jeg har fået med. Og så kommer der altid nogle ind og ud, for det er en kæmpe stor bevægelse. Det er svært at forklare, men det er bare utrolig specielt.

I denne fortælling fremgår det hvor stor betydning Ungdomshuset har haft for vedkommende i forhold til socialt netværksetablering og kontakt med ligesindede (jf. afsnit 4.3.2). Informanten fremhæver dette netværk som meget familiært, hvorud fra der kan tolkes, at betegnelsen har til hensigt at symbolisere intensiteten i netværket. Dette kan endvidere tolkes i beskrivelsen af Ungdomshuset som en livsbasis, der har formet vedkommendes identitet. Det bliver herud fra væsentligt at inddrage et fokus på, at Ungdomshuset, som livsbasis, netværkskatalysator og netværksmarkør, ikke længere er eksisterende. Informant A fortæller:

I: Så hvis vi skal prøve at brede os lidt, hvad tænker du at det her har af forskellige konsekvenser for forskellige mennesker?

A: Jeg synes det er super hårdt. Det betyder rigtig rigtig meget. Men vi er meget større end det her, og de skal ikke knække os. For mig betyder det at mit andet hjem er blevet fjernet. Jeg synes ikke at KBH har noget alternativ til huset. Jeg kan ikke forholde mig til andre steder. Jeg ved ikke hvor jeg skal møde mine venner henne. Ungdomshuset var et sted hvor du kom. Hvis du drikker noget gør du det, hvis du ikke gør lader du være, det er helt okay og sådan er det ikke mange steder der er. På den måde kommer det til at betyde rigtig meget for mange folk, at de ikke har et socialt "hæng ud sted" eller tilholdssted.

I: Oplever du nogle der ikke har et etableret netværk der nu står alene?

A: Ja, helt sikkert. for det der er, eller var, med Ungdomshuset, og egentlig også med børnehuset og folkets hus det er, at vi er den her familie. Vi er mange forskellige mennesker, og der kommer tit mennesker ind over som har ting med i bagagen enten hjemmefra eller i deres opvækst, som brugte stedet, og hvad med dem nu. Jeg kender nogle der ikke har nogle steder at være nu.. helt seriøst hvad skal de gøre?

Her fremlægges en oplevelse af, at Ungdomshusets nedrivning og det at mangle et tilholdssted betyder, at der vil være unge, der mister social kontakt. Dette kommer endvidere til udtryk gennem informantens oplevelse af ikke at vide, hvor vedkommende skal møde sine venner. Informanten oplever altså, at Ungdomshusets nedrivning har konsekvenser i form af rodløshed, da mange ikke ved, hvor de skal søge hen. Denne oplevelse er i god overensstemmelse med tidligere empiriudsagn, der fremhæver Ungdomshuset som netværksskabende tilholdssted. Informant B fortæller om sin situation:

I: Ok... hvad med dit netværk?

B: Altså lige fortiden er alle jo bare ret meget på gaden. Til forskellige ting, til demonstrationer, folkekøkken og forskellige aktioner.

I: Møder du så dine venner der?

B: Ja, nogle af dem, men også her på skolen, da der er mange her på skolen der også kom i Ungerens.

I: Hvor ser du dig selv være, hvis der ikke kommer et Ungdomshus?

B: Jeg kan ikke rigtig se hvor jeg skal være. Altså man kan selvfølgelig hænge ud med sine venner forskellige steder, men altså der er jo ikke mere et sted vi sådan alle sammen kan være.

I: Hvad gør du/I så nu?

B: Jeg ved det faktisk overhovedet ikke. Altså indtil videre der gør jeg ikke rigtig så meget. Går til demonstrationer og går bare rundt på gaden og ved ikke rigtig hvad jeg skal lave.

I: Kommer du andre steder, f.eks. folkets hus eller?

B: Ikke rigtigt.

I: Så du hænger ud på gaden eller?

B: Ja. Det kan man vel godt sige... til gadefester og sådan noget.

I denne beskrivelse er gaden blevet til et "hæng ud sted" eller opholdssted, hvor dele af Ungdomshusmiljøet er at finde (ligesom Ungdomshusets folkekøkken og diverse musikarrangementer bliver afholdt på gaden). Informanten beskriver altså, at det nu er gaden, der udgør selve platformen for mødet. Det kan tænkes, at dette skaber yderlige problemer for det enkelte individ og for samfundet. Informant A giver netop udtryk for dette i sin fortælling om en ven:

"(...)Jeg har set ham flere gange køre rundt i gaderne på sin motorcykel. Frem og tilbage og har ikke nogle steder og være. Han har ikke nogen steder hvor han bliver taget ind og bliver taget seriøst, for han er en belastning og vi kunne som enkeltpersoner ikke bære ham, men vi kunne i kollektivet og det gjorde vi. Altså, folk har jo ikke andre steder nu at være end værehjem for hjemløse, på gaden eller ja... de steder hvor der er plads til dem".

Udsagnet om, at det netop var kollektivet i Ungdomshuset, der kunne rumme informantens ven, er særlig interessant, for når kollektivet ikke længere eksisterer, men derimod er fragmenteret i forskellige netværksgrupper på gaden og andre steder, bliver denne person efterladt uden netværk og et tilholdssted. Der kan altså ud fra denne forståelse udledes, at de nyfragmenterede grupper fra Ungdomshusmiljøet ikke kan rumme de udsatte unge, som der netop kunne rummes i kollektivet, Der kan således være risiko for, at især udsatte unge vil stå tilbage uden socialt netværk eller tilholdssted. Informant C udtaler sig også om opsplitningen af netværk:

"Jeg føler mig sådan helt frustreret, for nu har jeg ikke det der fællesskab hvor jeg kan komme og jeg kan forholde mig til nogle ting sammen med andre. Nu skal jeg jo forholde mig til det i nogle helt andre små cirkler af venner derindefra. Det er helt uvirkeligt".

Her beskrives netop en oplevelse af, at netværket er blevet fragmenteret til små grupper. Dette stiller krav til den unge om at socialisere sig i de nye grupper/fællesskaber, hvilket igen kan udfordre den unges identitetsfølelse, da de har mistet Ungdomshuset som væsentlig identitetsskabende kontekst. Journalisten fortæller om dette ud fra sine observationer:

"Ja, og jeg tror meget at man identificerer sig i forhold til andre, og på den måde er huset ikke meget anderledes end spejderklubben. Hvis lille Jonas kommer i skole og siger jeg hedder Jonas og spiller rollespil, så er han én type. Hvis han kommer og siger jeg hedder Jonas og jeg hænger ud i Ungdomshuset, så er han en helt anden slags Jonas, og der tror jeg at det er de svage og dem man kan sige der har svært at finde noget, ved de gængse tilbud, at det at komme Ungdomshuset er med til at give dem en hel del. Så jeg tror at navnlig for de svage, og dem der ikke rigtig kan finde venner eller noget, der er Ungdomshuset med til at stive dem en del af".

I dette udsagn kan der afspejles en social identitetsforståelse, da journalisten mener, at den "svage" unge udvikler sin identitet gennem det sociale netværk i huset, hvorfor huset således bidrager til at løfte denne gruppe. Man kan herud fra diskutere, hvorvidt de "svage" unge kan være identitetstruede, eftersom de ikke længere har Ungdomshuset som tilholdssted? Det kan ydermere antages, at disse unge er i risiko for at miste både det sociale netværk, men også betydningen heraf i forhold til identifikation.

Når empirien viser, at samtlige informanter oplever Ungdomshuset netværksdannende og identitetsskabende kan dette forstås nærmere ud fra sociolog Richard Jenkins. Han påpeger netop med udgangspunkt i Mead (jf. afsnit 4.3.2), at identitet er et spørgsmål om samspillet eller/og vekselvirkningen mellem selvet og andre, individ og omgivelser. Jenkins bygger således på en interaktionistisk forståelse af "det sociale selv" og definerer herud fra identitet, som vores forståelse af hvem vi selv er, og hvem andre er. Han mener (jf. afsnit 4.2.1), at denne sociale identitet er forudsætningen for den sociale verden, da vi uden den

ikke ville kunne indgå i meningsfulde relationer. Det er derfor, at vi netop søger at afkode vores omgivelser. Vi søger at finde ud af, hvordan de er og dermed også, hvordan vi kan gebærde os i forhold til dem (Jenkins 2006:59-61 & 200-203). Med baggrund heri påpeger Jenkins, at identiteten er selve forudsætningen for samfundet, men også at samfundet er selve forudsætningen for identiteten, da de sociale institutioner opfattes som kilde til identifikation af sig selv (Kristiansen & Hviid 2006:16). Ifølge denne forståelse definerer vi altså os selv gennem andre, hvormed vi får en forståelse af den anden. Således er netværk en forudsætning for og grundelement i identitetskabelsesprocessen, og man kan hermed sige, at Ungdomshusbrugerens/aktivistens identitet altså er formet, ikke kun situationelt, men også af de definerede positioner som rummes indenfor Ungdomshuset som social institution.

Sammenfattende peger empirien på, at Ungdomshuset har været netværksdannende for den enkelte bruger/aktivist, hvorigennem, set ud fra Jenkins teoriforståelse, den enkeltes identitet skabes. Når Ungdomshuset ikke længere varetager denne sociale funktion kan det herudfra diskuteres hvorvidt navnlig de udsatte unge, der ikke formår at indgå i nye fragmenteret sociale grupper på gadeplan, vil være truede på dele af deres identitet og netværksfølelse.

4.4.2 Fællesskabet

Dette afsnit vil se nærmere på det grundprincip, der omhandler fællesskab (Ungeren 2007). Når Ungdomshuset formulerer dette som et grundprincip, er det interessant at se nærmere på hvordan dette princip reelt kommer til udtryk i miljøet (jf. afsnit 4.2.2) og hvilken sociale betydning fællesskabet har.

Flere af informanterne giver udtryk for, at selve fællesskabet bygger på fælles politiske idealer. Informant C fortæller:

"Miljøet er vel en del af et større miljø verden over i alternative bevægelser. Der er anden måde at gøre tingene på. Fællesskabet er opbygget omkring nogle venstreorienterede idealer som ikke ligger indenfor det partipolitiske spektrum... som er antiautoritære, som er basisdemokratiske (...)"

Her fremhæves at selve de ekspliciterede værdier udgør rammen og drivkraften i fællesskabet. Informant D fremhæver ligeledes dette:

D: Fællesskabet består jo og er jo bare et anarkistisk fællesskab (...), hvor man har de samme politiske ideologier. Det er internationalt, og på den måde kan man rejse rundt i hele verden, og altid vide hvor man skal gå hen (...)

I: Er det det der karakteriserer fællesskabet?

D: Ja, altså det er jo det der med at være sammen med nogle ligesindede, mest af alt fordi man har haft svært ved at finde nogle ligesindede andre steder i samfundet ikke.

Her fremhæver informanten, at det at være sammen med ligesindede tillige karakteriserer fællesskabet (jf. afsnit 4.3.2), så udover de politisk ideologiske fællesstræk, bliver fællesskabet altså karakteriseret ved det at tilhøre et sted. Om at tilhøre et fællesskab udtrykker informant C:

I: Hvad med fællesskabet jer imellem?

C: Det er noget med en fælles sag. At man har noget der er større end en selv, som man deltager i samlet. Altså fællesskabet bliver vigtigere end det man selv lige går og roder med på en eller anden måde, og selvfølgelig betyder det ikke, at man ikke er sig selv nær, men man bliver ligesom en del af et større hele(...)

Her oplever informanten, at det at være medlem at et fællesskab gør, at opmærksomheden forskydes fra at være rettet mod individet til at blive mere holistisk præget. Dette er journalisten også inde på i hans observationer:

"Jeg oplevede meget under besættelsen på Dortheavej. Hele natten sad folk i nogle små grupper. Der sad nogle punkrockere i et hjørne, nogle autonomklædte i et andet hjørne, og nogle mindre outrerede rundt omkring. I det øjeblik at politiet rullede ind i gruppevognene, der fattede jeg ligesom hvad det er de har gang i, for der blev der simpelthen skabt en fantastisk samhørighedsfølelse. Vi løb oppe på 3 sal og så barrikaderede vi døren og så sad vi der sammen og ventede på at politiet kom og tog os. Jeg deltog ikke aktivt i nogle af de ting, der hindrede politiets arbejde. Men da politiet begyndte at komme op af trapperne og vi satte os ned og begyndte at synge pippi langstrømpe sange. Og jeg sad bare og var med, og helt automatisk blev jeg bare grebet. Når man sidder så mange mennesker og synger så er man fuldstændig ligeglad. Man er bare sammen om det her. Og det var helt fantastisk. Jeg skreg bare med, og synes det var den mest formidable fornemmelse. Det er noget af det der gør, at man godt kan forstå hvilken betydning det får for dem og hvordan de kan stå sammen. I det øjeblik der er krig (...)"

Her fortæller journalisten hvordan han selv oplevede sig som en del af et større hele, og hvilken fællesskabsfølelse dette gav. Han beskriver ligeledes det interessante element i, at fællesskabsfølelsen blev manifesteret i det øjeblik at politiet mødte op. Det, at der eksisterede et pres udefra var altså det element der gjorde, at de enkelte grupper rystede sig sammen til én stor gruppe. Om netop denne særlige observation fortæller journalisten videre:

"Det er et stort fællesskab i huset, men et stort fællesskab på en besynderlig måde(...). Hvis man bare sidder og slapper af en fredag aften, er der ikke de her store kollektive rammer. Det er dybest set som at gå i byen andre steder. Til gengæld kan man mærke, hvilket måske også er affødt af de seneste måneders krise, at når der er demoer og den slags ting, der har været en helt anden fællesskabsfølelse, for der er man fælles om at der noget at slås for. Der mærker man, at nogen som ikke aner hvem hinanden er, pludselig er pisse gode venner for et par timer ik. Altså det bedste som jeg har oplevet er, at der kører en bil forbi, og folk jubler kollektivt, smiler til hinanden. Bagefter går man ud i små grupper igen, men lige i øjeblikket var man én stor gruppe, for fjenden udenfor får en til at føle at så er man sammen. Det er altså når ham udenfor ser os som én stor gruppe, så ser vi også os selv som én stor gruppe, men det forsvinder hurtigt igen".

Billederne skal illustrere hvordan fællesskabet bliver til i kraft af modmagten.

Kilde: Politikken, offentliggjorte billeder.

Det interessante i denne observation er altså, at fællesskabsfølelsen bliver til i kraft af et pres udefra og der opstår således bånd på tværs af ellers opdelte grupper. Som journalisten beskriver, bliver folk venner i et par minutter, for herefter at vende retur til egne subgrupper. Man kan herud fra tolke, at der i miljøet eksisterer fællesskaber på flere niveauer. Informant F fortæller herom:

F: Altså når man går på gaden så er der fællesskab, eller når man laver ting sammen. Når jeg kom til festerne, så var der jo ikke på den måde et fællesskab andet end man havde det tilsammen at man kom i huset, fordi det er så forskellige mennesker der kom i Ungdomshuset. For mig har fællesskabet mere være noget vi har udadtil (...).

I: Så er det rigtig forstået at det du siger er, at fællesskabet bliver til udadtil eller?

F: Ja, det var ikke fordi der ikke var noget, men når du kom i Ungdomshuset så festede du med dine venner og de nye mennesker du møder. Det er jo alle steder sådan at du snakker med dem du kender, men det er klart at udadtil har vi skulle vise, at vi havde et stort fællesskab og at det ikke sådan lige var til at bryde igennem.

Her er informanten også inde på en oplevelse af, at fællesskabet eksisterer udadtil, og vigtigheden i at signalere dette til omverdenen. Med andre ord, beskrives der en opdeling af et fællesskab udadtil og indadtil, hvor informanten ikke har en oplevelse af det store fællesskab indadtil. Fællesskabet indtræder derimod i interne subgrupper. Det kan altså tolkes, at der er tale om fællesskab på flere niveauer. Netop dette var en ting jeg særlig fornemmede under mit møde med miljøet. Jeg mærkede en "ånd" af et slags overordnet fællesskab i huset, samtidig med at folk var organiseret i små grupper. Jeg observerede særligt en ung mand siddende alene. Han udstrålede en udsathed, men samtidig virkede det til, at han socialt inkluderedes. Det virkede således til at der var oprigtig plads til ham, selvom han umiddelbart ikke var organiseret i en sub-gruppe. Denne iagttagelse gav mig fornemmelsen af, at huset rummer en særlig "treenighed" af fællesskab, gruppering og individualisering. Der er plads til individualisering, samtidig med at man kan være en del af

fællesskabet på andre præmisser end det at være medlem af en gruppe. Den unge mand, jeg observerede, kunne altså sagtens opleve sig inkluderet i fællesskabet på sit niveau, selvom han reelt ikke var socialiseret i en gruppe (jf. afsnit 4.4.2) Man kan med andre ord indgå i huset, selvom man holder sig for sig selv. Om dette fortæller informant E:

"Man kan sagtens komme ind i huset og ikke være en del af noget som helst og alligevel være en del af det i lige præcis den kontekst som Ungdomshuset var"

Denne beskrivelse er samstemmende med ovenstående. Jeg tænker, at netop disse præmisser har særlig betydning for unge, der finder det vanskeligt at indgå i sociale relationer, men samtidig har brug for et fællesskab. Journalisten forholder sig modsat kritisk overfor fællesskabet, når han udtaler:

"Det indtryk jeg har fået er, at det er sådan meget små klatter af mennesker, der dybest set er ret ligeglade med hinanden, og ikke beskæftiger sig med hinanden. Så når jeg kommer derind og ikke kender nogle, men går rundt, jamen så er jeg vel bare ham den sære der går rundt og drikker nogle øl(...) I forhold til det gænge billede, og det billede som Ungdomshuset gerne vil profilere som det store fællessted, den holder ikke."

Journalisten har en kritisk observation af hvilke signaler Ungdomshuset sender contra det der reelt sker i huset, og påpeger altså her en divergens mellem fællesskabet som ideel og reel værdi (jf. afsnit 4.2.2). Fællesskabet er nærmere iagttaget som et grupperingsfællesskab, hvor der ikke er en særlig interaktion og interesse grupperne mellem. Denne observation og ovenstående empiri, kan således indikere, at der er tale om et latent fællesskab, der bliver manifesteret ved et ydre pres.

Hvis empirien endvidere analyseres ud fra en postmoderne¹³ optik, tyder det på, at der eksisterer en slags lokal fællesskabsfølelse, hvor individet kan integrere sig på egne præmisser. Denne fællesskabsfølelse præsenterer netop ikke nye grænser og forståelser at et fællesskab (Nielsen, Højholt, Simonsen 2004:174-175). Mange udviklingstræk peger i retning af at måden, hvorpå individet forpligter sig i organiserede fællesskaber, har ændret sig. I takt med blandt andet teknologiseringen af kommunikationsmidlerne ses tendenser til devaluering af både det lokale og fysiske rum. Tendensen er, at det moderne menneske jages af bevidstheden om, at opholdet et givet sted hele tiden kan sættes til diskussion pga. mobiliteten. Lokale fællesskaber splitter op, og nye former for fællesskaber opstår (ibid).

¹³ Postmodernisme kan defineres som en tilstand (tid) der afløser det moderne samfund. I specialet anvendes udtrykket fælles for de forskellige betegnelser; senmodernitet, højmodernitet, radikaliseret modernitet mm. Alle varianter har det til fælles, at de taler om en intensivering, større udbredelse og radikaliseret af karakteristika ved moderniteten (Dencik & Jørgensen 2003:10).

Fællesskabet i Ungdomshuset kan ud fra ovenstående ikke karakteriseres som et moderne fællesskab, da dette netop består gennem det fysiske nærvær og kommunikation. Man kunne dog tænke, at Internettet efter husets nedrivning, kunne blive starten på et nyt moderne fællesskabsfora. Debatfora, informationssider mm. som er fortsat, på trods af Ungdomshusets nedrivning, er vokset, men spørgsmålet er, om disse fællesfora ikke kun er for de ressourcestærke unge? Det viser sig netop i empirien, at det fysiske rum skaber en latent fællesskabsfølelse, og man kunne formode at denne bliver truet, hvis fællesskabet opløses i nye moderne fællesskabsformer? Det kan ud fra empirien tolkes, at der eksisterer et fællesskab på forskellige niveauer i huset, således at individet kan indgå i fællesskabet på egne præmisser. Det kan tænkes, at de nye fællesskabsfora der et opstået i kølvandet af Ungdomshusets nedrivning, ikke har denne mulighed og hermed går en vigtig social betydning i miljøets fællesskab tabt.

Sammenfattende bekræfter min empiri, at fællesskabet bliver manifesteret i kraft af en modstand udefra (jf. afsnit 1.1). Fællesskabet kan derfor karakteriseres som et latent fællesskab, ligesom fællesskabet har forskellige niveauer, hvor empirien viser, at der er mulighed for at indgå i et fællesskab på egne præmisser. Netop denne pointe anskues som særlig væsentlig for Ungdomshusets sociale betydning i forhold til marginaliserede/udsatte unge.

4.4.3 Den kollektive støtte og omsorg.

Det tredje tema omhandler den måde hvorpå der drages omsorg og støtte i huset. Både indenfor de enkelte grupperinger, men også på tværs af disse grupperinger og hierarkier. Jeg er altså interesseret i at analysere, hvorledes der udøves omsorg overfor hinanden på tværs af sociale strukturer. Informant E fortæller herom:

"(...) Altså det er et meget anonymt sted, hvor man slipper for at blive dømt på ting man har gjort tidligere. Så der var ligesom et forum hvor folk kunne tale om hvor "nederen" de synes alting var, og dele den oplevelse af en uhåndterbar verden. Det betød rigtig meget for mig, og jeg kunne se at det betød rigtig meget for andre også. Og der kan man sige at der var jeg så en af de ressourcestærke, der var med til at trække nogle af de knap så ressourcestærke i en mere stabil og bedre retning".

I denne fortælling fremhæves en oplevelse af hvordan man på tværs af ressourcer støtter og bidrager til at udvikle hinanden. Med andre ord kan brugerne/aktivisterne altså indgå som en slags rollemodeller for hinanden og som det fremgår af udsagnet, kan de ressourcestærke påvirke de mindre ressourcestærke i en bedre retning. Om det at udvise støtte på tværs af sociale strukturer fortæller informant C:

"(...) I og med vi har været rigtig meget i medierne så er der kommet rigtig mange unge folk til. Og det har vi ældre snakket meget om. Hvordan vi sørger for at de her unge mennesker ikke bliver for fulde, hvordan

sørger vi for at de ikke rønder ind i problemer. Så vi har snakket meget om hvordan vi skal forholde os til de her unge. At vi skal huske at snakke med de her folk, og forklare dem at de bare skal sige til hvis de har brug for hjælp, og de bare skal komme og spørge hvis der er noget de gerne vil, og prøver at inddrage dem så meget som muligt så på den måde prøver vi at tage ansvar for at de ikke kommer til skade”.

Udsagnet viser altså en oplevelse af, at den ældre gruppe varetager en slags omsorgsrolle overfor de nyankomne i Ungdomshuset. Informant E fortæller herom:

”Altså ungeren var jo ikke en døgninstitution, men der kom jo mennesker med voldsomme sociale problemer (...). Det som de unge mennesker søger, er at være i fred, og det var de i Ungdomshuset. Men jeg vil sige at vi også har gjort meget for at tage hånd om de her mennesker, og sørge for at spørge dem om hvordan de har det, hvad de har tænkt sig at lave og sådan nogle ting. Bliver folk så ligesom ved med og ”campe” i ungeren, så kan vi sige til dem at det kan de sgu nok ikke blive ved med, men ikke med den der; Nu skal du skride. Mere hvad har du tænkt dig at gøre og sådan en snak”.

Her fremlægges en oplevelse af, at de ældre taler med de nyankomne om deres livssituation. Informant E fortæller videre:

”Sidste år var der et arrangement, hvor der var rigtig mange helt unge mennesker helt ned til en 11-12 år, og der var specielt én som drak sig nærmest bevidstløs, hvor vi så prøvede at drage omsorg for den situation. Hun overnattede i ungeren, og jeg snakkede meget med hende dagen efter. Hun var løbet hjemmefra, og så prøvede jeg at tale med hende om, hvorvidt hun ikke skulle prøve at tage hjem igen. Den type omsorg, tror jeg ikke findes mange andre steder ude i byen på diskotekerne, koncertstederne og sådan noget”.

Ud fra denne beskrivelse bliver der altså udvist støtte overfor pigens situation. Informant D fortæller også herom:

”Altså der var nogle mennesker i huset, som var meget socialt belastet, som ligesom bare var der. Altså nogle som enten var psykisk syge mennesker eller andet, og de mennesker er mest af alt nogle der er der, fordi de kan være der og fordi at andre folk tolererer dem. Ikke så meget fordi folk passer på dem, men mest af alt fordi at der kan de få lov til at gå og være og ligesom være sig selv. Og der er godt nok enkelte situationer, hvor nogle har sat sig ned og sat sig meget ind i de her meget belastet menneskers situation(...)”.

Her bliver selve frirummet fremhævet som en støttende del, da huset repræsenterer et sted, hvor man kan få lov til ”være og ligesom være sig selv”, uden at der nødvendigvis skal samtales. Om dette fortæller informant C:

”Som udgangspunkt omgås vi bare hinanden, og man ved ikke hvem der har problemer og man spørger ikke så meget ind til hinandens problemer (...). Jeg har oplevet folk der først fortæller flere år efter hvad det var det egentlig skete i deres liv (...) Hvis folk kommer og leder efter en, og man ikke har lyst til at blive fundet, så siger man ikke, at vedkommende er i huset, men man siger til vedkommende at de skal ringe til de pårørende der leder efter dem. Det siger vi også til de unge under demonstrationerne. Vi kan spørge om de nu har ringet og sagt at de ikke er blevet anholdt, eller ramt af en gasgranat eller sådan nogle ting. Vi siger, at vi tvinger ikke de unge til at tage hjem til deres forældre, men prøver at motivere dem til at de vil kommunikere med dem. Men som udgangspunkt udleverer man ikke hinanden. Vi har også haft nogle, der er stukket af fra nogle institutioner, hvor de ringer og spørger efter de unge, og så siger vi at de er her, men at de ikke har lyst til at snakke. Det er vigtigt for at kunne stole på hinanden og at vi kan kalde der for et frirum. At folk ikke bliver udleveret eller proppet i næverne på en eller anden ekspert der ved, hvad der er bedst for dem”.

I denne beskrivelse fremgår en oplevelse af, at netop frirummet skaber plads til at undgå samtale, hvis den enkelte har brug for bare at være. Informanten fremhæver endvidere, hvordan man i huset støtter hinanden ved ikke at udlevere hinanden, netop da huset netop

er et frirum. Med andre ord fremhæver informanten altså en holdning, der afspejler et interaktionistisk syn på den måde, at individet er eksperten på egne problemer. Dette er Informant E også inde på, når hun påpeger hvordan individet selv kan finde løsninger på sine egne problemer:

"Der er også en aldersspredning som betyder meget. Det at man også møder folk der ligesom er kommet udover deres ungdomskrise, og uden at sidde og være bedre vidende. At man i det der aldersspænd kan se sig selv i en eller anden sammenhæng. Uden at blive en frelst hippie eks-punker. At man kan finde forskellige løsninger på tingene.(...) man får ukonstrueret mødt nogle forskellige menneskers forskellige løsninger på nogle af de samme problematikker som man selv står med... og det synes jeg er fedt. At jeg kunne se, jamen der var nogle der stort set drak sig ihjel. En af mine gamle venner fra huset døde sidste sommer helt sikkert pga. druk. Og så var der nogle der kom ind i huset og forsvandt igen, og som man så møder i far, mor, børn stilen, men også alle mulige mennesker der har fortolket hele det her miljø og hele den måde at stille sig på trods (...) og det er oplysende for mig. At man godt kan være revolutioner og musiker og pisse provokerende samtidig med at man har børn f.eks. ikk'. At det er en af de ting, som jeg tænker over. På den måde kan man spejle sig selv i andres måder at håndtere livet og finde løsninger på".

Her fremgår det altså, at den måde hvorpå den enkelte, gennem spejling af andre brugere/aktivister, kan finde løsninger i livet bidrager til den enkelte bruger/aktivists udvikling og problemløsning.

Empirien kan fortolkes ud fra socialt læringsteoretisk perspektiv på den måde, at de yngre lærer adfærd gennem "modelling"¹⁴. Forståelsen er, at læring finder sted gennem de sociale relationer, og individet herud fra udvikler sine kompetencer (Payne 2005:125). I empirien fremgår der, hvordan det at have rollemodeller kan bidrage til, at den enkelte, finder egne løsninger i livet. Dette er netop, hvad Albert Bandura påpeger, når han fremhæver, at et individs selfefficacy (jf. afsnit 1.4.) udvikles kognitivt og i det sociale samspil hvor rollemodeller kan være én af de faktorer, der bidrager til at udvikle selfefficacy. Dette da individet kan udvikle troen på egne evner, altså selfefficacy ved at observere andre mennesker og kan identificere sig med de, der har succes med at overkomme en udfordring eller nå deres mål. (Bandura 1997:3-8). Begrebet indgår iøvrigt i de perspektiverende overvejelser i konklusionen (jf. afsnit 1.4), og anvendes til at diskutere de empiriske fund op imod det Sociale Arbejds kontekst.

Empirien kan endvidere sammenholdes med et empirisk studie af ungdom og foreningsliv (Nielsen, Højholt & Simonsen 2004:126-127,199). Denne forskning peger på, at unge oplever den naturlige støtte og omsorg individerne imellem som et positivt element ved foreningslivet samtidig med, at foreningslivet opleves som et frirum fra det øvrige liv, hvilket er et væsentligt element og motivationsfaktor for det frivillige arbejde i foreningslivet

¹⁴Modelling er en form for social læring, hvor individet forstår og kopierer brugbar adfærd fra en værdifuld rollemodel (Payne 2005:120)

(ibid). Forskningens hovedpointe er, at de nye foreningsformer skal tilpasses de unges nye behov for at kunne overleve i det moderne samfund (ibid:191). Unges behov for foreningsfællesskab er forskelligt. For nogle unge er foreningsaktiviteten det væsentlige motivationselement, for andre unge er det det sociale netværk. Dette afhænger af foreningens placering i den unges ungdomsliv (ibid:198-201). Hvis jeg sammenholder disse forskningsresultater med dette afsnits empiri, og afsnittet om betydningen af netværksdannelse (4.4.1) er disse resultater samstemmende.

Sammenfattende viser empirien, at flere informanter oplever en støttende betydning i, at de ældre brugere/aktivister kan fungere som rollemodeller for de yngre. Det, at Ungdomshuset fungerer som et frirum, bliver ligeledes fremhævet af nogle informanter som et omsorgsfuldt element, samtidig med, at de ældre brugere tager et vist ansvar for de yngre i forhold til at drøfte hvordan de kan udøve omsorg for denne gruppe. På denne måde udøves der omsorg på tværs af sociale strukturer.

4.4.4 Afrunding af 3. del

Empiri indikerer, at Ungdomshuset har været netværksdannende for samtlige informanter, hvorudfra identiteten skabes og dannes, ifølge Jenkins social identitetsforståelse. Informanterne fremhæver netop netværksdannelsen som en særlig betydningsfuld del. En konsekvens ved Ungdomshuset nedrivning kan ud fra dette interaktionistiske analyseperspektiv være, at kan navnlig de udsatte unge der ikke formår at indgå i de nye fragmenterede sociale grupper på gadeplan således vil være truet i deres identitet og netværksfølelse.

Min empiri bekræfter endvidere Sociolog René Karpantshofs udtalelse om, at fællesskabet bliver til i kraft af modmagten. (jf. afsnit 1.1.) Fællesskabet kan ligeledes, ud fra flere af informanternes fortællinger, karakteriseres som et latent fællesskab, da dette er opdelt i små underfællesskaber, hvilket gør, at der kan være tale om et fællesskab på forskellige niveauer. Empirien peger på muligheden for at indgå i et fællesskab på egne præmisser, og netop denne pointe anskuer jeg som særlig vigtig social betydning. Analysedelen har ud fra et postmodernistisk analyseperspektiv endvidere analyseret, at Ungdomshusets fællesskab har haft en social betydning

Flere af informanterne beskriver desuden, at de ældre brugere/aktivister kan fungere som rollemodeller for de yngre, samtidig med at de ældre brugere tager et vist ansvar for den yngre del i forhold til at udøve omsorg for denne gruppe. På den måde praktiseres der

omsorg på tværs af sociale strukturer. Flere af informanterne peger endvidere på, at det at Ungdomshuset er et frirum, udgør en støttende betydning for den enkelte. Man kan således på baggrund af disse beskrivelser udlede, at der har været en særlig støttende omsorgsdel i Ungdomshuset, der udgør en social betydning.

4.5 Del 4. Ungdomshusets udviklende og dannende betydning.

4.5.1 Fascinationen af miljøet og Ungdomshuset som læringsrum.

Denne sidste analysedel vil belyse et tema, som særligt informanterne fremhævede. Den følgende empiriske fremstilling er således kun baseret på informanternes udsagn og indeholder altså ikke observationsempiri.

Det første undertema har taget form, da flere af informanterne gav udtryk for, at fascinationen af miljøet har haft betydning for deres tilknytning. Informant A fortæller:

I: Er det så rigtig forstået, at du søgte efter noget hvor Ungdomshuset var svaret, eller hvad var dit formål med din organisering?

A: Jamen det var det politiske for mig. Jeg var ung og jeg var meget idealistisk og retfærdighedssøgende, og så var der bare en fascination af det her miljø jeg ikke ved hvor kom fra. Jeg kan huske 18. maj, og jeg kan huske at min retfærdighedsfølelse var krænket ved at politiet skød på demonstranter f.eks. Og jeg kan huske at jeg på det tidspunkt da jeg var 13 var fascineret af det. Og mine forældre er ikke politiske interesserede eller jeg er ikke vokset op med venstreorienterede forældre. Mine forældre er politiske flygtninge fra Latinamerika, men jeg er ikke vokset op med kommunistiske slagsange, boet i kollektiver. Den er bare kommet undervejs. Og jeg kan huske at jeg engang så et program om børnehuset, og blev bare draget af det. Jeg kunne forholde mig til måden folk så ud på.

I denne beskrivelse har informanten altså oplevet at være draget af miljøet. I fortællingen fremgår at selve fascinationen af miljøet, eksisterede hos informanten nogen tid inden personen blev del af miljøet. Informant F fortæller herom:

I: Hvad var dit formål med at komme i huset?

F: Altså jeg vil gerne engagere mig politisk, og lære noget mere om den form for politik. Jeg er meget fascineret af miljøet og anarki, og det er mit livssynspunkt generelt. Det har været med til at finde ud af hvordan jeg står.

Her fremhæves det ligeledes, at incitamentet til at komme i huset har været en fascination af et miljø, som informanten kunne identificere sig med. Informant D udtrykker i den forbindelse:

"Altså lige i starten når folk kommer herind, så bliver folk meget tiltrukket af det der med at her behøver man for eksempel ikke at have kort hår, så det der oprør (...) det kan så gå hen og blive et lidt mere fattet oprør, hvor de prøver at rette deres energi hen imod noget andet. Så man kan stadig være punk, og også være noget andet, og det er godt at lære".

I denne beskrivelse er fascinationen mere rettet mod et slags oprør. Informanten har en oplevelse af, at ønsket om oprør bliver indfriet ved at blive en del af miljøet. Dette bidrager

til at udvikle et mere konstruktivt oprør, der fungerer som læringsrum for den enkelte.

Dette er informant C inde på:

"(...) Når jeg tænker tilbage, så ville jeg slet ikke være blevet den samme hvis jeg ikke var kommet i huset. Der er rigtig mange ting jeg har lært mig selv og andre i forhold til at være en del af noget der var større end mig selv. Være en del af noget der tiltrækker så mange forskellige mennesker der engagerer sig. Folk kommer jo ikke fordi det er et tvunget aktiveringsprojekt, Folk kommer fordi de vil. Man bliver tvunget til at tænke udenfor rammer. Hvis jeg ikke var kommet ind i det her miljø, så havde jeg aldrig lært det der med at turde at prøve noget nyt. Noget man aldrig har prøvet før. Ikke at være bange for at spørge folk om hjælp. Nu vil jeg gerne lave et arrangement, og så gør man det, og det er ikke for sin karriere eller egen vindings skyld, men at man er klar til at dele ud. Når jeg laver noget er det vores og ikke mit eller dit. Det er en hel anden måde at tænke på end i samfundet. Det er det med fællesskabet".

Her udtrykker informanten en oplevelse af, at Ungdomshuset har bibragt hende læring og udvikling af nye kompetencer og sider af sig selv. Ungdomshuset har altså været et afgørende element i vedkommendes dannelses- og læringsproces. Informant A udtrykker ligeledes dette:

"Altså helt konkret kan man sige at miljøet omkring Ungdomshuset er meget baseret på at man gør de ting man gerne vil indenfor nogle rammer man selv skaber, så længe der er plads til andre. Det kan godt være at det lyder som om man prøver at gøre det hus til mere end hvad det var, men altså Ungdomshuset har gjort mig til det menneske jeg er. Jeg har lært at arrangere og afholde demoer, sætte shows op. Jeg har fået meget praktisk erfaring med i rygsækken. Jeg har overvejet at søge ind hos kaospiloterne, for jeg skal måske være igangsætter. Det er det jeg kan, det er det som jeg har lært. Jeg har lært at se mulighederne i ting, og starte noget op fra ingenting. Hvor mange andre mennesker ikke er vant til det, fordi man er vant til faste rammer."

Informanten giver udtryk for en oplevelse af, at Ungdomshuset har bidraget til dannelse og udvikling på den måde, at vedkommende har lært at se muligheder og tænke i alternative løsninger. Faktisk samtlige informanter udtrykker, at Ungdomshuset har bidraget til udvikling. Informant F fortæller:

F: Det er klart, at den lyst jeg har til at være en del af noget, den dør jo ikke bare fordi Ungdomshuset dør. Den vil nok fortsætte. Det at Ungdomshuset blev ryddet har bare fået mig til at tænke mere over hvordan jeg vil engagere mig politisk.

I: Så hvad har du fået inde i Ungdomshuset?

F: Jeg har faktisk fået alt, for hvis jeg ikke kunne komme i Ungdomshuset kunne jeg ikke se alternativer. Hver gang jeg hører noget så stoler jeg ikke blindt på det. Der kan altid være alternativer, fordi Ungdomshuset var modkultur (...) Da jeg fandt ud af at anarkisme var en politisk orientering, det var sådan en helt ny verden der åbnede for mig. At der faktisk var nogen, der havde sat ord på alle de her ting, som jeg bare gik rundt og følte.

Denne informant har også en oplevelse af, at Ungdomshuset har bidraget til at kunne se muligheder og alternativer, men også til en afklaring af egen politiske holdning og til en i øvrigt kritisk stillingtagen. At Ungdomshuset har bidraget til en politisk holdningsposition er informant A også inde på:

"(...)Jeg blev også meget inspireret af nogle af dem der havde været der længere tid end mig. De havde noget mere udviklet ideer om samfundet og det var der jeg stiftede bekendtskab med ordet vegansk. I starten vidste jeg ikke hvad det var, men der blev rykket ved nogle ting hos mig, og ja jeg elsker dyr jeg kunne da aldrig finde på at spise noget der har med dyr at gøre. Rent politisk ville jeg også gerne tage det standspunkt."

Informanten udtrykker her, at Ungdomshuset har påvirket personen rent menneskeligt og politisk. Informant E har ligeledes fokus på, hvordan Ungdomshuset har bidraget til både politisk og menneskelig indsigt og udvikling:

I: Hvilken rolle havde Ungdomshuset i dit liv, og hvad fik du personligt ud af at komme der?

E: Jamen det er jo det der bliver så varvittigt sat på spidsen lige i øjeblikket ikk'. Fordi at jeg er kommet i huset i over 10 år, og det at det lige pludselig ikke er der, gør mig virkelig opmærksom på hvad jeg har haft. Og med det sagt, så har jeg sgu nok ikke lige tænkt over det før denne konflikt er blevet tilspidset. Men det at jeg har haft er et sted hvor jeg kunne møde mine venner og et sted hvor jeg kunne udleve mine idéer om dit og dat. Der var rum og mulighed for det der. Det har været et sted hvor jeg har kunnet eksperimentere med mig selv, med identitet og hvad jeg vil bruge min tid på (...) For mig har det været et samlet sted hvor jeg har kunnet få afløb for en masse kreativ energi (...) Det har også været en politisk skoling på en eller anden måde.

I: Ok... så det jeg hører dig sige, er det at det har bidraget til en form for selvudvikling eller?

E: Ja, bestemt. 100 procent. Jeg har virkelig svært ved at adskille mig selv fra Ungdomshuset, og sige hvad huset har betydet for mig. Mit liv er blevet så blandet sammen med huset at jeg ligesom slet ikke ville have været klar over, hvor jeg ellers ville ha været, hvis jeg ikke havde haft huset. Så man smelter ligesom sammen.

Her udtrykker informanten altså tillige en oplevelse af, at Ungdomshuset har haft afgørende betydning for vedkommendes dannelse, og udviklingsproces. Informant D udtrykker:

"Altså i starten var det faktisk mere sådan et aktiviststed, hvor jeg var der mere om dagen end jeg var der en fredag eller lørdag aften. Og hvis jeg var der, var det mere med at stå i baren. Der lærte jeg meget. Jeg var sådan et sted i mit liv, hvor jeg godt kunne mærke at jeg ikke havde fået særlig meget individualitet med hjemmefra. Jeg vidste også godt at der var mange ting der var svært for mig, og det blev nærmest til et projekt for mig at udfordre dette i huset".

For informanten blev huset altså et forum for selveksperimenteren. At Ungdomshuset således kan anskues som et lærings- og udviklingsrum giver informant D udtryk for:

"Altså man ligesom sige, at folk har alle mulige forskellige dagsordener for hvordan de gerne vil socialisere, og det er også det der er så fedt, for man bliver nødt til hele tiden at være i forandring, for alle de her forskellige grupper de prøver ligesom at skubbe til hinanden. Det er jo ikke fordi der er nogle der sådan er perfekte, ideologiske, i forhold til hinanden. Så selvom folk er enige, så kan folk også godt være ragende uenige, og føle sig provokerede i forhold til hinanden. F.eks. har nogle af de gamle besættere svært ved de separatistiske arrangementer som den feministiske gruppe holder. Ja, så alle de forskellige minoriteter de skubber ligesom til hinanden. Det gør at folk ligesom rykker sig hele tiden (...)"

Informantens oplevelse af hvordan de forskellige minoritetsgrupper i Ungdomshuset bidrager til, at "folk" rykker sig i forhold til hinanden, er interessant for nærmere diskussion. Jeg vil ud fra ovenstående empiriudsagn, rejse en diskussion af hvordan spørgsmålet om mangfoldighed kan forstås, alt efter hvilken optik, der anlægges.

I informantens oplevelse kommer den meningsdannelse til syne, at mangfoldighed bidrager til at udvikle nye forståelser, der i sidste ende kan bidrage til udvikling hos det enkelte individ. Set med andre briller kan man forholde sig kritisk til spørgsmål om mangfoldighed ved at spørge, hvor stor mangfoldighed der dybest set præsenteres i

Ungdomshuset? Finder udviklingen ikke sted indenfor nogen bestemte præmisser og rationaler, og er dette så egen fri udvikling eller et resultat af en bestemt værdiladet påvirkning? Når "brugertypen" kan karakteriseres som forskellige, men dog ens i værdier og til en vis grad i udtryk, kan man forholde sig kritisk til spørgsmål om, hvorvidt Ungdomshuset kan betragtes som et læringsrum, eller om det mere er udtryk for et dannelsesforum ud fra bestemte præmisser? En kritisk videnskabsteoretisk tilgang vil interessere sig for hvilken magt og skjulte interesser der ligger bag disse bestemte præmisser, som gør, at der, sat på spidsen, kan være tale om indoktrinering frem for udvikling. Når de "nye" Ungdomshusbrugere må indgå under de præmisser, som dem der har magten (de ældre brugere) har opstillet, hvordan kommer mangfoldigheden så til udtryk? - Og kan der være tale om mangfoldighed, når der sker eksklusion fra et miljø hvis majoritetens/magtens værdier ikke følges? Med denne diskussion er hensigten ikke at negligere informanternes egne oplevelser af udvikling, da det netop er disse der er i centrum for dette studie og dets videnskabsteoretiske tilgang. Det er nærmere et forsøg på at diskutere sidstnævnte empiriudsagn op imod en kritisk stillingtagen ud fra et kritisk videnskabsteoretisk udgangspunkt.

Men hvordan kan empirien analyseres nærmere ud fra en post(sen)moderne teoretisk kontekst? Socialpsykologen Thomas Ziehe taler om sekularisering, når han påpeger, at der i det moderne samfund er sket en ophævelse af tidligere traditioner, værdier og normer. Ziehe argumenterer, at *"overleverede værdisystemers behov og handlingsstyrende kraft synes at være ødelagt på irreversibel måde"* (Ziehe 1983:25). Han mener, at sekulariseringen endegyldigt har nået vores hverdag, og også vores psyke. Traditionsødelæggelsen ses som en kulturfrisættelse, altså en frigørelse af muligheder, således at det enkelte individ får nye muligheder for at tyde, vælge og danne sig selv (ibid). Han argumenterer for, at disse muligheder, gennem frisættelsen af traditionerne, gør, at identitet ikke længere erfares som noget overtaget, og dermed fastlagt. Identiteten kan nu afprøves, forandres, stiliseres og leges med. Det er dog en væsentlig pointe hos Ziehe, at den kulturelle frisættelse skaber nye områder for ekspropriationens mekanismer, og det er især ungdommen, som oplever, hvor gennemtrængende og anmassende realiteten er (ibid:34). Den sociokulturelle frisættelse medfører ikke en situation hvor den unge bare kan føle sig fri, men den unges nye muligheder medfører forventninger og selvansvar. Det kan efterlade den unge en følelse af at skulle blive til noget, et stort forventningspres og et stort ansvar for sig selv og sin egen udvikling (ibid 35-36). Dette paradoks de unge står

midt i, som konsekvens af sekulariseringen, kalder Ziehe et kontigensproblem. Jo flere muligheder jo mere frihed og dermed jo større usikkerhed og manglende fast grund. Det kan endvidere tvinge den unge til hele tiden at foretage indholdsmæssige reformuleringer af egne identitetsplaner. For de ældre kan dette se ud som en helt inkonsekvent holdning hos den unge, der kan skifte mellem politiske standpunkter og stil, men det er imidlertid nærmere et udtryk for individets søgeprocesser (ibid:56).

Ifølge denne forståelse af ungdommens præmisser for identitetsdannelse, kan informanternes selveksperimenteren, og deres fascination af Ungdomshusmiljøet altså forstås som en søgen efter at finde sit eget ståsted. Samfundets krav og præmisser gør altså, at ungdommen nu søger miljøer, hvor de kan eksperimentere/udvikle sig selv uden at være bundne i traditioner, normer og værdier. Oprøret kan være et udtryk for, at ungdommen netop bliver klemmt i paradokset (kontigensproblemet). De ønsker at frigøre sig og finde et frirum, hvor forventningspresset ikke er så stort som i det øvrige samfund.

Sociolog Anthony Giddens behandler ligeledes dette når han peger på, at senmoderniteten stiller krav til det refleksive individ og den refleksive handlen, da traditioner og sædvaner ikke længere nedarves, og dermed heller ikke bestemmer vores normer eller måder at handle på (Giddens 1996:10). Han påpeger, at moderniteten skaber forskel, udelukkelse og marginalisering på den måde, at moderne institutioner indgyder håb om emancipation, men samtidig skaber de mekanismer, der gør det muligt snarere at undertrykke end at realisere selvet (ibid:11). Giddens påpeger, at "*selvets refleksive projekt*" i senmoderniteten derfor er en proces, der er en grundlæggende dynamik i selve dannelsen af identiteten. Den enkelte skaber, gennem refleksive aktiviteter, så at sige en forståelse af sin egen historie og en mulig fremtid. Individet konstruerer og rekonstruerer altså sin selvopfattelse i lyset af impulser fra omgivelserne og det er denne refleksivitet og foranderlighed, der er typisk for den moderne selvidentitet. Hver gang den enkelte træffer et valg, er det endvidere forbundet med en livsstil, med bestemte rutiner. Det er desuden herigennem Giddens påpeger, at refleksiviteten altså er identitetsdannende for mennesket (Borggard 2007). De unges valg af livsstil og deltagelse i Ungdomshusmiljøet kan således, ud fra denne forståelse, ses som den enkeltes refleksive projekt.

Ifølge professor og centerleder i Center for Ungdomsforskning (CEFU) Birgitte Simonsen, er det desuden især ungdommen, der er i farezonen for ikke at kunne leve op til senmodernitetens pres, da det er i denne fase de store valg træffes og sætter scenen for den enkeltes tilværelse og selvopfattelse. Det er den fase, hvor den samfundsmæssige

sortering og differentiering finder sted (Simonsen 2002:30-31). At forstå de unges organisering i Ungdomshuset kan altså være et udtryk for, at de ikke ønsker at blive påvirket af post(sen)modernitetens krav, men ønsker et miljø, hvor de kan agere på egne præmisser uden samfundets forventningspres. At der er et frirum til at den unge på egne præmisser kan udforske sig selv uden samfundets forventningspres er netop, hvad der bliver nævnt i empirien som et vigtigt element i deres udvikling og dannelse.

Sammenfattende fremhæver empirien, at fascinationen af miljøet er særlig betydningsfuldt. Samtlige informanter udtrykker, at Ungdomshuset har bidraget til udvikling og dannelse. Flere informanter vægter at have brugt huset som selvudviklingsprojekt, mens andre oplever, at huset har bidraget til menneskelig og politisk afklaring og udvikling. Når flere informanter fremhæver, at frirummet har været årsag til denne udvikling, kan det tolkes, at de unge har søgt væk fra post (sen)modernitetens forventningspres.

4.5.2 Livet efter Ungdomshuset. Ny identitet?

Når samtlige informanter i ovenstående tema fremhæver, at Ungdomshuset har haft betydning for deres udvikling og dannelse synes det oplagt at se på livet efter Ungdomshuset. Flere af brugerne fremhæver en bekymring for de unge, der nu ikke får mulighed for at opleve Ungdomshuset. Informant F udtrykker:

I: (...)hvad er så konsekvenser ved at huset ikke er der længere?

F: Jeg er enormt bange for, at folk bliver så splittet, og er bange få at folk ikke kan finde ud af hvem de er, for det har jeg jo fundet i huset, og min politiske overbevisning. Jeg kan godt lide ballade, men synes ikke vold er fedt f.eks. Det har jeg fundet ud af. Det der med, at jeg rendte rundt i Kalundborg, og bare kunne mærke at det her synes jeg ikke om, men ikke vidste hvad jeg så syntes om, for jeg havde ingen ide om det. Jeg fik ikke noget at vide i folkeskolen om, at man kan tænke på en anderledes måde. Altså skal alle de folk der kommer efter mig, skal de bare gå rundt i rodløshed, og ikke kunne sætte ord på de ting de føler?

Her udtrykker informanten en bekymring for, hvorvidt de efterfølgende ungdomsgenerationer nu ikke får tilbudt de samme muligheder. Herunder en bekymring for om unge, der har samme behov som vedkommende selv nu skal gå rundt i en tilstand af rodløshed, hvis de ikke kan finde miljøer hvor de passer ind. Informant E er ligeledes inde på dette:

"(...)Hvor fanden var jeg selv endt. For da jeg begyndte at komme i Ungeren, da var jeg selv totalt nedadgående. Og hvad der har været med til at få mig i en anden retning det ved jeg sgu ikke. Men jeg tror, at det at opleve at folk de tager uddannelse samtidig med at de får lavet tatoveringer og piercinger. Den sammensmeltning af de ting, det anskueliggjorde min fremtid. Og det er jo frygtelig trist, at de børn og unge der har brug for det nu, at de ikke kan få det".

Her er informanten inde på, hvordan hun selv var "nedadgående" i sin trivsel, da hun blev en del af det miljø som bidrog til hendes udvikling. Hun udtrykker en tristhed omkring at andre børn og unge i samme situation, nu ikke får samme mulighed. Informant D fortæller:

I: (...)Kan jeg måske spørge på den måde, at hvad efterlader det dig nu, et sted som har taget meget af din tid og liv tidligere?

D: Jeg vil sige, at jeg havde det ret afslappet med det lige indtil huset var væk, og jeg kom ned på den tomme grund, og nu var Ungdomshuset der bare ikke længere, og det var nok der at alle mine frustrationer væltede op i mig. Jeg har mere tænkt, at jeg synes det er en skam for de kommende generationer, fordi de ikke får den mulighed med huset som jeg fik. Og det er en skam for alle de mennesker som stadig fik rigtig meget ud af at være derinde.

I: Ja, for så kunne vi måske tale mere generelt. Hvilke konsekvenser ser du det har?

D: Det er meget forskelligt. Det betyder at de bliver nødt til at lægge deres liv om, for de er nødt til at søge andre steder hvor de kan lave deres aktiviteter, og lige pludselig skal de ind i en kommerciel kultur som de slet ikke ønsker. For lige pludselig bliver de fanget af hele trædemøllen ikk', og så er de lige pludselig ikke autonome mere vel. Og det er jo i bund og grund det, man er, når man er i Ungdomshuset. Fordi man ligesom fungerer uafhængigt og selvstændigt udover det normale samfund ikk'. Og jeg tror at for nogle mennesker så er det hele deres liv der ryger, og for nogle mennesker så er det måske bare lidt et spørgsmål om omstrukturering.

Her udtrykker der et andet fokus, vedrørende de unges manglende mulighed. Det at Ungdomshuset ikke længere eksisterer, gør, at den unge skal definere sig selv på ny. Når en væsentlig identitetsmarkør er væk, stiller det altså nye krav til den enkelte. Informanten har en oplevelse af at der er forskellige konsekvenser på den måde, at for nogle er det et spørgsmål om omstrukturering i livet, og for andre er det "hele deres liv der ryger". Informant A er også inde på dette:

"Altså jeg synes det er meget svært lige nu. Jeg deler det sådan lidt op ved konsekvenser for mig personligt og konsekvenser for bevægelsen. Jeg har tænkt meget på det. Konsekvenserne for mig personligt er svært, for hvis du spørger hvem jeg er, så er det nå jamen x, hun er Ungdomshusaktivist. Man har ligesom sådan et label og i kraft af at Ungdomshuset det var dér jeg følte mig hjemme. Nu når Ungdomshuset det ikke er der mere, så står jeg lidt ved en skillevej ved, at der var noget der var. Nu skal jeg finde ud af at definere hvad jeg nu er når Ungdomshuset er væk. Det ved jeg ikke. Jeg kan ikke se mig selv i en ny bevægelse for et nyt Ungdomshusaktivist. Det vi har kæmpet for, er for at løse situationen. Det nye hus skal defineres af de nye unge i bevægelsen, og så skal jeg hjælpe med den erfaring jeg har. Vi er en lille gruppe som er startet noget kreativt tryk op, og vi vil stadig arbejde lidt for miljøet, og så havde jeg tænkt mig at. Ungdomshuset har en bogbutik ude på Christiania, og så havde jeg tænkt mig at være med der".

Her oplever informanten Ungdomshusets nedrivning som en skillevej, hvor informanten netop formulerer en oplevelse af, at skulle definere sig selv på ny. Informant C er også inde på dette når hun svarer på spørgsmålet om situationen efter nedrivningen:

"Ja, det er svært for det er så tæt på. Men der sker jo alt muligt, og alle mulige har gang i alle mulige ting. Jeg føler meget det her som sådan en overgangsfase, og aner ikke hvad det fører med sig. Jeg har ikke været nede og kigge på grunden endnu. Jeg har det som om at der er 10 af mine tætteste venner der er døde og det er ikke engang mine bedste venner, det er hele min base. Det kunne ligeså godt være mine forældre eller et eller andet som får ens liv til at give mening, som man altid kan falde tilbage på, og det er det der er væk. Jeg har ikke tudet i dag, men jeg tudede hele dagen i går og det kommer også igen. Så altså jeg ved slet ikke hvad der sker(...). En ting er at min fortid er væk, men min fremtid er åben nu eller hvor er min plads. Jeg ved ikke hvor jeg hører til. Det er rigtig svært. Det er alle der har det sådan".

I ovenstående fortælling udtrykkes ligeledes en situation, hvor informanten skal finde sig selv på ny. Hermed opleves nedrivningen af Ungdomshuset som en symbolsk overgangsfase.

Billederne illustrerer den følelsesmæssige konsekvens af nedrivningen af Ungdomshuset.

Kilde: bt.dk, Politikken.dk, offentliggjorte billeder.

Hvis disse empiriske fremstillinger skal forstås, som tidligere, i en post(sen)modernistisk sammenhæng, (jf. afsnit 4.5.1) kan det betyde, at de unge vender tilbage til nye søgeprocesser, når de skal definere deres identitet. Deres refleksive projekt bliver således på ny udfordret i forhold til at træffe valg. I forhold til de krævende søgeprocesser og selvorienteringen kan det diskuteres, hvorvidt der er nogle unge der vil udgøre en såkaldt risikogruppe. Unge der ikke besidder den nødvendige kapital til at mestre disse søgeprocesser, og refleksive selvforvaltende handlinger, og disse unge må altså siges at udgøre en risikogruppe (Simonsen 2002:31). Med andre ord, kan nogle unge klare presset og de stadige omskiftelser og nyudviklinger, da de har udviklet en grundlæggende identitetskerne. Andre har svært ved at nå dertil. Deres søgeprocesser fortsætter med at være diffuse, og deres identitetskerne er for usammenhængende, og det er dem den engelske sociolog Scott Lash betegner som senmodernitetens "refleksive tabere". De kan ikke klare den refleksivitet og selvforståelse der er nødvendig for at styre selvorienteringen (ibid:35-36). Når en informant udtaler at: *"for nogle være et spørgsmål om omstrukturering, for nogle er det hele livet der ryger"* kan dette fortolkes ind i denne forståelse. Når empirien tillige fremhæver en bekymring for de unge, der ikke længere får mulighed for Ungdomshuset som læringsrum, kan dette ud fra ovenstående forstås som at de unge ikke får adgang til at få udviklet væsentlige ressourcer, for at kunne begå sig i det post(sen)moderne samfundet med de krav det stiller. Den udvikling som informanterne påpeger at de har oplevet i Ungdomshuset, kan altså ses som et afgørende element i at udvikle den identitetskerne der er afgørende i den selvforvaltende proces af de nutidige krav.

Når en informant fremhæver, at for nogle er det *"hele livet der ryger"*, fremgår der endvidere her en oplevelse af at hele identiteten mistes. For Marianne Gullestad er det dog

væsentligt at skelne mellem identitet, selvet og rolle på den måde, at moderne mennesker har mange identiteter, både samtidig og i forskellige situationer. Identitet og selvet er altså forbundet med roller (Gullestad 1996:25-27). Ifølge Gullestad giver modernitetens sociale differentieringer øgede muligheder for rolledistance og således kan den enkelte altså være noget mere end de roller personen spiller. Hun påpeger derfor en bevidsthed om selvet gennem at skabe et rum, som gør det muligt for individet at indtage og tilegne sig nye roller frem for bare at befinde sig i dem (ibid). I denne forståelse, kan det altså være afgørende for brugerne/aktivisterne at tilegne sig nye roller, således at identiteten ikke er afhæng af én bestemt rolle.

Sammenfattende indikerer min empiri to væsentlige konsekvenser af Ungdomshusets nedrivning. Flere informanter oplever en problematik og bekymring for, at de unge der har behov for Ungdomshuset som læringsrum ikke finder andre miljøer af socialisere/begå sig i. Empirien beskriver en anden konsekvens ved, at de unge skal konstruere sig selv på ny og hermed kan risikere identitetsforvirring. I en post(sen)moderne analytisk kontekst er det diskuteret, hvorvidt dette forårsager øget sårbarhed, særligt hos udsatte unge.

4.5.3 Afrunding af 4. del

Empirien i denne analysedel viser, at flere af informanter oplever en fascination af Ungdomshusmiljøet. Samtlige informanter oplever, at tilknytningen til miljøet har bidraget til udvikling og dannelse, hvor et par informanter vægter at have brugt huset som selvudviklingsprojekt, mens andre oplever at have rykket sig menneskeligt og være blevet politisk afklaret. Når jeg herud fra tolker, at Ungdomshuset har været identitetsskabende (hvilket iøvrigt bekræftes ud fra de empiriske fund i de analysedel 2 og 3), bekræfter dette samtidig informanternes oplevelse af, at de skal rekonstruere dele af en ny identitet eller selvforståelse efter Ungdomshusets nedrivning. Den anden konsekvens informanterne vægter er, at unge der har behov for samme oplevelser i miljøet, nu ikke får denne mulighed. Med dette fremhæves det altså en bekymring for de unge, der havde haft brug for Ungdomshuset som læringsrum ikke søger eller finder andre forumer for dette. Enkelte unge kan således være i risiko for ikke at modtage støtte til identitet og udvikling gennem miljøet, og således været truet i sin udvikling. Ud fra en post(sen)modernistisk (interinstitutionelt analyseperspektiv) er der risiko for, at den unge ikke får udviklet den identitetskerne der gerne skal etableres for at individet kan mestre de stadigt stigende krav til selvorienteringen.

5 Konklusion og perspektivering til Socialt Arbejde

5.1 Casestudiets resultater

Fremlæggelsen af casestudies konklusion vil være baseret på en besvarelse af følgende hovedproblemformulering:

Jeg vil undersøge Ungdomshusets betydning, herunder om Ungdomshuset har forebygget og afhjulpet sociale problemer og dermed bidraget til social inklusion af marginaliserede unge.

Der kan først og fremmest konkluderes, at Ungdomshuset har haft en anerkendende betydning, da empirien viser, at individet oplever sig socialt værdsat, hvilket er en af tre væsentlige anerkendelsesformer i Axel Honneths anerkendelsesteori. Empirien viser også, at den anerkendelsesform der omhandler privat og kærlighedssfæren bliver opfyldt i huset, hvilket kan hænge sammen med, at samtlige informanter oplever Ungdomshuset som netværksdannende. Af empirien fremgår endvidere, at det at Ungdomshuset har været under pres (og efterfølgende er blevet nedrevet), kan have den virkning, at den enkelte ikke oplever sig retslig anerkendt, hvilket fremkalder anerkendelseskampe som igen kan føre til højere grad af organisering i huset. Dette er netop hvad der fremgår i den empiriske beskrivelse. Empirien bekræfter endvidere, at fællesskabet netop bliver manifesteret gennem modmagt og det er i konfrontationerne med systemet, at fællesskabet særligt kan mærkes. På baggrund heraf, dokumenter empirien er der derimod er tale om et latent fællesskab, hvor den enkelte bruger/aktivist kan indgå i på egne præmisser, og således opleve sig inkluderet uden at være reelt inkluderet. Netop denne pointe fortæller noget om hvordan Ungdomshuset har bidraget til social inklusion af unge, som ikke har ressourcer til at indgå i manifesterede fællesskaber.

Det viser sig altså, at Ungdomshuset udover en anerkendende betydning, også har en mere specifik social betydning. Den ældre gruppe har en social funktion i huset ved at drage omsorg og støtte overfor den yngre del samtidig med at fungere som en slags ikke fordømmende rollemodeller. I Ungdomshuset eksisterede der et altså er socialt miljø, der nu, efter nedrivningen, viser sig gennem fragmenterede grupper på gadeplan. Det kan diskuteres hvorvidt det har konsekvens af, at det kun er de ressourcestærke, der indgår i disse såkaldte "nye grupper", og at de udsatte unge, således er overladt til sig selv?

Empirien dokumenter netop dette gennem flere fortællinger om udsatte brugere/aktivister, der ikke rummes i de ny socialiserede grupper, og nu er overladt til sig selv. Empirien påpeger, som anden konsekvens, at Ungdomshusets nedrivning kan forårsage en større skævvridning på den måde, at de radikaliseret bliver mere radikaliseret og de udsatte/svage unge blive yderlig marginaliseret.

Når jeg endvidere kan konkludere, at Ungdomshuset, udover en social og anerkendende betydning, har haft en udviklende og dannende betydning, er det, da faktisk samtlige af informanternes fortællinger fremhæver dette træk som noget særligt ved huset. Flere informanter fremhæver samtidig tabet af dette som den alvorligste konsekvens ved Ungdomshusets manglende eksistens, da der vil være unge der nu ikke får mulighed for at have Ungdomshuset som lærings- og dannelsesrum. Flere informanter oplever, at den unge skal rekonstruere en vigtig del af sin identitet efter Ungdomshusets nedrivning. Jeg har ud fra en post(sen)modernistisk diskussion heraf påpeget, at dette kan være særligt sårbart og problemfyldt for nogle unge, specielt for de unge som har anvendt Ungdomshuset med det formål at opleve et frirum fra et pres "udefra". Det er altså sammenfattende ud fra disse empiriske fund, studiet bekræfter, at Ungdomshuset kan anskues som en vigtig identitetsmarkør for de unge. Nogle informanter fremhæver, at de, inden de blev tilknyttet Ungdomshuset, oplevede sig stemplet og var i dårlig trivsel. Det at opleve sig som "ikke-afvigende" i Ungdomshuset har altså stor betydning for den enkeltes bruger/aktivists trivsel.

Ovenstående fortæller at Ungdomshuset har haft en stor betydning for den enkelte. Dette kan dette sættes i relation til hvorvidt Ungdomshuset har bidraget til at forebygge/afhjælpe sociale problemer og social inklusion af marginaliserede unge. Mine teoretiske analyser peger på vigtigheden for det enkelte individ ved at opleve anerkendelse. Analyseresultaterne peger endvidere på, at Ungdomshusets sociale betydning er identitetsskabende for den enkelte og at den udviklende og dannende betydning kan ruste det enkelte individ til at begå sig i det senmoderne samfund. Ud fra disse teoretiske fortolkninger fremgår det implicit, hvordan Ungdomshuset har en forebyggende effekt på sociale problemer, netop da de unge har fået tilført ovenstående ressourcer. Empirien viser desuden, at flere af informanterne har en oplevelse af, at der ikke eksisterer et alternativ til Ungdomshuset. Hvad enten de er ekskluderet fra andre samfundstilbud, eller lader sig selv ekskludere, kan der træde en afvigelsesproces i gang, hvilket kan bidrage til at aktualisere sociale problemer.

Det tyder altså på, at de unge der oplever sig ekskluderet fra samfundets øvrige tilbud, netop har oplevet sig socialt inkluderet i Ungdomshusets miljø. Når empirien indikerer at henholdsvis udseende og værdier fungerer som inklusionskodeks, kan netop disse være eksklusionskodekser i andre miljøer. Empirien bekræfter endvidere, at en nogle af Ungdomshusets brugere kan kendetegnes som særlig udsatte, hvilket også indikerer at vi har med et hus at gøre, der altså har haft forskellig betydning alt efter hvilke bruger/aktivist "type" der er tale om. Unge, som kan være ekskluderet fra andre samfundstilbud, eller lader sig ekskludere ud fra forskellige årsager, vil altså opnå en forskellig oplevelse af støtte i Ungdomshuset. For de marginaliserede/udsatte unge, bidrager Ungdomshuset således til social inklusion og forebyggelse/løsning af sociale problemer, hvor Ungdomshuset kan bidrage til en højere grad af selvudvikling og dannelse overfor de "ressourcestærke" brugere/aktivister.

Analysen viser desuden, at der ikke er konvergens mellem Ungdomshusets ideelle værdisæt contra det reelle værdisæt på alle punkter. Denne pointe er væsentlig set i forhold til Ungdomshusets ansigt udadtil, og den kritik i debatten der går på, at huset er blevet romantiseret. Dette studie kan altså ikke afkræfte, at der kan være tale om romantiserende tendenser i forhold til Ungdomshusets reelle værdier. Det konkluderende ærinde er derimod, at bidrage til at sætte større fokus på Ungdomshusets plads i samfundet i forhold til at varetage et socialt behov således at mangfoldighedsidealet og en behovsorienteret tænkning bliver kardinalpunkter i vurderingen af de kulturelle og sociale tilbud i samfundet.

5.2 Empowerment og selfefficacy

Casestudiets resultater kan endvidere perspektiveres op imod empowerment og selfefficacybegrebet (jf. afsnit 1.4), hvilket bidrager til et mere ydbyende svar på studiets hovedproblemformulering, herunder hvorvidt Ungdomshuset kan betragtes som Socialt Arbejde.

Det at værdiansartethed skaber samhørighed og kan karakteriseres som et inklusionskodeks i Ungdomshusmiljøet, anskuer jeg ikke som unikt for dette miljø. Det kan derfor relativt uproblematisk overføres til andre sociale miljøer. Empirien viser, at kodekset bidrager til at skabe et fællesskab for ligesindede, der kan styrke hinanden i egne værdier, holdninger og kultur. Værdikodekset skaber altså et miljø, hvor individet kan styrke hinanden gennem at udelukke andre, og derved manifestere sig selv. Dette er netop

empiriens karakteristik af fællesskabet. Kan dette fællesskab, og mødet med ligesindede ikke bidrage til, at de hver især kan "empower" hinanden? Empirien viser netop at mødet med ligesindede, har haft stor betydning for den unges tilknytning til miljøet og styrkende for den enkeltes tro på egne værdier, overbevisninger og handlinger, hvilket er grundelementer i udviklingen og arbejdet med individets selfefficacy. Når den frivillige indsats fremhæves som et afgørende element i miljøet, kan dette endvidere sammenlignes med de processer der ligger i empowerment begrebet. Når både det at tage ansvar og udvise handling fremhæves både i forhold til frivillig indsats men også fremgår som et særligt inklusionskodeks, tænker jeg, at den frihed den enkelte opnår ved selv at tage aktivt del i noget, virker særlig befordrende for den unges trivsel. Man kan forestille sig Socialt Arbejde bygge på frivilligt arbejde således at de unge selv, uden offentlig indblanding, organiserer sig og vinder styrke som gennem en empowermentproces.

Jeg vil endvidere perspektivere på de konkluderende resultater omkring anerkendelse. Jeg tænker, at anerkendelsesbegrebet er essentielt i det Sociale Arbejde på den måde, at der til enhver tid må tilstræbes en diskussion af på hvilken måde denne anerkendelse bedst muligt opnås, således at metoderne i det Sociale Arbejde indrettes ud fra disse normative idealer. Dette da anerkendelse er et vigtigt element i troen på egne overbevisninger. Når empirien viser, at de unge får udviklet deres identitet i huset kan dette give de unge ressourcer til at have/genfinde magt i eget liv. At opleve sig anerkendt har altså relation til muligheden for at skabe magt over eget liv, da de unge gennem deres tilegnelse af disse ressourcer har større forudsætninger for dette.

De empiriske resultater peger endvidere på, at frirummet har stor betydning for den enkeltes tilknytning til Ungdomshuset, udvikling og dannelse. I et miljø uden professionelle, skabes der altså et frirum med plads til egen handling. Empirien fremhæver, at det at kunne eksperimentere med sig selv, og bare få lov til "at være", bidrager til at den enkelte får magt over eget liv, bliver ekspert på egne problemer og finder løsninger og muligheder, og netop disse faktorer bliver fremhævet som elementer Ungdomshuset har bidraget til. Disse faktorer spiller en afgørende rolle for at antage, at Ungdomshuset på den måde har tilført de unge magt over eget liv.

Lad mig afslutningsvis kommentere på de empiriske beskrivelser der omhandler, at de ældre brugere/aktivister udøver en støttende omsorgsfunktion i huset samtidig med, at de kan udgøre en slags rollemodel. Man kan udvikle troen på egne evner, altså selfefficacy,

ved at observere andre mennesker man kan identificere sig med, der har succes med at overkomme en udfordring eller nå deres mål (jf. afsnit 1.4). Når omsorgen og støtten kommer til udtryk i en "naturlig udgave" kan omsorgen altså virke styrkende, frem for omklamrende, hvilket kan virke passiviserende. I afsnit 1.4 beskrives empowerment som at: "*Equipping people with personal resources to take power, by developing their confidence, self-esteem, assertiveness, expectations, knowledge and skills*" (2005:301). Konklusionen peger netop på, at Ungdomshuset har tilført mange af disse ressourcer, hvilket er bekræftet ovenfor. Det kan således dokumenteres at Ungdomshuset har udført empowermentorienteret Socialt Arbejde. Det er i øvrigt hensigten, at elementer fra dette studie kan overføres til allerede eksisterende tilbud, der arbejder empowerment-orienteret og bidrage til at tænke i nye former for fællesskaber og miljøer for marginaliserede unge.

5.3 Empirien sammenholdt med diskurser i Socialt Arbejde

De empiriske resultater kan endvidere konflikte med to af samtidens diskurser indenfor Socialt Arbejde, der omhandler kontraktliggørelse samt kategorisering.

Vi skal fortsat se på betydningen af, at Ungdomshuset betragtes som et frirum, uden professionelle der lægger et mere eller mindre bevidst pres på den unge. I empirien fremgår, at den accept der opleves ved at være i et frirum, hvor der ikke er opleves en skjult agenda eller mål, virker særlig anerkendende. Jeg finder dette empiriske fund særlig interessant i forhold til kontraktliggørelsesdiskursen. Spørgsmålet er, om de professionelle forsøg på at støtte de unge ikke kan få modsat virkning? Niels Åkerstrøm påpeger, at kontraktliggørelsen signalerer pligt til frihed. At ligge op til individets selvforvaltning, er problematisk, da man signalerer at individet er fri til at vælge og planlægge sin egen situation, men problemet er at individet, i sidste ende, ikke er fri. Borgerkontrakter er en empowermentteknologi der er begrundet i et opgør mod formynderiet, men installerer altså selv et dobbeltformynderi (Åkerstrøm 2003:179-185).

Jeg mener at studiets resultater lægger op til, at der er brug for frirum, da flere informanter påpeger, at de har brug for at komme væk fra disse krav og forventninger til egen selvforvaltning. Den udvikling empirien påviser finder sted i Ungdomshusmiljøet, hvor ansvaret for udvikling gives til den enkelte men på andre præmisser end det ansvar for udvikling individet har gennem post(sen)modernitetens krav, tænker jeg endvidere er vigtigt at itænke i de sociale tilbud til marginaliserede unge. Dette øger muligheden for social inklusion af disse unge i andre miljøer og i det sociale og ordinære system. Med

dette påpeger jeg altså, at der er forskel på hvilket ansvar for egen udvikling der gives til den enkelte, eller nærmere, om der medfølger en agenda i form af et skjult pres eller ej.

De empiriske resultater beskriver endvidere vigtigheden i at begå sig i et miljø, hvor individet ikke oplever sig afvigende. Dette bekræfter, at det Sociale Arbejde skal rumme bredt, matche bredt og tænke alternativt og behovsorienteret, hvilket netop kan konfliktere med den kategorisering/manual diskurs der er indtrådt på arbejdsmarkedet i forhold til matchgrupper og på børne-familieområdet i forhold til detailstyring. Disse nye forhold truer det sociale systems mulighed for at tilrettelægge skræddersyede tilbud. Mine empiriske resultater dokumenterer netop det problematiske i at de sociale indsatser bliver indrettet efter et professionelt ekspertsyn. Empirien viser, at ved at lade klienten være ekspert i eget liv, kan dette føre til, at de selv finder løsninger og handlinger på egne problemer.

Man kunne således tænke om det Sociale Arbejde, som begreb skal rekonstrueres, så et sted som Ungdomshuset kan anskues som Socialt Arbejde. Når min empiri viser, at nogle af Ungdomshusets brugergruppe altså udgjorde en gruppe udsatte unge, mener jeg at dette empirieresultat, på sin vis, argumenterer selvstændigt herfor.

6 Casestudiets validitet

Jeg vil her afslutningsvis fremføre nogle betragtninger omkring casestudiets validitet. Indenfor positivistisk videnskab er validitet, reabilitet og generaliserbarhed væsentlige begreber i kvalitetssikringen af en undersøgelse, og disse begreber har således udgjort en metodisk hellig tre enighed i samfundsforskningen (Kvale 1997:225). Begreberne bliver i kvalitativ forskning, ifølge Kvale, dekonstrueret, således at der i interviewforskningen er tale om validitet i forhold til forskningens håndværksmæssige kvalitet, og det er herunder at Kvale taler om 3 aspekter af validering som håndværksmæssig kunnen - at kontrollere, stille spørgsmål, og teoretisere om den producerede viden (ibid:236-237). Jeg har behandlet nogle validitetsspørgsmål i metodekapitlet, og vil her præsentere nogle metodekritiske overvejelser.

Når casestudiet konkluderer positivt på Ungdomshusets betydning og ikke anlægger en kritisk vinkel, kan det som nævnt (jf. afsnit 2.6) have indflydelse, at det på interviewtidspunktet har været i brugernes interesse at fremhæve et positivt billede. Mine resultater kunne altså være anderledes, hvis jeg havde foretaget studiet på et andet tidspunkt. Det ville endvidere have betydning, hvis jeg havde haft større adgang til egne observationsdata, da jeg så ville kunne generere mere viden om interaktionen i huset som

supplement til informanternes fortællinger. Man kan i øvrigt forholde sig kritisk til observationsdataenes validitet, da de repræsenterer et stort subjektivt element. Min videnskabsteoretiske position anerkender dog fortolkningen, netop som det erkendelsesteoretiske udgangspunkt for den videnskab jeg præsenterer i dette casestudie. Man kunne forestille sig, at en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, med inddragelse af et bredt udsnit af Ungdomshusets brugere, endvidere ville kunne bidrage med interessante fund i forhold til at undersøge Ungdomshusets betydning ud fra flere variabler. Hermed argumenterer jeg ikke for, at studiets metode ikke har været frugtbart. Jeg mener netop, at jeg får belyst det tilsigtede formål, men kritikken af kvalitative studier omhandler hvorvidt der kan generaliseres ud fra et repræsentativt smalt grundlag. Indenfor kvalitative analyser taler man netop ikke om repræsentation eller generaliserbarhed, men om overførbart viden. Når gyldighedskriterierne er ekspliciteret i kvalitative analyser, vil dette herudfra være muligt at overføre fund til andre sammenhænge eller teori (Olsen 2002:3-4,85-86). Det er med disse betragtninger jeg argumenterer for dette casestudies samlede validitet. Jeg mener altså, at det er belæg for at overføre nogle af studiets resultater. Studiet kan ligeledes sammenholdes med andre forskningsresultater, og hermed bidrage til en øget forståelse. Dette speciale repræsenterer ikke generaliserende resultater, der med stor reelitet kan påvise virkninger og betydninger for andre sociale selvorganiserede miljøer eller Ungdomshuse. Mit studie har altså mere til formål at forfølge påstanden om at Ungdomshuset har forebygget og løst sociale problemer og herudfra gøre mig nye opdagelser om årsagen til denne påstand. Det er disse årsager, som jeg både i konklusion og perspektivering har overført til faget Socialt arbejde, for at overføre empirien i en udviklende og fornyende forståelse af faget. Med disse afsluttende kommentarer mener jeg at have ekspliciteret nogle vigtige gyldighedskriterier for specialet.

Litteraturliste:

- Andersen, Ib (1997) *Den skinbarlige virkelighed*, Frederiksberg, Samfundslitteratur. Side 40, 160,171.
- Antoft, Rasmus & Thomsen, Lund, Trine (2002) Når livsfortællinger bliver en sociologisk metode - en introduktion til det biografiske narrative interview I: Jacobsen Hviid Michael, Kristiansen Søren & Prieur Annick (red.) (2002) *Liv, fortælling, tekst- Strejftog i kvalitativ sociologi*, Aalborg, Aalborg Universitetsforlag. Side 157-162 & 164-167.
- Arbejderen (2006) 31. oktober 1982- Ungdomshusets fødselsdag, *Danmarks røde Dagblad*, d. 31.10.06.
http://www.arbejderen.dk/index.aspx?F_ID=36582&TS_ID=6&S_ID=70&C_ID=202
- Bandura, Albert (1997) Exercise of personal and collective efficacy in changing societies I: Bandura, Albert (1997) *Self-efficacy in changing societies*, Cambridge, University Press. Side 1-13.
- Basisgruppe69 (2007) Ingen leder I: Ungeren har ordet. *Information* d. 07.03.07
- Bay, Joi & Drotner Kirsten (1986) *Ungdom – en stil et liv*, København, Tiderne skifter. Side 7-21, 88.
- Bay, Joi (1984) *Ungdomssociologi*, København, Borgen. Side 11-19 & 56-61.
- Becker, Howard (2005) *Outsidere*, København, Hans Reitzels Forlag. Side 39-41.
- Blum, Jacques (1994) *De grimme ællinger. Om normalitet, afvigelse, fornyelse*, København, Aschehoug Dansk Forlag. Side 181-195.
- Bourdieu, Pierre (1997) *Men hvem skabte skaberne? - interviews og forelæsninger*, København, Akademiske håndbøger. Side 146-157.
- Bourdieu, Pierre (1997a) *Af praktiske grunde. Omkring teorien om menneskelig handlen*, København, Hans Reitzels forlag. Side 19-23 & 52-56.
- Borggaard, Kramer Jesper (2007) *Refleksivitet og senmodernitet*
<http://www.rucnyt.ruc.dk/old/9697/12/969712-25.html> d. 25.05.07.
- Brante, Thomas (1997) Kausal Realism och sociologi I: Hansen mf. (1997) *Sociologi i tiden*, Uddevalla, Daidalos AB Göteborg. Side 324-334.
- Brix, Maiken Stine (2007a) Ph.d- forsvar. Gaden og parlamentet *Universitetsavisen* d. 01.02.07.

- Brix, Maiken Stine (2007b) Ungerer- Københavns Universitet og Ungdomshuset. *Universitetsavisen* d. 01.02.07.
- Dalholm, Kristian (2007) Generation fucked up? *Weekendavisen* d. 09.03.07.
- DA (De Autonome) (1994). *En bog om og af den autonome bevægelse*, København, Autonomt Forlag. Side 8, 13, 44 & 60-70.
- Dencik, Lars & Jørgensen, Schultz, Per (2003) *Børn og familie i det postmoderne samfund*, København, Hans Reitzels forlag. Introduktion.
- Dingstad, E, Pål (2005) Symbolsk interaktionisme I: Andersen Heine, Brante Thomas, Korsnes Olav (2005) *Leksikon i Sociologi*. København, Akademisk forlag.
- Ejrnæs, Morten & Guldager Jens (2002) Sociale problemer I: Ejrnæs mf. (2002) *Sociologi og Socialt Arbejde*. Frederiksberg, Danmarks forvaltningshøjskole.
- Ejrnæs, Morten & Kristiansen Søren (2002) Perspektiv på sociala problem i USA och Skandinavien I: Meeuwisse Anna & Swärd Hans (red) (2002) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm, Natur och kultur.
- Gaderummet(2007):http://www.gaderummet.dk/gaderummet_html/g_frameset.html
27.04.07
- Giddens, Anthony (1996) *Modernitet og selvidentitet- selvet og samfundet under sen-moderniteten*, København, Hans Reitzels forlag. Side 9-21.
- Glavind Bo, Inger (2002) At sætte tavsheder i tale I: Jacobsen Hviid Michael, Kristiansen Søren & Prieur Annick (red.) (2002) *Liv, fortælling, tekst- Strejftog i kvalitativ sociologi*. Aalborg, Aalborg Universitetsforlag. Side 70-72.
- Goffmann, Erving (1997) The Self and Social Roles I: Lemert C & Branaman A (1997) *The Goffman reader*, Massachusetts, Blackwell Publishers. Side 36.
- Gulddal, Jesper & Møller, Martin (2002) Fra filologi til filosofi I: (red) Gulddal Jesper & Møller Martin (2002) *Hermeneutik- en antologi om forståelse*, Gyldendal. Side 35.
- Gullestad, Marianne (1996) *Hverdagsfilosofier. Verdier, selvforståelse og samfunnssyn i det moderne*. Norge. Oslo. Universitetsforlaget. Side 24- 27.
- Gundelach, Peter (2000) Nærhed og distance I forskning og praksis. Oslo, *Nordisk Sosialt Arbejd* nr. 3. Side 165-172.
- Heath, Joseph & Potter, Andrew (2006) *Rebel- modkultur som globalt brand* Århus, Husets forlag. Side 17 & 333.

- Honneth, Axel (2003) Foragtsens sociale dynamik I: (red) Willig, Rasmus (2003) *Behovet for anerkendelse – en tekstsamling*, København Hans Reitzels Forlag.
- Honneth, Axel (2006) *Kamp om anerkendelse*, København, Hans Reitzels Forlag. Side 19-21, 127-174.
- Jagtvej69 (2007) <http://jagtvej69.dk> d. 29.02.07 & d. 27.06.07,
- Jalving, Michael (2007) Det er cool at være imod *Berlingske Tidende* d. 27.01.07.
- Järvinen, Margaretha (2004) Life histories and the perspective of the present *Narrative Inquiry*, vol. 14 pp 45-68.
- Järvinen, Margaretha (2004a) *Hjemløse, flygtninge og indvandrere*, København, Hans Reitzels Forlag. Side 131-134.
- Järvinen, Margaretha (2005) *Forord v/Margaretha Järvinen I: Becker, Howard (2005) Outsidere*, København, Hans Reitzels Forlag.
- Jenkins, Richard (2006) *Social identitet*, Århus Academica. Side 59-61, 105 & 200-203.
- Jensen, Mette (2007) Ungdomshuset mobiliserer over grænserne *Information* d. 19.12.06.
- Juul, Søren & Højlund, Peter (2005) *Anerkendelse og dømmekraft i Socialt Arbejde*, København, Hans Reitzels forlag. Kapitel 1.
- Kiesow, Charlotte & Madsen Søby, Karina (2007) *Ungdomshuset*. <http://www.faktalink.dk/publish.php?linknavn=ung> d. 05.03.07.
- Kristiansen, Søren & Krogstrup H.K (1999) *Deltagende observation* København, Hans Reitzel. Introduktion & kap 6.
- Kristiansen, Søren & Jacobsen Hviid, Michael (2006) Den sociale identitet på den sociologiske dagsorden I: Jenkins, Richard (2006) *Social Identitet*, Århus Acamemica.
- Langager, Søren & Skov Lyngfeldt, René (2004) *Vilde læreprocesser-marginaliserede unge og socialepædagogiske projekter*, København, Danmarks pædagogiske universitets Forlag. Side 5-13.
- Martinov, Niels (2000) *Ungdomsoprøret I Danmark*, København, Aschehoug. Side 34-40, 276-287 & 299.
- Mead, G.H. (1967) *Mind, Self and Society: From the standpoint of a Social Behaviorist* Chicago, The University of Chicago press. Kapitel 20.

- Merton, Robert K (1997) *The sociology of social problems I*: Merton, Robert K & Nisbet, Robert (1976) *Contemporary Social Problems*, NY, Hartscourt Brace Jovabovich.
- Nielsen, Ry, Carl Jens & Repstad Pål (1993) *Fra nærhet til distanse og tilbake igjen I*: Ry Nielsen, C.J. (1993) *Anderledes tanker om livet i organisationer*. Frederiksberg, Nyt fra samfundsvidenskaberne. Side 19-29.
- Nielsen, Christian Jens, Højholdt, Andy & Simonsen, Birgitte (2004) *Ungdom og foreningsliv*, Frederiksberg, Roskilde Universitetsforlag. Kapitel 1, 3, 5 & konklusion & perspektiver.
- Nielsen, Beck, Jens (2007) *Efter Ungdomshuset: "snotforkælede unger"* *Berlingske Tidende* d 04.03.07.
- Nygren, Lennart (2002) *Strukturella förklaringer till sociala problem I*: Meeuwisse Anna & Swärd Hans (red) (2002) *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm, Natur och kultur.
- Olsen, Henning (2002) *Dansk kvalitativ interviewforskning*, Arbejdsrapport 11. København, Socialforskningsinstituttet. Kapitel 1 & 6.
- Payne, Malcolm (2005) *Modern social work theory*, Third edition, New York, Palgrave Macmillan. Chapter 6 & 14.
- Rendtorff, Dahl, Jacob (2005) *Fænomenologien og dens betydning I*: (red) Fuglsang, Lars & Bitsch Olsen, Poul (2005) *Videnskabsteori I samfundsvidenskaberne*, Roskilde, Roskilde universitetsforlag. Side 285-287.
- Rubington, Earl & Weinberg Martin (2003) *The study of social Problems* 6 edition, New York, Oxford University Press. Chapter 1.
- Skov, Maria (2007) *Identiteten ligger i murstenene*. *Information* d. 05.01.07.
- Simonsen, Birgitte (2002) *De unges udfordringer I*: Nagel Allan (red.) (2002) *Jeg ved ikke hvor min vrede er – Et dokument fra en socialpædagogisk verden*. Århus, SUF- Den Sociale Udviklingsfond.
- Sperling, Von Anna (2007) *Meget mere end matrikel og mursten*, *Information* d. 06.03.07.
- Steiro, Asbjørn (2005) *Chicagoskolen I*: Andersen, Heine, Brante Thomas, Korsnes Olav (2005) *Leksikon i Sociologi*. København, Akademisk forlag.
- Syltevik, Liv (2005) *Fænomenologi I*: Andersen Heine, Brante Thomas, Korsnes Olav (2005) *Leksikon i Sociologi*. København, Akademisk forlag.

- Sørensen Asger (2007) De idealistiske unge *Information* d. 09.01.07
- Todal Jenssen, Anders (2005) Bourdieu, Pierre I: Andersen, Heine, Brante Thomas, Korsnes Olav (2005) *Leksikon i Sociologi*, København, Akademisk forlag.
- Thomsen, Ole (2005) *Definition af begrebet social inklusion*, videns og formidlingscenter for socialt udsatte, socialministeriet, udsatteenheden. D. 01.08.05 <http://www.vfcudsatte.dk/page598.asp>
- Toft & Lenskjold (2007) Ungerer *Nordjyske Stiftstidende* d. 04.03.07
- Willig, Rasmus (2006) Indledning I: Honneth, Axel (2006) *Kamp om anerkendelse*, København, Hans Reitzels forlag.
- Ungerer (2007) <http://www.ungerer.dk/> d. 29.02.07.
- Yin, Robert. K. (1989) *Case Study Research- Designs and methods*, Second Edition, USA Sage Publications. Chapter 1.
- Ziehe, Thomas & Stubenrauch, Herbert (1983) *Ny Ungdom og usædvanlige læreprocesser*, København, Politisk Revy. Del 1 & 2.
- Østerberg, Dag (2005) Hermeneutik I: Andersen Heine, Brante Thomas, Korsnes Olav (2005) *Leksikon i Sociologi*, København, Akademisk forlag.
- Åkerstrøm Andersen, Niels (2003) *Borgerens kontraktliggørelse* København, Hans Reitzels forlag. Side 179-185.

Abstrakt

This thesis will explore whether Ungdomshuset (Jagtvej 69) has contributed to the prevention or relief of social problems and thereby contributed to the social inclusion of marginalized young people. In examining this issue, the following questions will be answered in the course of this thesis: What codes for inclusion/exclusion are present in the environment? What significance did Ungdomshuset have for the individual user/activist? What were the consequences of demolishing Ungdomshuset? The thesis is based on the premise that Ungdomshuset is contributing to the inclusion of marginalized youth, who do not fit in or wish to make use of the established opportunities in both the social system and in the mainstream.

The thesis is based on an empirical, qualitative case study, rooted in a hermeneutical and phenomenological approach to the theory of science. The empirical analysis consists of six interviews with users/activists from Ungdomshuset, an interview with a journalist, who went undercover for two months at Ungdomshuset before the activists in the house were evicted, and finally, personal observations. The empirical analysis is expounded with the use of different theoretical analysis, including both interactionist, constructivist and postmodern theory.

The results of the analysis indicate, first, that Ungdomshuset was of recognizable significance. That Ungdomshuset was under considerable pressure, which further led to a struggle for recognition and to a higher level of organization. The empirical evidence clearly shows that solidarity in the house arise through the threat from the society surrounding them., in the same way that this solidarity can be described as a latent solidarity. Ungdomshuset had social value, just as it has forged social networks and social care has been practiced in the house across all social structures. As well as this, the empirical analysis indicates that Ungdomshuset has had a developmental and formative role to play. The analysis thus suggests, in conclusion, that the young did in fact lost an important marker of their identity.

The results of the analysis also suggest that the codes of inclusion applicable in this case, in other environments, represent precisely the codes of exclusion and, given this understanding, one can therefore argue that Ungdomshuset contributes to the inclusion of young people marginalized by society. From the empirical evidence, it is also clear that a some of the activists of Ungdomshuset can be characterized as vulnerable.

Given this background, the overall conclusion of this thesis is that Ungdomshuset has contributed to the prevention and relief of social problems by providing the above-mentioned resources to young people. In the context of social work, Ungdomshuset has contributed to the empowering and development of young individuals "selfefficacy", whilst the results of the analysis stand at odds with the current discourse on social work, namely discourse of contracts between citizens and authorities and systems and categorization/manual discourse. It is this demarkation of the boundaries of social work that the results of this analysis put into perspective.